

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Uj honfoglalás.

Budapest, augusztus 18.

Jövő héten Erdélybe megy utazni, látni, tapasztalni Mezőssy Béla földmívelésügyi államtitkár. Jól teszi. Bár minden államférfinnk, aki közügyeket vezet és országos dolgokban intézkedik, az ő példáját követve bejárna a helyszínét és a maga szemével vizsgálna meg minden országos baj eredetét. Fele annyi bürokratizmussal összehasonlíthatatlanul gyümölcsözőbb lenne a magyar törvényalkotás, mert akkor sápadt doktrínák helyett szüz televény talajból szivná minden paragrafus az életerőt.

Járjon tehát szerencsével Mezőssy s ami a legfőbb, tartsa nyitva a szemét és lásson!

Lássa meg, hogy odalenn, az erdélyi hegyek között a vérszegény, aszott völgyekben, idegen nácziók közé beékelve, hogyan senyved és pusztul a magyar faj. Lesznek faluk, ahol kocsiját ott, ahol az út a legutolsó kertek alján a házsorok közé kanyarodik, szép, magyar kiírásos falunév fogadja. Mintha a kaczagányos ősök szójárából maradt volna ránk, a név olyan tiszta magyarosan hangzik, benn a faluban galambduczos faragott kapufélfák, tulipános házereszek szegélyzik az országutat. Cs mégis mintha messze külső országokban járna, hiába néz majd körül Mezőssy Béla egyetlen egy szittyá, magyaros arc,

ragyogó ránczos csizma, avagy pörge kalap után. Amerre megy, alázatos bocskoros hegyi móczok kapják le előtte a báránybőr süveget, akik idegen idiomán kívánnak neki „sine tátye bune“-t. Ne felejtse el megkérdezni Mezőssy Béla, hogy ezek az idegen népek miképpen kerültek a magyaros faluba? S akkor majd meghallja, hogy ezek a báránybőr-süvegese emberek hegyi móczok, akik egy nemzetpusztító zivataros esztendő zürzavarát használták föl arra, hogy a magyar faluk ős székely lakosságát kiirtva, leköltözzenek a havasok közül s elfoglalják az üresen maradt véres tűzhelyeket. Számolja össze, hány ilyen falun megy át a kocsija, nézzen körül, a látóhatáron mekkora területet foglaltak el a magyar földből az idegen besompolgók? Ha erős faji érzésű, jó magyar ember — aminthogy az — lehetetlen, hogy szívét meg ne markolja a keserűség s ne cselekvő tettvágyra izgassa ez a szomorú látványosság.

Menjen el azután Mezőssy azokba a székely falvakba, amelyek még most is magyarok. Lássa meg, hogyan romladoznak, hogyan dülledeznak a galambduczos, faragott kapuk. Álljon szóba a néppel. Kérdezze meg, ki mennyivel tartozik az Albinának és a többi oláh banknak? Kérdezze meg, évente hány ember vándorol ki Romániába? S akkor látni fogja, hogy egyik székely birtok mint kerül a másik után idegen kezekre;

a hegyi móczok mint szívárognak ma is le a falvakba, hogy elfoglalják az ősi magyar családok helyét. A magyarítás a zivataros szomorú esztendő régletüntével sem szűnt meg; a különbség csak annyi, hogy ma ellenségeink a változott viszonyok közt változott fegyverekkel dolgoznak: vérontás helyett a pénz gyilkos, pusztító erejét használják. Ezzel az erővel szemben azonban az eladósodott, nyomorgó székely nem kevésbé védtelen, mint volt negyvennyolcban a ki egyenesített kaszákkal és fejszékkel szemben az álmából fölriasztott, fegyvertelen székely.

Mezőssy utjának egyik kimagasló mozzanata lesz az, hogy huszonegyedikén, Székelyudvarhelyen — az erdélyrészi magyar képviselőkkel egyetemben — résztvesz a székelyszövetségi közgyűlésen. Ennek a közgyűlésnek az lesz a célja, hogy tanácsokat adjon a kormány, hogy milyen törvénykezési intézkedésekkel lehetne erélyesebben felkarolni az erdélyrészi magyarság érdekeit? Ha ez a közgyűlés csak az alfabetjét adja egy ilyen akciónak, máris hasznos munkát végzett, mert ebben az irányban még eddig semmi sem történt és akárhol kezd munkához a kormány, valamilyen régi mulasztást pótol. A Királyhágón túl eső völgyekben szétszórva, oláh, szász népfoltokba ágyazva állnak a magyar falvak. Ezek a faluk a benne lakó magyarokkal egye-

Vasárnap.

Írta: Reife Pál.

(Utánnovomás illós.)

Vasárnap délutánok, unalmas, álmos vasárnap délutánok...

Szabó, aki az ablakból lenézett az utcára, nagyot ásított.

— Mit lehetne kezdeni? — kérdezte magától, aztán megint csak nézett, nézett, álmosan, unalmasan, mereven.

Lent az utcán párosával siettek az emberek, férfi és nő, nő és férfi. Kivasalt ferencziózsefiek és „steif” kartonruhák, régidivatú czilinderrek és ríktó virágos női kalapok. Mindenkinél volt hová menni, mindenki határozott irányba haladt és mindenki jókedvű volt. Telve a pihenő nap ígéreteivel, az arcukon a tulzott várakozás pirosságával. Szabó unta már ezeket a siető embereket. Egy óra óta nézi őket. Mind izgatott, mind siet és mind egyforma. A szegény emberek akkor egyformák csak igazán, amikor kiöltözködnek. Az izlésük teljesen nivellálja őket. Éppen fordítva, mint a gazdagoknál. A gazdagok akkor egyformák, amikor levetkőznek. Csak az izlésük az, ami megkülönbözteti őket.

Szabó egyszerre feltápáskodott a párkányról és öltözködni kezdett. Ujonnan vasalt ruháját kirakta a székre s a felhőneműt az asztalra. Az ágy mellől elővette a cipőjét és minden oldalról megvizsgálta. Reggel hozták haza: talpal-

va, sarkalva. Megelégedetten bólintott a fejével, azután felhuzta a cipőt. Egyet-kettőt lépett benne és úgy találta, hogy nagyon jól áll a lábán. A kis ollóval elvágta kézelőjéről még a czer-nacsafrangokat, azután gyorsabb tempóban öltözködött. Amikor a ruhája is fent volt, nyugtóz-kodni kezdett benne. Felhuzta a vállát, a két karját kitérte, ide-oda csavarta a nyakát, jobbra-balra rugott, végre úgy találta, hogy véglegesen benne van. Aztán felállt egy székre s a cipője uj talpától a lenyalt feje bubiáig végig nézte magát a fali tükörben.

Meg volt elégedve magával.

Botot, kalapot vett és lement az utcára.

A lépcsőházban az eszébe jutott, hogy három éve van Pesten és még nem tudott valamire való társaságot szerezni magának. Nincs egy tisztességes család, ahol ezeket az unalmas vasárnap délutánokat eltölthetné. Ha nem aludhatna délig, lemondana minden vasárnapról...

Aztán nekivágott a városnak.

— Mit csináljak? — törte a fejét újból. — Hová menjek?

Megállt, gondolkodott és tovább ment.

A kávéházak tömve voltak emberekkel s a kitért ajtókon nehéz füst és kávészag áradt ki. Az egyik felén mindenütt ingujjra vetkőzött férfiak kártyáztak és szivaroztak. Vigécz-ügygökök voltak és a környékről való kiskereskedők. Aztán beljebb került a belső kerületek felé.

A kávéházak itt is tömve voltak emberekkel, jobban öltözött emberekkel, főleg asszonyokkal s a nehéz füst- és kávészag nem az ajtón, hanem a gyorsan pergő ventilátorokon

áradt ki a szabad levegőbe. Az egyik részén a helyiségeknek itt is kártyáztak és szivaroztak a férfiak. Jobb szivarokat szívtak és nem vetették le a kabátjukat. Jól kereső ügygökök voltak s a környékről való nagykereskedők.

— Ide bemegyek, — mondta magának Szabó és bement.

Ivott egy kávét habbal, megevett vagy négy-öt kiflit, felvágottat és pasztránát, melyeknek számában nem volt egészen biztos. Hogy mégse tévedjen, megevett még egyet s azután kettőt fizetett. Átfutott egy sereg lapot, megnézett vagy ötszáz képet, megivott öt-hat pohár jegesvizet, azután tovább állt. Nem volt megelégedve. Egészen mást várt, amikor bement. Kívülről, amikor benézett a nyüzsgő emberekre, olyasmit gondolt, hogy ezek mind összetartoznak, mint valami nagy család. Hogy egyik átszól a másikhoz és így tovább, nevetgélnek, mulatnak és örülnek, hogy bent vannak, helyet kaptak és nem kell künn lődörögniök az unalmas utcákon. Volt már vagy ezerszer kávéházban és mindig ugyanezt gondolta. Bent aztán mindig észrevette, hogy az emberek sehol se idegenkednek egymástól jobban, mint a kávéházban. Két idegen az istennek se ülne egymás mellé s a szomszédok direkt oly hangosan beszélnek, hogy a mellettük ülők a saiat hangjukat se hallják, vagy direkt oly halkán, hogy mennél sértőbb legyen a diszkréciójuk. A tekintetek kutatják, lebecsülik egymást, újságot mindenki csak azért olvas, hogy a másik ne böngészhesen és tulajdonképpen mindenki csak azért jön be, hogy láthassa, milyen unalmas ott kint. Ép-

temben eddig szabad prédái voltak a körülük egyre szűkebbre szoruló összemorzsoló erőknek. A Budapesten székelő központi kormányzat mintha idegen ország darabjai lettek volna, annyira nem törődött velük. Sőt elzárta előlük az ország szívével összefüggő tápláló ereket. Csoda-e, hogy ha ezek a tagok lassan sorvadoztak, fokozatosan pusztultak?

Ha észszerű, komoly akció növekszik ki belőle, akkor a székely szövetségi közgyűlés lesz az első lépés a régi bűnök jóvátevéséhez s egy komoly és sikeres beavatkozáshoz. Meg kell erősíteni a magyar szigeteket, addig, amíg ezek a szigetek megnövekedve egymásba folynak s megmentik a magyarságnak Erdélyt.

Mert így, ahogy a viszonyok állanak, bármi szomorúan hangzik, csak egy újabb honfoglalás mentheti meg Magyarországnak a Királyhágón túl eső darabját.

Budapest, augusztus 18.

Wekerle miniszterelnök Bécsben. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma éjjel Bécsbe utazik. A holnapi közös miniszteri értekezletre, amely a delegációk elé terjesztendő javaslatok előkészítésével fog foglalkozni.

Návay Lajos nyilatkozata. Dr. Návay Lajos, a képviselőház alelnöke Battonyára érkezett és a politikai helyzetről nyilatkozott. Návayt az állomáson a község előkelőségei fogadták. Délben Petrovičs Mihály főbíró tiszteletére ebédet adott, amelyen több felköszöntőt mondtak a vendégre, amelyekre Návay Lajos a következőket válaszolta:

Ma a politikai helyzet olyan, hogy nem tehet kijelentéseket. Nem mondhat sokat, de egyes, a szövegben lévő kérdésekre kitér annyival inkább is, mert az ösztöndíj érzékére hivatkoztak. Tény, hogy ezen a téren a törvényhozás nagyon fontos és okos dolgokat alkotott, az azonban helytelen mondaná, hogy a kisemberek érdekében. Kisember nincs és akárhány, kit annak tartanak, számszor nagyobb, mint aki annak mondja. Ma mindenki annyit ér, amennyi a munkája és tehetsége. Azután a nemzetiségi kérdésre átérve, az a nézete és amellett harcol, hogy nem szabad vallásában, sem

pen ezért az ablaknál ülöknek mindenki a legjobbat kívánja.

Szabónak fött a feje, a vereiték kiütött a halántékán. Egy pillanatig őrlött, hogy kinn van a kávéház forró, fülledt levegőjéből.

— De hát mit csinálnak, mit csinálnak? — kezdte újból és ismét nekivágott a városnak.

Dühös volt, hogy bement a kávéházba, a sok feleziczomázott ember közé. Kellett is ez neki. Nagyon elhagyottnak érezte magát, kinézetnek és nagyon szegénynek. Ha most sok pénze lenne...

Az egyik tükröbraklon meglátta magát és most úgy találta, hogy a ruhája nagyon elszabott és hogy úgy fest benne, mint egy jól kikapirozott madárijesztő. És a cipője sarka?... Most egyszerre nevetségesen magasnak találta. Pfüj! — gondolta magában, — milyen közönséges, milyen szegényes izlés. Lehajolt és jobban megnézte. Most vette csak észre, hogy a sarok színe egészen más, világosabb és vörösebb, mint a cipője bőrszíne. Dühös volt. Ezért kellett annyi pénzt adni? Csak rongyos, külvárosi suszterrel ne kezdjen az ember. Szégyelte magát és befordult egy mellékutcaiba.

Beestefédett. Az utcán kigyultak a lámpák, a korcsmák és kávéházak ablakait előntötte a fény. Szabónak eszébe jutott a vacsora. Ide-oda kanyargott a zeg-zugos utcákon, végre befért egy korcsmába. Csendes, kis belvárosi korcsma volt, négy asztallal, egy vendéglőssel, egy vendéglősnél, két szőke leánnyal és egy csaposlegénnyel. Két vendég is volt benn. Két pirosképi, dereshajú nyárspolgár. Sóskefűt ettek és sört ittak. Sokat kacagtak és németül be-

nyelvében senkit sem háborgatni. Meg kell győzni — ugymond — a nemzetiségeket, hogy ők is szabad polgárai a hazának és nem hiszi, hogy akkor csak egy is idegenkednek a magyar állameszmétől és a magyar hazától. Végül a választói reformról beszélve, kijelentette, hogy nem ismeri a belügy-miniszter javaslatának részleteit, arról azonban meg van győződve, hogy a reform minden ízében becsületes, a magyar nemzet és a magyar állam érdekeinek megfelelő munka lesz. Azt hiszi, hogy a lapok közlései nem felelnek meg a valóságnak és ajánlja, hogy a község ne üljön fel minden mende-mondának.

Návay beszédét zajos éljenzéssel fogadták. Petrovičs Jefta szerb lelkész köszönetet mondott az elhangzott nyilatkozatért.

Az állami munkásházák. Wekerle Sándor pénzügyminiszter ma leiratot intézett a fővároshoz a tervbevetett munkásházák építésénél felmerült szakkérdések dolgában. E szakkérdések megoldására a miniszter bizottságot alakított, amelybe a miniszteri részéről: Rékay Frigyes közegészségügyi főmérnököt, Chotvács-Herényi József kulturmérnököt, Virág Andor kereskedelmi miniszteri műszaki tanácsost és György Ottmár kataszteri fölmérési mérnököt, a főváros részéről: Haris Demeter műszaki tanácsost és Kajlinger Mihály vízvezetési igazgatót hívta meg.

Az interparlamentáris konferenciát elhalasztották. Az idén Berlinben tartandó interparlamentáris konferencia hivatalos értesítés szerint, szeptember 10-éről szeptember 17-ére halasztották. A magyar interparlamentáris csoport titkárához eddig még a végleges program és az ünnepélyek sorrendje nem érkezett meg. A titkárság, ha az említett kérdések felől hivatalos tudomást fog szerezni, körlevélben fogja a jelentkező tagokat megfelelően értesíteni.

Az Országos Földmivelő-párt vasárnapi nagygyűlése. Az Országos Földmivelő-párt augusztus hó 23-án, vasárnap, a hajdumegyei Balmazújvároson országos értekezletet tart, melyre Bihar, Pest, Hajdu, Szabolcs, Sáros, Bács-Bodrog, Heves és Jász-Kun-Szolnokmegyék földmivelő népét meghívta. A napirend pontjait képezik az általános választói jog, a községi választások, a képviselőválasztásokra vonatkozó egyöntetű mozgalom megindítása, földbérleti szövetségek megalakításának a megvitatása és az egyes megyékben a párttitkárságok szervezése. Délután három órákor népgyűlés lesz a Kossuth-téren, melyen résztvesznek a Magyarországi Parasztpárt, az Országos Polgári Radikális-párt, a radikális demokraták, valamint több tót, román és szerb nemzeti-

szétek. Itt-ott az asztalhoz vették a krigli fenekét és jókedvűen oda szóltak a vendéglősnök: — Széavázz! Kriszkont!

És ittak a vendéglős, a vendéglősné, a két szőke lány és a csaposlegény egészségére is. A vendéglős pedig ránevetett a feleségére, a vendéglősné a szája baba vette a fehér köténye egyik csücskét és ránevetett a szőke lányra, a szőke lány pedig szegénylősen átolelte a másik szőke lányt, aki hátat fordított a vendégeknek. A vendéglős azután oda ment a két mulató polgárhoz, kezét szorított velük becsületesen, széles tenyérrel és újból nevetett. Az arca olyan piros volt, mint a felvágott rosbec.

Amikor jól kinevették, a szőke lányok pedig jól kiölték magukat, az egyik oda ment Szabóhoz, szalvétájával levette az asztalról a morzsákat, megkérdezte, mit iszik és elébe tett egy étlapot.

— Mi van enni? — kérdezte Szabó.

— Ami az étlapon van, — felelte a szőke lány félénken.

— Az étlapon nincsen semmi. Minden ki van huzva.

A szőke leány bizalmatlankodott. Lehajolt, hogy megnézzé. És tényleg:

— Akkor valami frissset tessék. — mondta Szabó szerette volna megcsókolni a szép szőke fejet, de csak azt mondta:

— Mit lehetne, frissset?

A szőke gondolkodott, azután oda szólt a másik szőkének:

— Mi van friss, Frida?

Frida odajött az asztalhoz.

— Frissset méltóztatik?

— Ha lenne valami.

ségi küldött. A felhívás a következő szavakkal végződik:

„Nem lesz addig nyugalom Magyarországon, míg az általános, községenkénti, titkos választói törvénybe iktatva nem lesz”.

Az ogulini főispán beiktatása. Ogulinban, mint Zágrábból jelentik, tegnap volt Gavranics főispán beiktatása úgy a bizottsági tagok, valamint a község nagy érdeklődésével. Dr. Gavranics főispán a hivatalnokság élén megjelent a teremben, hol barátságosan üdvözölték. Azonnal az ülés megnyitása után Bros és Mazuranics koalíziós képviselők a karzatok kiürítését követelték. Mint-hogy az elnök kivánságukat nem teljesítette, utalván arra, hogy az ülés nyilvános és a község csendben maradt, a koalíció tagjai, mintegy harminczan, lármáznai kezdtek, miatt a többi képviselő, valamint a község a főispánt ovációban részesítette, mire a koalíció sok elmozdított a teremből. Gavranics főispán ezután letette a hivatalos esküt és átvette az elnökiést, majd azután az ülést félóra felüggesztette. Mikor a főispán újból megnyitotta az ülést, Mazuranics papírlapot vett elő, hogy indítványt olvasson fel. A főispán azonban nem adta meg a szót Mazuranicsnak, hanem kijelentette, hogy először a napirendet kell letárgyalni s csak azután kerül a sor az indítványokra, amikor bármelyik képviselőnek megadja a szót. A tárgyalási rend megzavarását se meg nem engedti, se helyénvalónak nem tartja. A koalíció sok erre tovább zajongtak és nem engedték a napirend tárgyalását, úgy, hogy a főispán kénytelen volt az ülést ismét felüggesztetni.

Szünet alatt a koalíció sok konferenciát akart tartani, amit azonban a megyei hivatalnokok nem engedtek meg, minthogy a gyűlést nem jelentették be.

Az ülés megnyitása után a koalíció-pártiak zajongani kezdtek. Malvics alispán a napirendet olvasta fel. Közben dr. Mazuranics szólni kezdett, bár nem jelentkezett szólásra. A főispán ez ellen erőlyesen felszólt és felszóltotta az alispánt, folytassa a napirend felolvasását, mire a koalíció sok elhagyta a termet. Az ülés ezután rendben folyt le és az összes napirenden volt kérdéseket elintézték.

Az általános választói jog és Torontálmegye. Torontálmegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 24-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek napirendjén több más fontos kérdés megvitatásán kívül az általános választói jog ügyében a képviselőházhoz intézendő felirat fogja képezni. A képviselőtestület román nemzetiségű tagjai ez alkalomból hosszabb vitát szándékoznak e kérdésben megindítani.

Beszámoló. Dr. Becsey Károly szombat, Nagyboldogasszony-napián beszámolót tartott Szegeden a Lengyel-féle kápolnában.

— Ó, hogyne... mama — mi van friss?

A mama éppen nevetett. Előbb oda ment a két nyárspolgarhoz és mint a férje, ő is kezét szorított velük. Közbe megkérdezte természetesen:

— Még egygyel?

Azok bölintettek, mire odaintett a csaposlegénynek.

— Pardon! — mondta aztán a két vendégnek és oda fordult Fridához:

— No, mi van?

Frida Szabóra mutatott.

— Valami frisset...

Erre a vendéglősné oda ment a Szabó asztalához.

— Frisset méltóztatik?

— Ha lenne...

— Azonnal...

És hement a honyhába. Egy percz múlva visszajött és valami generálléval leöntött marlahus-félét hozott magával egy tányéron.

— Naturszelet, — mondta határozottan, — friss! — És letette az asztalra.

Szabó evés közben jött rá, hogy nem éhes és hogy a naturszelet talán mégsem naturszelet, melynek a természetrajzával egyébként nem igen volt tisztában. A felét mindenesetre ott hagyta. A fröcsösöt keserűnek találta és arra gondolt, hogy ezért a nézért sört is illett volna. Arról legalább tudja, hogy mért keserű. De most már mindegy. Ez a vasárnapia nem sikerült. Kész. Fizetett, felállt, köszönt és kiment. Kiinn még hallotta a két polgár érdes nevetését és mintha utána kiáltottak volna:

— Kriszkont!

ellen a ke zása teljes kedelemell kormányzati a politikai kétségkivív zódik ezek kedést, me féle jövede jövedelem

esetleg a t rásokból s lemadó ala delemrészt házból, ipa foglalkozás pirokból s tattuk azt, papírok ár fogja előid lási akció

egy csapá

De ne

a kereske

és minden

zodik, rég

vános szá

vezőbb ell

gánczégek

vény, vag

a részve

kiadások

amely utá

reggelől

kénytelen

részvény

vállalat

még nem

zék meg,

tisztán ad

Tizre j

a kapuén

kenyen bu

lakije, csak

bucszunia,

Az adóreform.

— A kereskedők és vállalatok adója. —

Budapest, augusztus 18.

(IV.) Az adóreformról szóló javaslatok ellen a kereskedelmi és ipari körök tiltakozása teljesen jogosult. Az az ipar- és kereskedelemellenes tendenzia, mely ennek a kormánynak, ha nem is mondjuk, hogy vezetői a politikáját, de igen sok intézkedésében kétségteljesen megnyilatkozik, valósággal töbzódik ezekben a javaslatokban. Azt az intézkedést, mely jövedelmi adó alá von mindenféle jövedelmet, tekintet nélkül arra, hogy a jövedelem egyes részei nem fakadnak-e esetleg a többi adók alól kivett bevételi forrásokból s ennek folyományaként a jövedelemadó alapjául veszi a javaslat azt a jövedelemrészét is, mely adómentes földbirtokból, házból, iparvállalatból és más hasznóhajtó foglalkozásból és végül adómentes értékpapirokból származik, már említettük s kimutattuk azt, hogy ez egyrészt a magyar hitel-papírok árdepresszióját és visszaözönlését fogja előidézni, másrészt az egész iparpártolási akciónak, mely adómentességen alapul, egy csapásra véget vet.

De nemcsak ez az intézkedés az, amely a kereskedelemre és iparra nézve káros. Mi és mindenki, aki az adótörvényekben eligazodik, régóta helytelenítettük, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kedvezőbb elbánásban részesülnek, mint a magáncégek. Bárhogynem indokolja is a régi törvény, vagy az új javaslat azt a tényt, hogy a részvénytársaságok olyan jövedelmek és kiadások után is adómentességet élveznek, amely után az a kereskedő vagy iparos, aki reggeltől estig izzad és fárad, kereseti adót kénytelen fizetni. Minden más országban a részvénytársaságok azért alakulnak, hogy a vállalat létesítéséhez szükséges és másként még nem szerezhető tőkét ily módon szerezzék meg, de nálunk nem ez a cél. Nálunk tisztán adótörvényeink az okai annak, hogy

a részvénytársasági forma tulteng s hogy minden képzelhető vállalat, melynek mindössze néhány ezer koronára van szüksége, részvénytársaság formájában alakul meg, mert ily módon mérlegét úgy tudja összeállítani, hogy az adóteher alól szabadul, míg a magáncég még üzleti veszteség esetén is köteles kereseti adót fizetni.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál ugyanis csakis a mérleg nyeresége esik adó alá s még ebből a nyereségből is sok mindent le lehet vonni, míg végre az adóköteles nyereség megállapítatik, a magáncégnek azonban egész üzleti jövedelme minden levonás nélkül kereseti adó alá esik.

Ez az oka annak, hogy nálunk törpebankok, rosszul fundált iparvállalatok, 1000—2000 korona alaptőkével bíró részvénytársaságok alakulnak s hogy még egy tudakozódó-intézet is mint részvénytársaság van a budapesti kereskedelmi törvényszéknél bejegyezve s hogy közönséges detail kereskedői cégek részvénytársasággá alakulnak át, mert amit ily módon adóban megtakarítanak, az gyakran több, mint amennyi előbb egész tiszta nyereségük volt.

Ezen nem igen segít az a tény, hogy az adójavaslatok szerint a magáncégek kereseti adója leszállítatik, míg a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója megmarad az eddigi kulcs szerint. A javaslatok tehát igazságtalanok abban a relációban, amely a részvénytársaságok, szövetkezetek és a magáncégek közt fennáll.

De ez nem akarja azt jelenteni, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját a javaslatok helyes alapon akarják reformálni. Mert a régi adókulcs a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójánál megmarad, ami pedig súlyos volt eddig is. Ezt a javaslat azzal indokolja, hogy ily módon akarja kiegyenlíteni az aránytalanságot a részvénytársaságok és a magáncégek közt. De nem egyenlíti ki éppen azok miatt a koncessziók miatt, amelyeket a mérleg

összeállításánál s a tiszta nyereség kiszámításánál a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak enged.

De súlyos ez a 10 százalékos adónem egyébként is, mert nincs még egy keresetág, amelyet ilyen nagyszázaléku adóval róna meg a törvény. Mert a földadó 20 százalékát maga a javaslat indokolása is devalválja. Azonkívül a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat pótlék címén még jövedelemadóval is meg akarja terhelni a pénzügyi kormány.

Azt a jogot pedig, amelyet a javaslat az adókövetés jogcímén a nyilvánosságnak biztosít, hogy még az üzleti könyvekbe is betekintést enged, egyszerűen brutalitásnak kell tartani. Főleg akkor, mikor csakis a kereskedelmi és iparvállalatok vannak kötelezve arra, hogy hiteles könyveket vezessenek s amikor a földbirtokososztály még mindig a régi, megbízhatatlan s a konjunkturákkal egyáltalán nem számító alapon adóztatik meg. Tehát akkor, mikor a pénzügyi kormány egyáltalán nem talál tanúhallgatásnál és eskünél jobb módot a tényleges adóalap megállapítására, éppen csak a kereskedők s iparosok köteleztesnek arra, hogy könyveikbe bepillantást engedjenek. Azt mondja az indoklás, hogy erre azért van szükség, mert akárhány vállalat van, mely a kereskedelmi törvény 199. §-ban foglaltakon túl nem részletezi jövedelmeit és kiadásait, nem brutto, hanem netto mérleget ad s emiatt az adóköteles jövedelem részletes kidolgozására hiányzik a kellő támpont. „Utóvégre is azt, hogy a mérlegben adómentesnek jelzett jövedelem adóztatás szempontjából adómentes-e vagy sem, nem a nyilvános számadásra kötelezett vállalat, hanem az adó követésére hivatott közegek döntik el.”

Ez igaz, de azért a könyvekbe való betekintetés olyan jogsérelem, amelyet eltiltni nem szabad, mert az egész kereskedelmi életet tönkre teheti.

Tízre járt az idő. Az emberek siettek, hogy a kapupénzt megtakarítsák s a kapuknál érzékenyen bucsuztak a párok. Mindenkinék volt valakije, csak neki nem. Mindenkinék volt kitől bucsuznia, csak neki nem. Eszébe jutott a két szőke lány. Milyen ügyetlenek voltak. Mintha bizony nem illhetett volna az egyik melléje. Megártott volna a czég jó nevének. Elbeszélgettek volna egész kedélyesen és ő megkínálta volna a fröcseséből. Aztán eljött volna gyakrabban. Sokszor. Lett volna valakije, elvitte volna néha — amikor pénze van — a színházba. szóval nem lett volna olyan elhagyott és mégis tisztességes társaság . . . S ezek az undok vasárnapok . . .

Elégedetlen volt, sőt elkeseredett. Retteggett még a gondolatától is, hogy haza menien komor, szegényes hónapos szobáiba. Körülnézett: most vette észre, hogy csaknem haza ért. Ösztönszerűleg hazafelé tartott. Most hirtelen megfordult és átvágott a másik oldalra.

A sarki kávéház, ahonnan állandóan teleudulták az éjszakáit, vakító fényben uszott. A sarkon egy rózsaszínű villanylámpa vibrált be hivagatóan a mellékutczákba. fölötté vörös és sárga transparent hirdette: „Reggelig . . . 28-ik fia hangverseny.”

Szabó nem sokat gondolkozott. Most már igazán mindegy. Egy-két üveg sörre még kifutja. Legalább becsip egy kicsit, jókedvű lesz, nem fogja a fejét törni és haza megy. De így . . . így csak nem állit be otthon. Legalább jól alszik majd. Valamit csak kell kezdeni egy ilyen vasárnapal. És bement.

Éneklő, kurjantó, vörösarczu emberek során át végre egy üres asztalhoz ért. Leült. A botját

hozzáütötte a márványasztalhoz s egy üveg sört rendelt.

Az első poharat egy haitással lehajtotta. Nagyot nyelt utána és rendelt egy szivart. Aztán félfülle hallgatta a czigányt, félszemmel nézte az éneklő, taktusra hajbókoló vendégeket, amint kérges, barna kezüket a vastag gyűrűkkel kirakták az asztalra, félértelemmel pedig azokra a tisztességes társaságokra gondolt, ahol ő jól érezné magát és nem unatkozna ilyen szörnyen.

Ásitott.

— Szerbusz, Muki! — verte fel egy meglepett női hang. — Hogy jössz ide?

Szabó a szája elé kapta kezét és fölnézett. — Szerbusz, — felelte.

Ismerte a lányt, még amikor Pestre jött. Most vagy félesztendeje nem látta.

— Te még élsz? — kérdezte aztán.

A lány leült melléje és kezét nyujtott.

Szabó kopogott a pinczérnek. Még egy poharat kért és még egy üveg sört.

A leány beleáztatta ajkát a sörbe, aztán eltöltötte magától.

— Nem szeretem, keserű.

— Talán egy üveg bort?

— Nem bánom — mohával.

Egy-két pohárral ittak a borból, kocziottak is, aztán a leány összerázkódott.

— Nagy csaló ez a kávé, — mondta.

— Mért?

— Rossz, komisz, savanyu bort tart.

Átölelte a Szabó nyakát, egy csókot nyomott a homlokára és sztereotíp hízélgéssel kérte:

— Drágám, hozass egy üveg pezsgőt. Vörösborttal, ugy olecsóbb és több is.

Szabó ellenkezni próbált. Sokba kerül, mondta, nem futja a gázsijából. A hónapnak vége és azt se tudja, miből él az utolsó napokon.

A leány végigsimitotta az arcát, hízkelkedve czirógatta és kis zsugorinak nevezte.

Szabó érezte, hogy nincs energiája és hogy bolondságot fog elkövetni. És ez az érzés kergette, hogy mennél gyorsabban elkövesse. Talán, hogy túl legyen rajta. Látta magát a tükörben, de mintha ide-oda lóbálna a fejét, mint az órainga. Be vagyok rugva, gondolta, és örült, hogy mentséget talált bolondságára. Aztán észrevette a lányt is. Tudta, hogy fekete, de a tükörben szőkének látta. Olyan zsemlyeszőkének, mint azt a kettőt a belvárosi kis korezmában. Szerelmes vagyok beléjük? kérdezte magától, akkor mért vagyok itt? Erre nem tudott felelni. Megzavarodott. Sokszor azt hitte, hogy mind a kettő itt ül mellette és isznak a fröcseséből. Fehér, ragyogó foguk odaütődik az üveg széléhez és nedves, piros kis nyelvükkel elragadóan csettintenek.

Egy pillanatra kellemes érzés járta át.

— Isten éltessen! — mondta a leány és magasra emelte poharát. A pezsgő habzott a finom üvegben s a vörösbortól lilás fényt vetett az arcára.

Kocziottak.

— Pezsgő! — konstátálta Szabó. Hátra szegte a fejét is, meg a kalapiját is és lehajtotta az egész pohárral. Szédült, egy kicsit émelygett a gyomra és arra gondolt, hogy hiszen ő nem is rendelt pezsgőt. Sem vörösbort. Vagy talán mégis? De hiszen . . . Mosolygott. Most már egészen biztos volt benne, hogy berugott.

— Az egészségemre! — mondta a lány és újból ittak. Egy czuppanós csókot nyomott Szabó szájaára, aztán megigazitotta a haját.

Horvátok és szerbek.

— Nyomozás az összeesküvők után. Megvert szokolisták. —

Budapest, augusztus 18.

A nagy szerb összeesküvők letartóztatása iránt megnyilvánult érdeklődés fokozatosan alább hagy. Csendes és békés figyelem kíséri a fejleményeket, amelyek között már alig találkozik jelentősebb esemény. A horvát újságoknak idevágó közleményei nap-nap után rövidebb terjedelemre zsugorodnak össze. Csak a „Pokret“ című lapnak akadt tegnap bővebb jelenteni valója, mely mindenképen üres találgatás izü. Azt írja, hogy az összeesküvés pörre vonatkozó összes bírósági iratokat bekérték a báni palotába, ahol értekezleteket tartottak és az aktákat átvizsgálták. Ebből az állítólagos intézkedésből — a forrást nem tudja megnevezni — arra következtet, hogy a kormány befolyásolja a vizsgálat menetét. Illetékes helyen megegyeznek és tendenciózus koholmánynak minősítik a híresztelést. A tisztán bírói uton folytatott eljárásra a horvát kormány sem egyenes, sem közvetett befolyást nem gyakorolt és nem is gyakorolhat. Másutt arról beszélnek, hogy a bizonyítékanyag igen sovány és számos letartóztatott ellen nem sikerült a hazaárulási vádat támogató elegendő adatot kinyomozni. Azt is emlegetik, hogy a dubiczai foglyokat bizonyítékok híján szabadlábra helyezték. Hivatalos helyeken mindezekről semmit sem tudnak.

Nasztics eltávozásával kapcsolatban — amely e héten fog megtörténni — az a hír kering, hogy bedézés folytán kell neki Szerajevóba utazni, ahol a vizsgálóbíró tanúságtételt végett ki fogja hallgatni. A hírt azzal is kiegészítik, hogy Bosznia-Hercegovinában már javában kutat az ügyesség és hamarosan arra felé is lesznek letartóztatások.

A koalícióhoz tartozó ügyvédek élénken agítanak azért, hogy lehetőleg minél tömegesebben jelentkezzenek a Pribicevics testvérek és a többi foglyok védelmére. A Pribicevics-testvérek védelmére ma délelőtt hat újabb ügyvéd ajánkozott. És pedig dr. Belobra, dr. Berlics, dr. Ivkovic, dr. Veles, dr. ifjabb Araniczki, Araniczki volt osztályfőnök és dr. Mazzura Simon. Az utóbbinak a jelentkezése általános feltűnést okozott, mert maga is széles körben ismert nevű vezető embere a nagyszerb propagandának. Az egész dolog nem egyéb, mint hangulatkelési tüntetés, mivel a horvát büntetőtörvénykönyv

— Ne csókolj, — mondta Szabó, — utálok a csókot vasárnap. Vasárnap mindent utálok. A pezsgőt, a vörösbort, meg téged is. Mindent. Hogy is hívják téged? — kérdezte aztán hirtelen, de nem várta meg a feleletet. — Egyet tudnék csak szeretni vasárnap, — folytatta, — a tisztességet. Tudod te mi az a tisztesség? Szőke haj, kék szem és piruló arc. És semmi más. Semmi. Ó, ez az unalom. Ez megöl. Olyan elhagyott vagyok és akár hiszed, akár nem — amivel nem is törődöm — úgy szeretnék meghalni.

A nyelve el-elakadt s a szemébe egy könyccsepp jelent meg.

— Utálatos vagy, — mondta a lány és előkte magától.

Szabónak kedve lett volna egy poharat vágni hozzá, mintha a lány rontotta volna el egész vasárnapját.

De a lány felállt s egy megvető pillantással otthagya.

Nem felejtette azonban odaküldeni a fizetést.

Szabó ordítani szeretett volna dühében, de mit tehetett: fizetett.

Aztán felállt és kitámolygott.

Amikor feleszozogott a lépcsőn, arra gondolt:

— És mit csináltam egész nap? Semmit. Unatkoztam. Holnap pedig a föld alól is kell teremtenem tizenöt forintot, hogy megtérítsem a mai kiadást. Gazember vagyok!

És dühösen bevágta magát az ágyába.

Hja, vasárnap délutánok... és unalmas, rabló vasárnap éjszakák.

értelmében egy vádlottnak csak egy védője lehet.

A „Srbobran“ mai száma közli, hogy a zágrábi vizsgálóbíró Kreutzban motozást tartott a vegytani intézetben, de a kutatás nem derített ki semmi terhelőt. Ez a laboratórium állami intézmény.

A király hetvennyolcadik születésnapjának ünnepe ma délelőtt meglehetősen nyugalommal folyt le a horvát fővárosban. A középületeken magyar lobogó leng, a vidéken is s emiatt zavargás sehol nem támadt.

Báró Rauchi Pál bán az ünnepségek miatt Zágrába érkezett és ma délelőtt megjelent az ünnepi istentiszteleten. A rendőrség szigorú intézkedéseket tett a tüntetések megakadályozására. A közönséget a templom előtt elterülő térségről a mellékutcákba szorították és a templom egész környékét kordonnal kerítette meg a vidékről körülbelül száz csendőrrel megerősített csendőrség.

Mikor a bán eltávozott a templomból, a csöcselék fütyült, abczugolt és öklökkel fenyegetett, de a rendőrség hamarosan véget vetett a jelentéktelen tüntetésnek.

A koalíciós lapok jelentései szerint Accurti államügyész legutóbb titkosrendőrök kíséretében Krizevceiben házkutatást tartott egy ottani vegyi laboratóriumban, amely horvát országos intézet. Az államügyész állítólag bombákat keresett, de sikertelenül. Ezzel szemben Accurti határozottan kijelentette, hogy e hír egyike azoknak a koalíciós lapok által világos tendenciával közölt hazug híreknek, amelyekből egy szó sem igaz.

A nagyszerb propaganda miatt Zágrábban megindult vizsgálat ügyében a szerajevói kerületi törvényszék is folytat nyomozást. Erre vonatkozólag a „Szerpski Rjecnik“ mai száma azt a szenzációs hírt közli, hogy az ügyesség a legkiválóbb szerbeket, köztük Jeftanovic Oligorie ismert boszniai szerb milliomot, a szerajevói szerb egyházköztség elnökét, továbbá Hadzsi Damjanovicot, Boczarity Spirót és Grigity Vaszil vagyonos polgárokat, valamint Oncsikus Sándort, a nevezett lap szerkesztőjét rendőri felügyelet alá helyeztette. A lap szerint ez Zágrábról érkezett távirati intézkedésre történt. A hír a bosnyák fővárosban kinos feltűnést kelt.

A vizsgálóbíró és az államügyész házkutatást tartott Dubiczában, Hojo Krvacsinnél. Találtak egy fényképet Péter király dedikációjával, egy levelet a szerb kabinetirodától, amelyben a király köszönetét nyilvánítja a gratulációért s ráakadtak Péter király egy sajtókezű levelére is, amelyben örömet fejezi ki azon, hogy a dubiczai szerb iskolában Szava-ünnepet rendeztek. Sok borítékot is találtak a szerb külügyminisztérium bélyegzőjével, de fegyvereket és pénzesutalványokat hiába kerestek.

Olaszok és horvátok harca.

A Fiumével szomszédos Fuzsinében, amely a Karsztokban a budapest—fiumei vasút mentén fekszik, vasárnap szokolista ünnep volt. Az ottani szokolista tornaegyesület avatta fel zászlóját, mely alkalomra Horvátország minden részéből és Dalmáciából is nagyszámú sereglettel oda a társ-egyesületek tagjai. Az ünnepség délután ért véget. Fuzsinéból a dalmát és a susáki, valamint a fiumei szokolisták az este 11 óra tájban érkező vasárnap kiránduló-vonattal jöttek meg Fiuméba.

A fiumei olasz fiatalság között az a hír terjedt el, hogy a szokolisták nagy tömegben, mintegy hatszázan jönnek Fiuméba, ahol most is, mint két év előtt, tüntető menetben akarnak a városra végigvonulni. A pályaudvar előtt kisebb tömeg várta az érkező vonatot, amelyről azonban alig 15—20 horvát tornász szállott le. Közülük kettőn rajta volt a szokolisták egyenruhája, amiről könnyen fel lehetett őket ismerni. A tüntető fiumei fiatalság megtámadta a szokolistákat és jelvényeiket letéve róluk, elverte őket. A parázs verekedésnek a rendőrség vetett véget. Két szokolistát — egyikük a magyarhorvát hajóúrsaság alkalmazottja — bekísérték.

A városban nagy az izgalom. Még éjjel után is nagy tömeg tolongott az Adamich-téren és izgatottan tárgyalta az eseményeket. A fiatalság csoportokba verődve, bejárta az utcákat és a horvátokat szidalmazta. A horvát kerskedők czégléírásait

több helyen megrongálták és bemocskolták. Nagyobb rendzavarás nem történt. A hatóság megtett minden intézkedést, hogy a jövőben a hasonló zavargásoknak elejét vegye. Szeptember 5-én és 6-án a szomszédos Susák községben ismét szokolista ünnep lesz, amelyre a horvátoklakta területekről nagy számban özönlenek majd oda a tornászok. A provokálások elkerülésére a hatóság széleskörű óvintézkedéseket fogantatott. Maga a szokolista szövetség is felhívta az ünnepségen résztvevőket, hogy Fiumét elkerüljék, nehogy újabb zavargásokra adjanak okot. Akik hajón jönnek, azok a susáki területhez tartozó kikötőrendszen fognak partra szállni, míg a vonaton érkezők a szomszédos Buccari állomáson szállnak le. Az ünnepség idején a szokolisták mindvégig Susákon tartoznak maradni.

KÜLFÖLD.

Tittoni és Aehrenthal találkozása. Tittoni augusztus végén, vagy szeptember elején fog Aehrenthallal találkozni. Tittoni kíséretében lesz kabinetfőnöke, Carignani. A külügyminiszter előbb látogatást tesz Frasso hercegnél, kinek Znaim mellett vannak birtokai. A két külügyminiszter valószínűleg a Szemeringen fog találkozni, vagy pedig gróf Lützow nagykövet strelzhoft kastélyában.

Miniszterek tanácskozása Karlsbadban. Lloyd George, Anglia pénzügyminisztere tegnap felkereste Karlsbadban Clemenceau miniszterelnököt, aki éppen akkor érkezett furdőhasználatra. A N. Fr. levelezője feltétlenül hiteles részről úgy értesül, hogy a két államférfi teljes két óra hosszat tanácskozott a nemzetközi politikai helyzetről és a nagy szociális kérdésekről.

A szerblai tartalékosok behívása. Zimonyból jelentik, hogy Belgrádból érkezett hírek szerint a szerb hadügyminiszter három hadosztály tartalékosait behívta. Ez intézkedés a törökországi eseményekre való tekintettel történt. Érdekes a felemlítésre, hogy azon hadosztályok tartalékosait ez alkalommal nem hívták be, melyek a boszniai, illetőleg bolgár határ mentén vannak elhelyezve.

Portugália újabb válság előtt. Lisszaboni jelentések szerint a politikai helyzet a fővárosban, de országsszerte is megint aggodalmat keltő, noha külsőleg nyugalom uralkodik. Azonban a látszat csal, tényleg nagy az elégedetlenség, a dinasztia ellen nem szűnt meg az agitáció, amelyet még elősegít az a körülmény, hogy a parlament még mindig tárgyalja a meggyilkolt király pénzügyi műveleteit, amelyek a népet felbőszítik az uralkodóház ellen. A mostani kormány kíméletlensége is növeli az ellenszenvet Manuel király irányában, holott a lakosság már kezdett szimpátiázni az ifjú királylyal. Éppen nem lehetetlen, hogy újból ki fog törni a lázadás, mert a hadseregben és a haditengerészet körében nő az elégedetlenség száma. Titokban temérdek fegyvert csempésznek az országba és kétségtelen, hogy ezek a fegyverek az elégedetlenség számára valók. A cenzura szigorúan működik.

A török események. Az új török hadügyminiszter hirtelen halála tudvalevőleg gyanús keltett az új-törökök körében. A bonczolás azonban megállapította, hogy Redzseb pasa hadügyminiszter természetes halállal, ütőrepedés következtében halt meg. Az elhunyt miniszter temetése rendkívül impozánsan folyt le. Az ifjú-törökök azt akarták, hogy a koporsót lafettán vigyék ki a temetőbe és sírjánál a katonaság dísz-sortírt adjon, de ez a papság tiltakozása következtében elmaradt. Hivatalos közlés szert Osman Nizami hadosztálytábornokot, a minisztérium gyakorlati osztályának vezetőjét nevezik ki ideiglenesen hadügyminiszterre.

A szedők részleges sztrájkja még egyre tart. Ennek következtében a perai francia lapok nem jelennek meg. Az ifjú-török bizottság megkísérli az intervencziót.

A pénzügyminisztérium hivatalnokai, kik nem kapták meg fizetésüket, tüntettek. A többi minisztériumokban is tüntetésektől tartanak.

A porta jelentése szerint Nabi bey athéni török követet visszahívják, valószínűleg azért, mert rokona Munir pasa volt párisi nagykövetnek.

előtt az
Gregovic
kikötőmu
volverrel
vát munk
zulátus é
badonbo
meg akar
bizottság
ták a tün
gyar kon

A do
sok sztrá
%-os bé

Hetv
nek a sz
adott dis
uralkodó

Min
ülték me
középüle
Vérmező
ban ünne
után a L
az intéze
tásnak a
folyó év
dulója.

Az o
ünnepele
földről is

A kir
szokások

Az idő
az éjszaka
patok felv
szemlének
dörös ind
és gyalog
regri
Béla rend
Kosztka
Reggel hé
val s után
már az eg
patok négy

Az ös
altábornag
kor kürtsz
dor hadte
nokot szá
mező bej
és jelenté
téhez csat
Chillenban
szemle vé
a Vérmező
tott tábor
délzaki n
lyen Vára
Mise közt
a kis Svá
dült el.

Tiz ó
több ezer
a csapatok
Déjbe
vábbá ma
Délutá
hadtestpar
kalmával
tettek.

A ter
előkelő k
Gyula szá
alabárdos
nalat tart

Konstantinápolyból jelentik, hogy vasárnap délelőtt az osztrák-magyar konzulátus letartóztatott egy Gregovics nevű horvátot, aki vezetője a sztrájkoló kikötőmunkásoknak. Azért tartóztatták le, mert revolverrel fenyegette a dolgozó teherhordókat. A horvát munkások nagy tömegben verődtek össze a konzulátus épülete előtt és követelték Gregovics szabadonbocsátását s mikor kérésüket nem teljesítették, meg akarták ostromolni a konzulátust. Az ifju-török bizottság vezetői negyven lovasrendőrrel szétoszlatták a tüntetőket s azóta őrség van az osztrák-magyar konzulátus előtt.

A dohányjüvedék szalonikii gyárában a munkások sztrájkba léptek. 10 óras napi munkaidőt és 50 %-os béremelést követelnek.

A király születésnapja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

Hetvennyolcz éves lett ma a király és ennek a születési évfordulónak Ausztriában az adott dísz, hogy ebben az esztendőben iltte az uralkodó hatvan éves uralkodói jubileumát.

Mindkét államban fényes és ünnepséggel ilttek meg a király születésnapját. A fővárosi középületeken nemzeti zászlók lengedeztek, a Vérmezőn katonai parádé volt, a templomokban ünnepi istentiszteleteket tartottak. A parádé után a Ludovika-Akadémiában tisztelték avatták az intézet végzett növendékeit. Az idei fölavatásnak az adott nagyobb jelentőséget hogy a folyó év az akadémia alapításának századik fordulója.

Az ország minden részében is szeretettel ünnepelték a király születésnapját, sőt a külföldről is érkeztek üdvözlések.

Diszszemle a Vérmezőn.

A király születése napja alkalmából az évente szokásos katonai parádét a Vérmezőn tartották meg. Az idő már tegnap kiderült s az átázott Vérmezőt az éjszakai szél annyira felszikkasztotta, hogy a csapatok felvonulhattak. Az idő ma is kedvezett a diszszemlének s kora reggeltől fogva valóságos népvándorlás indult Budára. A tömegben nagyszámú lovas- és gyalogos rendőrség tartotta fenn a rendet. Peregrinyi Sándor rendőrtanácsos, Kaveggia Béla rendőrtanácsos, Schmidt Ede, Vidos és Kosztka rendőrfelügyelők parancsnoksága alatt. Reggel hét órakor vonult fel az első csapat zeneszóval s utána sorban érkeztek az ezredek. Nyolcz órára már az egész helyőrség felállott a Vérmezőn. A csapatok négy oszlopban sorakoztak.

Az összes csapatok felett Ziegler Alfréd lovag altábornagy parancsnokolt. Nyolcz óra tizenöt perczkor kürtész jelezte gróf Uexküll Ghillenband Sándor hadtestparancsnok érkezését. A hadtestparancsnokot szárnysegédei és a vezérkar kísérte. A Vérmező bejáratáig eléje lovagolt Ziegler altábornagy és jelentést tett. Ezután a hadtestparancsnok kíséretéhez csatlakoztak a lovascsapat tiszték s Uexküll-Ghillenband szemlélt tartott a csapatok felett. A szemle végeztével a hadtestparancsnok és a vezérkar a Vérmezőnek a Vérmező-ut felé eső oldalán felállított tábori sátrakhoz vonult. A középső sátorban délszaki növényekkel körülvéve állott az oltár, amelyen Várady Géza katonai apát tábori misét mondott. Mibe közben a csapatok háromszoros sortűzet adtak, a kis Svábhegyen pedig huszonnégy ágyulövés dördült el.

Tíz óra után véget ért a katonai parádé és a több ezer főnyi tömeg lassan széjjel oszlott. Ezután a csapatok zeneszó mellett bevonultak a laktanyákba. Délben a legénység bort és siltet is kapott, továbbá ma a legényeknek kimenőjük volt.

Délután három órakor gróf Uexküll Ghillenband hadtestparancsnoknál diszszemle volt. A felköszöntő alkalmával a kis Svábhegyen huszonnégy ágyulövés tettek.

Istentisztelet a Mátyás templomban.

A templom tíz órára szorongásig megtelt igen előkelő közönséggel. A főhajó két oldalán Halász Gyula szádós parancsnoksága alatt, aczélsíkosok, alabárdos koronaőrök állottak sorfalat, szabad utvonulat tartván fenn az egyre érkező előkelőségeknek.

A templomból rengetegen kiszorultak s ezek aztán a környéket lepték el, hogy legalább megbámulhassák a csillogó díszmagyarruhás urakat. A rendet Máltás Hugó rendőrtanácsos és Beniczky Tamás rendőrfelügyelő vezetése mellett egész sereg rendőr tartotta fenn s az mindvégig a legpéldásabb is volt. Már féltíz óra előtt megkezdődött a hintók robogása s fogat-fogat után állott meg a főbejáró előtt s rövid negyedóra alatt a szentély padosorai teljesen megteltek. Ott voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, Jekelfalussy Lajos és Josipovich Imre miniszterek, gróf Desseffy Aurél, a főrendiház elnöke, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, Sztéryny József, Molnár Viktor, Tóth János, gróf Hadik János, Popovics Sándor, Márfy Albin és Bezerédy Viktor államtitkárok, Firczák Gyula munkácsi püspök, báró Forster Gyula főrend, Fülepp Kálmán főpolgármester, Vasziievics János polgármester és mások.

Már valamennyien együtt voltak, amikor a pap ság a koronázó templom plébánosával: dr. Nemes Antal pápai prelátussal a főbejáróhoz vonult, ahol a pontifikáló püspökre: Kohl Medárd doktorra vártak. A püspök nemsokára megérkezett s nyomban a főoltárhoz vonulván, megkezdődött az ünnepi nagy mise, melynél dr. Nemes prelátuson kívül: dr. Csárszky István hercegprimási titkár, Bozóky Géza, Laczó Viktor, Vargyas Tivadar, Burdy Lajos, Wodicska Imre és Károlyi Károly lelkészek segítettek a püspöknek.

A királyi várpalota Szent István templomában délelőtt 11 órakor ünnepi háladó istentisztelet volt, amelyen az udvarnagyi hivatal, a várkapitányság tisztviselői, valamint az udvari személyzet vett részt. Az istentiszteleten Kanter Károly udvari apátplébános czelebrált fényes segédlettel.

A király születésnapja alkalmából a budapesti aut. orth. izr. hitközség ma reggel ünnepélyesen kivilágított zsinagógájában (a báró Orczy-féle házban) istentiszteletet rendezett, mely alkalommal zsolnárok és a szokásos ima a királyért, mondatnak el.

A pesti izraelita hitközség a király születése napját fényes istentisztelettel ünnepelte meg a dohány-utcai templomban. A teljesen kivilágított templomban nagy és előkelő közönség hallgatta dr. Kohn Sámuel főrabbi ünnepi beszédét és Lazarus Adolf főkántor énekét.

Diszszemle a miniszterelnöknél.

A Mátyás-templomban tartott ünnepi istentisztelet után a déli órákban Wekerle Sándor miniszterelnöknél fogadás volt s délután három órakor diszszemle, amelyen a következők voltak hivatalosak:

Vaszary Kolos biboros hercegprimás, v. b. t. t., esztergomi érsek, gróf Zichy Aladár v. b. t. t., öfelsége személye körüli miniszter, gróf Andrássy Gyula v. b. t. t., belügyminiszter, Kossuth Ferenc v. b. t. t., kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác v. b. t. t., földmivelésügyi miniszter, gróf Apponyi Albert v. b. t. t., vallás- és közoktatásügyi miniszter, Jekelfalussy Lajos v. b. t. t., honvédelmi miniszter, Josipovich Géza v. b. t. t., horvát-szlavon-dalmátországi miniszter, Günther Antal v. b. t. t., igazságügyi miniszter, gróf Desseffy Aurél v. b. t. t., a főrendiház elnöke, báró Kemény Kálmán v. b. t. t., a főrendiház alelnöke, Justh Gyula v. b. t. t., képviselőházi elnök, Návay Lajos v. b. t. t. és Rakovszky István v. b. t. t., képviselőházi alelnökök, Rakovszky István v. b. t. t., a magyar királyi állami számvevőszék elnöke, Dárday Sándor, a m. kir. állami számvevőszék alelnöke, Oberschall Adolf v. b. t. t., a Kuria elnöke, dr. Bernáth Géza, a Kuria másodelnöke, dr. Wlassics Gyula v. b. t. t., a m. kir. közigazgatási bíróság elnöke, Laticzy Imre, a m. kir. közigazgatási bíróság másodelnöke, Csató Ferenc, a budapesti kir. ítélőtábla elnöke, dr. Székely Ferenc koronaugyész, gróf Apponyi Lajos v. b. t. t., magyarországi udvarnag, Márfy Albin miniszterelnökségi államtitkár, gróf Hadik János belügyi államtitkár, orsz. képviselő, dr. Popovics Sándor v. b. t. t., pénzügyminiszteri államtitkár, orsz. képviselő, Dész Zoltán pénzügyminiszteri államtitkár, orsz. képviselő, Sztéryny József v. b. t. t., kereskedelemügyi államtitkár, orsz. képviselő, Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár, orsz. képviselő, Tóth János vallás- és közoktatásügyi államtitkár, orsz. képviselő, Meskó László igazságügyi államtitkár, orsz. képviselő, Bolgár Ferenc honvédelmi miniszteri államtitkár, orsz. képviselő, dr. Romy Béla miniszterelnökségi min. tan., lovag Zieger Alfréd al-

tábornag, Litzke Ágoston altábornag, monte pastellói Mollinary Kálmán vezérőrnagy, vértesi Weiss Ernő vezérőrnagy, Kiss Zsigmond vezérőrnagy, Bartholdy István vezérőrnagy, Gulner Gyula Pest-pilisoltkiskun vármegye főispánja, Fazekas Ágoston Pest-pilisoltkiskun vármegye alispánja, Fülepp Kálmán Budapest székesfőváros főpolgármestere, Bárczy István Budapest székesfőváros polgármestere, dr. Boda Dezső, a székesfővárosi államrendőrség főkapitánya, Berzeviczy Albert v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, dr. Török Aurél udvari tanácsos, a budapesti kir. Tudományegyetem rektora, dr. Wartha Vincze miniszteri tanácsos, a budapesti kir. József-Műegyetem rektora, Bogdanovics Luczian v. b. t. t., budai görög-keleti szerb püspök, Scholtz Gusztáv ágostai hitvallású evangélikus püspök, Nemes Antal pápai prelátus, apát, budavári plébános, Kanter Károly apát, királyi palotai plébános, Melles Emil budapesti görög-katolikus plébános, Bogoljevics György román esperes-lelkész, Haypál Benő budai ref. lelkész, Józán Miklós unit. lelkész, dr. Kohn Sámuel kir. tan., pesti főrabbi, Rákosi Jenő főrendiházi tag, az Otthon elnöke.

Tisztavátasok.

Élelemelő ünnepség keretében folyt le a Ludovika-Akadémiát végzett harmadik évfolyambeli akadémikusok tisztavátása. Az évenként megismétlődő felavatásnak ezidén nagyobb jelentőséget adott az a körülmény, hogy a folyó év az akadémia alapításának századik fordulója. Az akadémikusok zászlóaljja kora reggel a Vérmezőre vonult és ott résztvett a katonai ünnepségben. Innét hangos zeneszóval tért vissza az intézetbe, ahol Bolgár főhadnagy, segédiszt felolvasta előttük a kinevezéseket. Az új hadnagyk atöltöztek és tisztí egyenruhában sorakoztak. Ifjabb bajtársaik pedig fegyveresen vonultak a felavatás színhelyére, hogy majd így tiszteljenek az új hadnagyk előtt. Dr. Auer Jenő intézeti plébános beszédet intézett az ifju tisztetekhez, majd a segédiszt olvasta fel az esküt.

Ezután Bartheldy István tábornok, az Akadémia parancsnoka, a következő beszédet intézte a felavatott tisztetekhez:

„Uraim, kedves bajtársak! Szívem egész melegevel üdvözlöm önöket ezen ünnepélyes órában, amelyben ő császári és apostoli királyi Felsége kegyelméből a véderő tisztikarának tagjaivá lettek s amidőn megszünik önökre nézve a gondatlan ifjuság s kezdődik az a komoly hivatás, hogy ő Felségével, mint legfelsőbb hadurral az élen, a haza javának, a haza dicsőségének szenteljék életüket. Annyira szép, annyira magasztos ez a rendeltetés, hogy a férfierények legszebbjeit és legnemesebbjét követeli. A felséges uralkodó és a haza iránti szeretet és hűség, csüggedést, gyengeséget és megalkuvást nem ismerő kötelességérzet, magamegtagadás, becsületesség, becsvágy, lovasgiasság és vitézség azok a kiváló tulajdonságok, amelyekben ezután tündökölniök kell, hogy méltóvá legyenek ő Felségének azon bizodalomára, amely a mai napon önök iránt megnyilatkozott, és hogy személyesen is kiérdemeljék azt a köztisztelést és közmegebecsülést, amelyben a véderő tisztikara részesül. Habár nagy és számos az a kötelesség, amit a mai naptól kezdve teljesíteniök kell, mégis a legnagyobb bizodalommal és a legszebb reményekkel tekintsenek a jövő felé, mert nem lesznek magukra hagyatva a kötelességteljesítés nehéz útjain, hanem kísérni fogja önöket a legfelsőbb hadur atyai gondossága, vezetni fogja szívükkel együttérző előjárók élettapasztalatok által érlelt tudása és serkenteni fogja sok nemes bajtárs jó példája; önöknek pedig csak azt a művelő és nemesítő munkát kell serényen folytatniök, amelyben éveken át már gyakorolták magukat s fokról-fokra emelkedni fognak pályájukon, sőt ha kedvez önöknek a szerencse, feljutnak majd a pályá ama legmagasabb fokára is, mely a dicsőség fényétől ragyog. A dicsőség útját jelölte ki tehát önöknek a felség, hogy méltóan szolgálhassák a hazát. Induljanak ezen utra nemes érzelmű férfiakhoz illően! Szívükben hálával, izzó lelkesedéssel és forró óhajattal: éljen ő Felsége a király, éljen a haza!”

A tábornok után Bajnóczy József, a hadnagyk főlavatott tiszték elseje mondott bucsuzót.

Az akadémia végzett növendékei közül felavatottak 89-et, ezek közül a honvédegyalogsághoz 43-at, a honvédehusárokhöz 19-et, a közös hadsereg gyalogságához 11-et és a közös hadsereg lovasságához 16-ot.

A felavatás után diszszemle volt.

A közös hadsereg kadétiskolájában szintén ma délben avatták föl az új tiszteket. A hadapródok részt vettek a Vérmezőn tartott diszszemlén, ahonnan az 52. gyalogezred zenekarának és egy zászlóaljának kíséretében mentek a lipóme-

zei intézetükbe, ahol már nagyszámu közönség várta őket. A hadtestparancsnokság az ünnepélyre montepastellói Mollináry Kálmán tábornokot vezényelte ki. A végzett növendékek, számszerint huszonheten, teljes díszben, tiszti egyenruhában gyűltek össze az udvaron, ahol felolvasták előttük az esküt, melyet hangosan ismételték. Azután felvonultak a tábornok előtt és ezzel az ünnepség véget ért. Délben tiszteletükre lakoma volt. A felavatottak közül 11 a gyalogsághoz és 16 a lovassághoz került.

Külföldiek.

A „Budapesti Közlöny“ a következő királyi kéziratokat közli:

Kedves unokaöcsém Ferencz Ferdinánd főherceg, lovassági tábornok ur! Kedvességédnek a katonai érdemkeresztet a gyémántokat adományozom. Kelt Bad Ischlben, 1908. évi augusztus 12-én. Ferencz József s. k.

Kedves rokon Jenő főherceg lovassági tábornok ur! Kedvességédnek a katonai érdemkeresztet a gyémántokat adományozom. Kelt Bad Ischlben, 1908. évi augusztus 12-én. Ferencz József s. k.

Kedves rokon Lipót Szalvátor főherceg tábornagy ur! Kedvességédnek megelégedésem kifejezését adom tudomására. Kelt Bad Ischlben, 1908. évi augusztus 12-én. Ferencz József s. k.

Kedves vőm Ferencz Szalvátor főherceg ur! Kedvességédnek megelégedésem kifejezését adom tudomására. Kelt Bad Ischlben, 1908. augusztus 12-én. Ferencz József s. k.

Gróf Paar Alajos lovassági tábornok és gróf Montecuccoli tengernagy a Lipót-rend nagykeresztjét kapták; Ripper Gyula altengernagy a Lipót-rend középkeresztjét a díj elengedésével kapta.

A Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen: Rohr Ferencz altábornagynak, a honvédelmi lovasság felügyelőjének.

Az I. oszt. vaskorona-rendet a díj elengedésével adományozta: Kis-Demeteri Gaudernak József lovassági tábornoknak, a 12. hadtest parancsnokának és nagyszabony vezénylő-tábornoknak; gróf Auersperg Károly lovassági tábornoknak, a 11. hadtest parancsnokának és lemergi vezénylő tábornoknak; ns. Koller Albert tábornagynak, a 9. hadtest parancsnokának és josi-stadi vezénylő-tábornoknak; ns. Steinberg Mór tábornagynak, a 1. hadtest parancsnokának és krakói vezénylő-tábornoknak; Bruder mann Rezső lovag lovassági tábornoknak, lovassági főfelügyelőnek; Mörkensteini Mörk János tábornagynak, a 6. hadtest parancsnokának és kassai vezénylő-tábornoknak és Hötzenborfi Conrad Ferencz altábornagynak, az összes fegyveres erő vezérkari főnökének.

A Ferencz József-rend tiszti keresztjét: Berthóti Berthóty Pál helyi alkalmazású ezredesnek, budapesti honvéd tőrparancsnoknak, Eaitz József, a soproni 18. honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett ezredesnek, a honvédelmi miniszterium 3. osztályu vezetőjének, Prébald Károly 1. osztályu honvéd főhadbiztosnak, a székesfehérvári V. honvéd kerület hadbiztosága főnökének és Czeitler Béla 1. osztályu honvéd főszámtanácsosnak, a honvédelmi miniszterium 13. osztályu vezetőjének.

A 3. osztályu vaskorona-rendet: díjmentesen: Kalic János vezérőrnagynak, továbbá a következő ezredeseknek: Wieber Adorjának, Békésy Józsefnek, Brabecz Gyulának, báró Bothmer Bélának, Adai Pászthy Kálmának.

A Ferencz József-rend lovagkeresztjét: a következő 1. osztályu századosoknak: Thury Sándornak, Varga Mórnak, Kiss Sándornak, Jajcinovic Mihálynak, a helyi alkalmazású tisztek 1. csoportjába tartozó következő őrnagyoknak: Aberle Antalnak, Decsy Jánosnak, a helyi alkalmazású tisztek 1. csoportjába tartozó következő 1. osztályu századosoknak: Chilkó Sándornak, Bozán Jenőnek, Scheich Lászlónak, Földessy Dezsőnek, Vághó Ignácznak, Szepesi Gusztávnak, Farkas Istvánnak, Schopf Kálmának, a helyi alkalmazású tisztek 2. csoportjába tartozó következő 1. osztályu századosoknak: Czili Albertnek, Polónyi Jánosnak, Kozári Gyulának; a következő őrnagy-hadbíráknak: Morvay Bélának, Juristowski Miklósnak, továbbá dr. Stelezer Gyula ezredorvosnak, Csúrda Andor budapesti 1. honvédkerület hadbiztosága főnökének, Megay Oszkár 2. osztályu honvéd-főhadbiztosnak, a honvédelmi miniszterium 8. osztályu vezetőjének, Szák Pál 2. osztályu honvéd főszámtanácsosnak, a honvédelmi miniszterium szakszámvevősege főnökének és Grobetti Károly honvéd gyógyszerésziügyi gondnoknak, a budapesti helyőrségi kórháznál. Továbbá a katonai érdemkeresztet és legfelsőbb megelégedés kifejezését kapták még számosan.

A Ferencz József-rend nagykeresztjét a következő tábornagynagynak: ns. Matt Alfrédnek, közös hadügyminisztériumi osztályfőnöknek, ns. Dessovic Vilmosnak, a legfőbb katonai törvényszék elnökének, ns. Chizolla Károlynak, a katonai fő-törvényszék elnökének; a következő altábornagynok-

nak: ns. Winzor Antalnak, Potiorek Oszkárnak, Belobreskai Woinovich Emilnek, Frank Libornak, hadamari lovag Versbach Mansvétnak, Gerba Rajmondnak;

a Lipót-rend középkeresztjét a díj elengedésével a következő altábornagynagynak: ns. Pott Emilnek, lovag Pfiffer Károlynak, Beschi Edének, nagysurányi Surányi Ferencnek, rummershofti Rummer Adolfnak és lovag Krobotin Sándornak;

a 2. oszt. vaskorona-rendet a díj elengedésével a következő altábornagynagynak: Radanovich Henriknek, solwegeni Jihn Frigyesnek, ns. Schemua Jánosnak, Fiala Antalnak, ns. Lang Károlynak;

a Ferencz József-rend középkeresztjét a csillaggal: ns. Ceipek József altábornagynak, Okrugic Márk osztályfőnöknek;

a Ferencz József-rend középkeresztjéhez a csillagot: Hess Fülöp tüzéségi vezérőrnagynak, a műszaki katonai bizottság IV. osztályu főnökének;

a Lipót-rend lovagkeresztjét a díj elengedésével a következő altábornagynagynak: Balás Manónak, báró Boyneburg Lengsfeld Mórnak, Gliekmann Károlynak, Venus Antalnak, nagylónyai és vásárosnaményi Lónyay Albertnek, Seefranz Antalnak, Benda Bélának, kövessházi Kövess Árminnak, kanteini báró Jacobs Károlynak, ns. Gaál Ágostonnak, lovag Mineralli-Fitzgerald Sándornak, ns. Hornik Tivadarnak, ns. Hortstein Lothárnak, székelyi Nyiri Sándornak.

Ezenkívül a közös hadseregben, haditengerészetnél, honvédségnél és a tiszviselői karban sokan kaptak kisebb-nagyobb kitüntetések. Az újonnan alapított katonai jubileumi keresztet pedig mindazok megkapták, akik 1848-ban az olasz hadjáratban résztvettek.

A vidéken.

Ótátrafüreden ma a király születése napja alkalmából nagy részvét mellett ünnepélyes szent misét tartottak, melyen Erzsébet főhercegnő is Holdházy kisasszony kíséretében megjelent. A közönség sorában láttuk Darányi földművelésügyi minisztert, Mezőssy Béla államtitkár, Tarkovich József bankormányzó, Rohrer Miklós királyi táblai elnököt, Szabó Ágoston, Szilassy Aladár tanácselnököket, Nagy Ödön nyug. váltótörvényszéki elnököt, Chorin Ferencz főrendiházi tagot, Klauzál Gábor miniszteri tanácsost, Dókus Ernő és Gyula kamarásokat, Jármay László királyi tanácsost és igen előkelő hölgyközönséget.

Szatmárnémetiben a király születése napja alkalmából ma reggel a Deák-téren tábori mise volt, amelyen Csanády ezredes vezénylete alatt megjelent a helyőrség. A honvédszeker este takarodót és reggel ébresztőt játszott. Mise alatt díszlővések hangzottak el. A házak az alkalmából lobogó díszet öltöttek. Az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentiszteleteket tartottak.

Karlóczán Bogdanovics Luczán adminisztrátor a patriárkai udvari kápolnában fényes papi segédlettel hálaadó istentiszteletet ecelebrált. Mise után Karlócza város hódoló küldöttségét fogadta. Egy órák Bogdanovics díszbédét adott.

Segesvárott tegnap este az összes középületeket kivilágították és zászlókkal feldíszítették. A városi tüzoltó-zenekar a szászok Siebenbürgen Landesegegen kezdetű himnuszával járták be az utcákat. Ma a templomban hálaadó istentiszteletet tartottak, amelyen megjelentek a főispán vezetésével az összes állami, vármegyei és városi tiszviselők.

Fiumében a székesgyházban ünnepi nagymise volt, amelyet Tankovszky tanácsos vezetésével a kormányzóság, valamint az összes állami, városi és katonai hatóságok képviselői megjelentek. Hajnalban és a mise alatt 21 ágyulövés hangzott el a haditengerészeti akadémia ágyuparkjából.

Pöstyénben a róm. kath. templomban ünnepes istentisztelet volt, melyen az ott időző számos bel- és külföldi vendégeken kívül Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter is részt vett. A miniszter kíséretében voltak kezelőorvos dr. Fodor Kálmán orsz. képviselő és Pally Vándor titkár. Ott voltak azonkívül Mahovich főszolgabíró fűrdőbiztos vezetésével a polgári és katonai hatóságok fejei. A misét fényes segédlettel Praznovszki plébános szolgáltatta. A kóruson tót leánykák magyar egyházi dalokat énekeltek. Az ev. és izr. templomokban szintén volt ünnepes istentisztelet.

Zágrábban az ünnep előestéjén nagy katonai takarodó, ma reggel hajnali ébresztő volt, mely alkalmával a 25. honvédgyalogezred zenekara hangos zeneszóval vonult végig az utcán. Ma délelőtt 9 órák a metropoliai domtemplomban ünnepes misét mondott dr. Krapacz zágrábi főszentelt püspök fényes papi segédlettel. A misén megjelentek báró Rauch Pál horvát bán, Czrnkovic és Mikszics osztályfőnökök, Gerba tábornagy, hadtestparancsnok az egész tábornoki karral, továbbá a hatóságok fejei. A székesgyház előtt Szavin ezredes parancsnoksága alatt a 25. honvédgyalogezred kombinált zászlóalja foglalt állást zászlóval és zenekarral, amely a mise alatt a szokásos díszlővéseket tette. Mise után a bán a kormány tagjaival visszatért a báni palotába, ahol a gratulációkat fogadta. Czrnkovic

osztályfőnök beszédet intézett a bánhoz, kérve őt, hogy a dinasztia iránt mindig hűséges horvát nép hódolatteljes szeretenekevénait tolmácsolja a legfelsőbb trón számolya előtt. A bán válaszában kifejezte, hogy nagy öröme szolgálni a hódolat kifejezéseit legfelsőbb helyen jelenteni. A bán utját a templomba és vissza nem zavarta semmiféle incidens.

Komáromban a király születésnapjának évfordulója alkalmából a város lobogó díszet öltött. Tegnap este zenés takarodó volt, ma reggel pedig a katonai gyakorlóterén Kemény katonai lelkes ünnepi tábori misét mondott, amelyen Gál Arnold altábornagy, várparancsnok vezetésével az egész helyőrség legénysége és tisztikara megjelent. Kilenecz órák a Szent András-templomban ünnepi hálaadó istentisztelet volt. Az ünnepi istentiszteletet Kutschera József plébános fényes papi segédlettel mondotta. Az ünnepi istentiszteleten a törvényhatóságok tisztikara Ghyeczy Dénes alispán és dr. Gál polgármester-helyettes vezetésével volt jelen, valamint a katonai hatóságok is képviseltették magukat. Délben a tiszti kaszinóban díszbéd volt, amelyen öfelségére több felköszöntőt mondtak, miközben a vár fokáról 21 ágyulövés dördült el.

Szegeden öfelsége születésnapja alkalmából az összes felekezetek templomaiban ünnepi mise volt, amelyen a hatóságok díszmagyarban jelentek meg. A város fel van lobogóva. A katonaság tábori misét tartott, amelyen a tisztikar díszbédét adott.

Hajduböszörményben a király születésnapja alkalmából reggel hat órák háromszoros ágyudörgés ébresztette fel a lakosságot. Nyolcz órák a Bocska-téri re. templomban ünnepes istentisztelet volt, amelyen Telyesaszolnoki Gerzon lelkes szép imát mondott a királyért, hazáért. Az istentisztelet kezdetén és végeztével háromszoros ágyulövés hangzottak el. Jelen voltak az istentiszteleten a városi képviselők és állami hivatalnokok. Ennek végeztével a gör. és róm. kat. templomokban tartottak istentiszteleteket. A középületeket fellobo-gózták.

A külföldön.

A szász király szívélyes üdvözlő-levelet intézett Ferencz Józsefhez, Rooseveltt elnök táviratban gratulált.

Bécsben az uralkodó születésnapja alkalmából rendezett ünnepségeket a hajnali órákban kezdték meg azzal, hogy 24 üdvözlést adtak az arzenálban. A schmelzi gyakorlóterén pompás idő mellett az egész helyőrség felvonult Versbach altábornagy, hadtestparancsnok vezetésével. Lipót Szalvátor főherceg fényes kísérettel, amelyben az idegen katonai attasék is résztvettek, tartotta meg a szemlélet. Igen nagyszámu, előkelő közönség nézte végig a pompás jelenetet. Belopotocki tábori püspök miséje után a csapatok elvonultak a főherceg előtt és ezután visszatértek a laktanyákba. Délelőtt 11 órák dr. Marschall püspök az István-templomban ünnepes nagymisét mondott. A Te deumot Crusccha bitoros mondta. Az ünnepi istentiszteleten résztvettek: Aehrenthal külügyminiszter, Burián közös pénzügyminiszter, a miniszterelnök a kabine tagjaival, a képviselőház és az uralkodó elnökei, az állami és önkormányzati hatóságok fejei, az udvari és állami méltóságok, a rendőrfőnök, a polgármester, az alpolgármesterekkel stb. A gör. kel. plébánián szintén Te deumot mondtak.

Ischl pompásan fel volt lobogóva. Az idő gyönyörű. Délelőtt tíz órák Doppelbauer püspök az ottani papság asszisztenciájával mellett ünnepi misét mondott a plébánia-templomban, amelyen öfelsége kivételével az egész udvar, valamint az összes udvari méltóságok, a városi képviselőtestület, az összes tiszviselők és Ischl egyesületei vettek részt.

Karlshadot az uralkodó születésnapja évfordulójának előestéje alkalmából tündériesen kivilágították. Az ünnepély külső pompájához fogható eddig a város még nem látott. Sok czernyi közönség hullámozott az utakon, amelyekben a kivilágítás tartamára beszüntették a kocsiforgalmat. A közönség zavartalan ünnepi hangulatban volt.

Marienbadban a király születésnapja alkalmából ma délelőtt 10 órák ünnepi mise volt, amelyen az itt időző notabilitások mind megjelentek. Ott voltak: Goshen angol nagykövet, Dolgorucki herceg, az orosz czár fődvarmestere, Auersperg herceg, gróf Nákó fiumei kormányzó, Fontenay vicomte budapesti francia főkonzul, Lichtenstein herceg kerületi főnök stb. A Te deumot résztvevő az itt időző Edvárd angol király is nagy kísérettel. A főbejárónál a miséző apát fogadta, miközben a templomban az orgonán az angol himnusz szólalt meg. Tegnap este a fűrdőt fényesen kivilágították. Ma este Edvárd angol király ebédet ad királyunk születésnapja alkalmából, amelyre az itteni főméltóságok hivatalosnak.

Edvárd király a mai díszbéd alkalmával a következő beszédet mondotta: Uram! Ö felsége a császár és király születésnapját ünnepeljük ma. Ez évben egyuttal ö felsége trónralépésének 60. évfordulóját ünnepeljük, Mindnyájan, akik ezen asztalnál

egybegy
az uralk
üdvére,
ldön ke
sege egy
Wi

pár Fer
dulója a
lyen Sz
követ a

Mi
forduló
volt, an
herceg
mind l
czius, R

ter kép
melyzet
lentek r
templom
császár

vasták
ter képv
ügyvivő
bajor ki

Ró
forduló
amelyen
mint az
Mise utá

Pár
a király
let volt,
fogadás
követ na

szapillan
sára, fel
mányzás
ségek
lebbi czé

amely m
Pét
alkalmáb
ünnepély
gen regg
öfelségér

Szeloban
tagjai is
Bel
fordulója

trónörök
valamint
ünnepi i
trónörök
magyar

vánt ö f
Buk
tegnap e
kan jelen

konzul c
katolikus
amelyen
kodó min
vettek ré

Kon
József es
letésnapja
nagyköve
amelynél

trák-mag
zuli tisz
rus oszt
magyar

nagyköve
miniszter
vözlésre
osztrák

palotában
szultán a
kívül táv
és király
ünnepély

szívélyes
szimpatik

IX. Pius
dődött m
pöki szél
boldoggá

mennyi h
dott, meg
Pius szül
ahol egy

1849-től
poly és
aktuális

egybegyűltünk, szerencsét és boldogságot kívánunk az uralkodónak és reméljük, hogy népe javára és üdvére, továbbá birodalmának áldására még hosszú időn keresztül egészségre örvend. Poharamat ő felé egészségre ürítem.

Wilhelmshöheben ma délelőtt a császári pár Ferencz József születése napjának mai évfordulója alkalmából sokteritékű díszbédet adott, amelyen Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövet a nagykövetség személyzetével is résztvett.

Münchenben a király születésnapjának évfordulója alkalmából a Benno-templomban ünnepély volt, amelyen Lajos herceg és leányai, Alfonz herceg és neje, Ferdinánd Lajos és Ferdinánd Mária hercegek, Frúwirth pápai nunczius, Rössel államtanácsos, mint a külügyminiszter képviselője, az osztrák-magyar követség személyzete és a 13-ik gyalogezred egy küldöttsége jelentek meg. Ő Fenségeik az istentisztelet után a templom bejáratához mentek, ahol Ferencz József császár és királyhoz intézett üdvözlő táviratot olvasták fel. Rössel államtanácsos a külügyminiszter képviseletében gróf Larisch osztrák-magyar ügyvivőnek átadta Luitpold régens-herceg és a bajor királyi kormány szerencsekívánatait.

Rómában az uralkodó születési napjának évfordulóján a Mária-templomban ünnepies mise volt, amelyen a római osztrák-magyar nagykövet, valamint az osztrák-magyar kolónia tagjai vettek részt. Mise után Te deumot mondtak.

Párisban a St. Klotild-bazilikában ma délelőtt a király születésnapja alkalmából ünnepi istentisztelet volt, amelyet az osztrák-magyar nagykövetségen fogadás és lunch követett. Gróf Khevenhüller nagykövet nagyhatású beszédet mondott, amelyben viszapillantást vetve őfelsége dicsőségletes uralkodására, felszólította az egybegyűlteket, hogy a kormányzás jubileuma alkalmából megkezdett és az inségek javára indult akciót folytassák. A legközelebbi cél egy osztrák-magyar kórház felállítása, amely megőrkítene a jubileumi év emlékét.

Pétervárott Ferencz József születésnapja alkalmából ma az osztrák-magyar nagykövetségen ünnepélyes istentisztelet volt. Utána a nagykövetségen reggeli volt, amelyen gróf Berchtold nagykövet őfelségére pohárköszöntőt mondott. Este Krasznof-Szeloban udvari ebéd volt, melyen a nagykövetség tagjai is résztvettek.

Belgrádban Ferencz József születésnapja évfordulója napján a katolikus templomban György trónörökös és Milovanovics külügyminiszter, valamint nagyszámú előkelő közönség részvételével ünnepi istentisztelet volt, amelynek végzetével a trónörökös a maga s a király nevében az osztrák-magyar ügyvivő előtt szerencsét és egészséget kívánt őfelségének.

Bukarestben az osztrák-magyar kolónia tegnap este ünnepséget rendezett, amelyen igen sokan jelentek meg, a többi között az osztrák-magyar konzul családjával, valamint a katonai attasé. Ma a katolikus székesegyházban Te deumot czelebráltak, amelyen a diplomáciai testület tagjai, az itt tartózkodó miniszterek és a magasabb helyőrségi tiszték vettek részt.

Konstantinápolyban tekintettel Ferencz József császár és király jubileumi esztendőjére, születésnapját különös fényvel ünnepelték. Délelőtt a nagykövetségi templomban Te deumot czelebráltak, amelyen jelen voltak: örgróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet, a nagykövetség és a konzuli tisztviselőkkel egyenruhában, továbbá a Taurus osztrák-magyar állomáshajó tisztjei, az osztrák-magyar kolónia tagjai stb. Örgróf Pallavicini nagykövet délután a szultán, a nagyvezér, a külügyminiszter, az egyházfőjedelelem és a diplomácia üdvözlésre küldött tagjait fogadta. Este a magyar és osztrák kolónia fogadtatása lesz a nagykövetségi palotában, ahol kerti ünnepély lesz, amelyhez a szultán a katonai zenekart küldte. A szultán azonkívül táviratilag üdvözölte Ferencz József császár és királyt. Az összes török konzulatusoknál szintén ünnepélyek voltak. A helyi hatóságok a konzuloknak szívélyesen gratuláltak. Az utörökök is mindenütt szimpatikusan fogadták a születésnap ünnepélyeket.

EGYHÁZAK.

— (IX. Pius pápa boldoggá avatási pöre.)

IX. Pius boldoggá avatási pöre augusztus 5-én kezdődött meg Imolában, a volt pápa egykori püspöki székhelyén. Ugyanis mielőtt a tulajdonképpeni boldoggá avatási pör megkezdődne, előbb valamennyi helyen, ahol az illető felől csak tartózkodott, megkezdik a vizsgálatot. Imola után tehát IX. Pius szülőhelye, Sinigaglia, majd Spoleta, ahol egyideig püspök volt, továbbá Gaeta, ahol 1849-től 1850-ig számkivetésben volt s végül Nápoly és Róma kerültek sorra. X. Pius azzal tette aktuálissá nagy elődje boldoggá avatásának kérdé-

sét, hogy a múlt év júliusában elrendelte, hogy mindazon helyeken, ahol IX. Pius csak megfordult, gyűjtsék össze a reá vonatkozó adatokat és okmányokat és ezeket az illetékes püspökök vizsgálják át. A püspökök felszólították a hívőket, hogy minden IX. Piusra vonatkozó adatot szolgáltatassanak be. E felszólítás eredményeképp magából Lugóból, egy kis Imola melletti helyiségből, háromszáz okmány érkezett be. A tulajdonképpeni boldoggá avatási eljárás a boldoggá avatási pör bírának megesketésével kezdődött. A következő nap szünet volt, melyen a bírák megtartották Imolán a helyszíni szemlét. Aztán következett a tanúk megeskete. Ha az imolai bíróság befejezte a vizsgálatot, a többi városokban szintén megindítják az adatgyűjtést. Ezek után az iratokat az illetékes vatikáni hatósághoz küldik be, amely az iratok áttanulmányozása után dönt a fölött, vajjon érdemes-e az ügyet a ritusok kongregációjához felterjeszteni. De igenlő válasz esetén sem végződik el hamarosan az ügy, mert a congregatio rituum a pör valamennyi adatait behatóan tanulmányozza és átvizsgálja, ami sokszor évtizedekig is eltart. Csak ezen vizsgálat kedvező eredménye esetén nevezik a pör iratát „apostoli okmányok”-nak és csak ezután lesz az illető „venerabilis”, azaz boldog. A szenttéavatás újabb hosszadalmas vizsgálatot tételez fel és ha ez is kedvező eredménnyel jár, akkor az illetőt szentté nyilvánítják.

A pinczerek harca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 18.

Ma délután döntő fontosságú fordulat állott be a pinczerek és kávéháztulajdonosok harcában. A főnökök ugyanis ma délután tartott rendkívüli közgyűlésükön az eddig érvényben volt kollektív szerződést felbontották.

A közgyűlésen Berger Leó ipartársulati elnök elnökölt, aki a tanácskozást megnyitva, röviden összefoglalta az eseményeket és kijelentette, hogy a kávéosknak nincsen más céljuk, mint vendégeik zavartalan kiszolgálását biztosítani és a dolgozni akaró munkásokat felszabadítani a terror alól.

Ezután a közgyűlés egyhangulag elfogadta a választmány következő határozati javaslatát:

„A budapesti kávéfőzők szakszervelete, valamint a budapesti kávéosok szakszervelete a velük kötött kollektív szerződéseket ezeknek életbelépése óta folytonosan megszüntették. A hatalmi kérdéseket, amelyeket pedig mindkét szerződés a meghatározottabban kizárt, állandóan napirenden tartották, a szerződésileg megállapított munkabérek emelése érdekében több mozgalmat indítottak, sőt számos fizetben sztrájkot rendeztek minden komoly ok nélkül és anélkül, hogy a vitás kérdéseket a szerződésben körülírt módon az ipartársulatnál előzetesen bejelentették és tárgyalás alá bocsátották volna.

Mint hogy végül a legutóbbi napokban Rapszky Zsigmond, Upor József, Fantó Henrik, Kaiser Ignác Márkus, Bayer Marcell, Holzer Ede és fia ipartársulati tagoknál a szakszervezetek tagjai testületileg sztrájkba léptek és szándékosan zavargásokat és károkat okoztak azért, mert az illető ipartársulati tagok szerződésadta jogaikkal élve, a budapesti kávéházi alkalmazottak szakszerveletéből szerezték be személyzetük egy részét: a kollektív szerződésnek ezáltal már olyan kétségbe nem vonható megsértése következett be, amelyet az ipartársulat, mint komoly szerződött fél, semmi esetre el nem tűrhet.

Ezekre való tekintettel kimondja a közgyűlés, hogy a budapesti kávéfőzők szakszerveletével 1905. évi december hó 5. napján kötött, valamint a budapesti kávéosok szakszerveletével 1907. évi márczius hó 31-én kötött kollektív szerződéseket felbontottnak tekintti, a nevezett egyesületekkel minden összeköttetést megszakít, velük semmiféle tárgyalásba nem bocsátkozik és az alapszabályok 16. §-ára való utalással kötelezi a tagokat, hogy konyhai és felszolgáló személyzetüket további intézkedésig kizárólag a budapesti kávéházi alkalmazottak szakszerveletéből szerezzék be. Azok a kávéházi alkalmazottak, akik a jelen határozat folytán sztrájkba lépnek, az ipartársulat tagjainál többé alkalmazást nem kaphatnak.”

A szocialista szakszervezetbe tartozó pinczerek ugyilátszik némileg el voltak készülve a kávéosok mai határozatára, mert teljes erővel a Szent István-napi sztrájk előkészítéséhez láttak. Tegnap este már az

összes kávéházi pinczerekhez elküldötték a következő felszólítást:

Munkástestvérek!

Kávéházi pinczerek és kávéfőzők!

A kávéosok hatalmi hóbortjukban békét akaró egyesületünk felett kimondották a halálos ítéletet. Teljesen le akarnak bennünket törni. A számadást azonban nélkülünk csinálták. Igazságunk érzetében nem engedjük magunkat és erős összetartással kudarcot fog vallani törekvésük. Ha szerda estig abba nem hagyják a harcot, akkor e hónap 20-án, Szent István napján egyetlenegy pinczér sem jelentkezik munkára!

A győzelem a miénk lesz!

Aláírás a czedulán nincs.

Megjegyzendő, hogy a sztrájkba Szent István napján az éttermi pinczereket és a fürdőn lévő pinczereket is bele akarják vonni. Az agitálást ezek között is megkezdtek. Tegnap és ma az összes vendéglői pinczerek kiküldöttéi már értekezletet is tartottak a Hermina-uti Vázsonyi-kertben, hogy micsoda állást foglaljanak el, ha Szent István napján a kávéházi pinczerek sztrájkba lépnek.

Az értekezlet kimondotta, hogy az éttermi pinczerek szerződést kötöttek a vendéglősökkel, amelynek értelmében sztrájkolniuk nem szabad és szerződésüket követnek el sztrájk esetén. A vendéglősök a szerződés összes pontjait betartották és így nekik sem szabad szerződést szegni. Ellenben azt megtehetik, hogy küldöttséget menesztenek a vendéglősökhöz, kérve azokat, hogy lépjenek közbe a kávéosoknál a kávéházi pinczerek érdekében. Kisebbsége a kiküldött pinczereknek azt akarta, hogy azonnal mondják ki a szolidaritást a kávéházi pinczerekkel, a többség azonban ellene volt. Az éttermi pinczerek küldöttsége ma délelőtt járt a vendéglősök ipartestületében, ahol ígéretet kaptak arra nézve, hogy közbenjárnak a kávéosoknál.

A kávéos-ipartársulat határozathozataláig a pinczerek szakszervezetének vezetősége felfüggesztette elhatározását és így csak holnap fognak arról határozni, hogy mivel felelnek meg a kávéosok állásfoglalására és vajon alkalmas fegyver lesz-e ezzel szemben a Szent István-napi általános pinczérstrájk.

A pinczérstrájk ügyében a szakszervezeti vezetőség ma nyilatkozik a tegnap letartóztatott Zajovszky pinczér vádjára vonatkozólag is:

— Zajovszky vádja — mondotta az elnök — hogy mi inszcenáltuk volna a romboló tüntetéseket, a leghetlenebb rágalom. Az igyekezetünk mindenképpen arra irányult mindenkor, hogy a mozgalomtól távol tartsuk embereinket. A szakszervezetben semmi törvényellenes dolog nem történt. Hogy egyes emberek, a szakszervezetten kívül mit határoznak és mit cselkednek, arról mi egyáltalán nem tehetünk. Zajovszky a felbútorított áldozata és ellene ügyvédünk útján megtettük már hamis vádaskodásért a feljelentést.

Apróbb tüntetések az este is voltak, mint a Vigszínház-kávéháznál, ahol bevettek egy ablakot és a Döbrentey-tér 6. szám alatt levő Erzsébet-híd kávéház előtt, ahol ismeretlen tettes egy kirakattáblát vert be, amelynek értéke 840 korona. A kövek a Gellért-hegy felől repültek és olyan erővel, hogy a kávéházban egy márványasztal is összetört. A kávéházban csupa sárga van alkalmazva és a kávést megfenyegették, hogy emiatt szét fogják rombolni a kávéházat.

Azt hisszük, a harc tulajdonképpeni elkecsereedett része csak most következik. A kávéosok ma délelőtt ugyanis fentjártak a főkapitányságon, hogy dr. Boda Dezsőtől a kávéosok szakszervezetének feloszlását kérik. Ha pedig ez megtörténne, az kiszámíthatatlan felüldulást idézne elő. Pekáry főkapitányhelyettes, aki a távollévő főkapitány helyett a kávéosok küldöttségét fogadta, meg is magyarázta a küldöttségnek a kivánság lehetetlenségét. Kijelentette, hogy ez idő szerint ilyen előterjesztést nem tehet. A bünygyi osztályban nyomozás folyik, amely arra irányul, hogy megállapítsa, vajjon az utóbbi időben történt zavargásokban volt-e szerepe a szakszervezetnek? Ettől a vizsgálattól függ a rendőrség további magatartása.

Este tíz és tizenegy óra tájban a New-York kávéház előtt ma is tüntetések készültek. Egy csomó sztrájkoló pinczér meg munkásember verődött össze a kávéház körül. Később egy részük be is szállin-

gőzött a kávéházba. A kávéház tulajdonosai azonban rendőri kirendeltséget kértek a központból, mire a tüntetők csöndben elvonultak. Rendzavarás nem történt.

Kellemetlenebb lefolyása volt a tüntetők látogatásának a Kerepesi-úton lévő Elite kávéházban. Ugy félt óra tájban egy bércosi gördült a kávéház elé, amelyen három vagy négy ember ült. Ezek egyike hirtelen leugrott a kocsirol és a nagy kirakatablakon keresztül egy üveg karbolsavat dobott be a kávéházba. A kocsiiban ülők erre megvárták, amíg társuk melléjük ugrott, aztán elhajtottak. A rendőrök azonban üldözőbe vették a kocsit és a tettesek közül kettőt letartóztattak. Másik két tüntetőt utóbb állítottak elő, akiket szintén letartóztattak. Ezek a következők: Pili András, Hoffler József, Pogány Béla, Kés márk Ernő kávésegek.

A rendőrségen a letartóztatott emberek azt vallották, hogy őket a szakszervezet pénzért bérelte fel a merényletre. Ötven forintot kaptak fejenként a karbols üveg bedobásáért. Ezt a vallomást a rendőrségen jegyzőkönyvbe vették és vizsgálatot indítottak az ügyben, amelynek vége nagyon valószínűleg a szakszervezet fölőslatása lesz. A munkások azonban azt mondják, hogy a letartóztatott emberek a kávéesők bérenczei, akik merénylettel és hazug vallomásaikkal egyenesen mesterséges ügyet szolgáltatottak a fölőslatásra. Erre is voltak fölőslatások.

A kávésegek és kávéfőző munkások különben az éjjel értekezletet tartottak Szerecsen-utcai szakszervezetükben, amelyen a harcz további módzatait beszéltek meg. A rendőrség, amely az egyesületi értekezlet titkos ülésnek vélte, föl is akarta oszlatni azt. Utóbb azonban meggyőződve a valóságról, elállott ettől a szándékától és az értekezlet a késő éjszakai órákba nyult bele. Határozatot azonban nem hoztak, mert a holnapi nap eseményeit akarják bevárni, hogy elhamarkodott lépést ne tegyenek. Az értekezleten jelen volt a szocialista párt központi vezetősége is, ami azt bizonyítja, hogy a párt magáéva szándékozik tenni a kávéházi munkások ügyét. Ez a fordulat pedig egyszerre el is döntene a küzdelem sorsát, mert egy általános sztrájk kilátásával szemben egészen másként kell majd ezzel a mozgalommal nemcsak a munkaadóknak, hanem az illetékes kormányzati faktoroknak is számolniuk.

A holnapi nap mindenesetre döntő változást fog hozni ebbe az áldatlan szituációba.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és a czár.

Berlin, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) A Taegliche Rundschau megbízható helyről kapott értesülés alapján közli, hogy Vilmos császár az idén nem fog találkozni a czárral.

A szerb kereskedelmi szerződést elfogadták.

Belgrád, augusztus 18. A skupstina egyhangulag megszavazta a monarchiával kötött kereskedelmi szerződés azonnali életbeléptetésére vonatkozó felhatalmazási törvényt.

A szerb külügyminiszter látogatása.

Bécs, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) A Neue Freie Presse jelenti, hogy Milovanovic szerb külügyminiszter, aki külföldi fürdőre utazik, hazatérőben a Semmeringen meg fogja látogatni báró Aehrenthal külügyminisztert.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	aug. 17.	aug. 18.	
Buza	Jacobuza	99 ³ / ₈	100 ³ / ₈
	szeptemberre	100	100 ³ / ₄
	decemberre	101 ³ / ₄	102 ¹ / ₂
Tengeri	szeptemberre	85 ³ / ₈	86 ¹ / ₄
	decemberre	74 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂
Csikagó.			
Buza	szeptemberre	91 ⁷ / ₈	92 ³ / ₈
	decemberre	93 ³ / ₈	94 ¹ / ₈
Tengeri	szeptemberre	75 ¹ / ₂	75 ¹ / ₄

New-York, aug. 18. Gyapot New-Yorkban helyben 10.40 (10.50 tegnap), gyapot szeptemberre 9.40 (9.50 gyapot novemberre 9.03 (9.10), gyapot New-Orleansban helyb. 10.— (10.—), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában

8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 18. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.17 (tegn. 9.27), zsír októberre 9.27 (tegnap 9.37), szalonna short clear, — (tegnap —), sertéshus októberre 15.85 (tegnap 15.22)

Berlini pénzügyi hírek.

Berlin, aug. 18. (Saját tudósítónktól.) A Harkord-féle bányarészvénytársaság az idén 10%-os osztalékot fog fizetni. A Charlottenhütte Nieder-Scheldeben 8% osztalékot fizet a tavalyi 10%-os osztalék után. A gőzhajózási vállalatok részvényei hamburgi vásárlásokra ma megszilárdultak. Azt hiszik pénzügyi körökben, hogy a transatlantikus gőzhajózási társaságokkal megindított tárgyalások hamarosan kedvező eredményre fognak vezetni.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napta. Szerda, augusztus 19. — Róm. kat.: T. Lajos. — Prot.: Hiador. — Görög-orosz: aug. 8. Ur színe v. — Zsidó: Lj. 22. — A nap két reggel 5 óra 1 perczkor, nyugszik este 7 óra 6 perczkor. — A hold két éjjel 11 óra 9 perczkor, nyugszik déll 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 97. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban zárva. — A Nemzeti Múzeum összes terei nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítás zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— A czári család utazása. Az özvegy czárnét ez évi dániai útjára, melyre e hó 25-én indul, második fia, Alexandrovics Mihály is elkíséri, aki valószínűleg jegyet vált egy dán hercegnővel. A czári pár a jövő esztendőben nagy tengeri utat tervez, mely alkalommal különböző látogatásokat tesz. Hír szerint a czári pár ez alkalommal Ferencz József királyt is meglátogatja.

— Erzsébet-rend. A király nagymihályi és sztárai gróf Sztáray Máriának, Ágnes Mária Terézia főherceggasszony udvarhölgyének, az Erzsébet-rend első osztályát adományozta.

— Kinevezések a postán. A posta-, távirat- és távbeszélő elnök-igazgatója Nikolic Károly, Dorsch Ernő, Glanz József, Morvay Zoltán, Galier József, Rigler Rezső, Földváry István, Hebenstreit János, Egry Gyula, Mike László, Póczik Károly, Varga Elek, Pátzay Béla, Bérczy László, Fitt József, Schäffer József, Szabó Antal, Gendely István, Hudetz Sándor, Sigmund Ernő, Weisz Géza, ifj. Nagy István, Radó László, Walder Andor, Kákonyi Dezső, Kölber Vilmos, Sommer Alajos, Dabic Emil, Skreblin József, Józsa István, Kovács János, Ronczkevicz Károly, Bartos Lajos, Márton Béla, Csányi Jenő, Tóth Ferencz, Fábry István, és Püspök Sándor posta- és távirat-gyakornokokat a XI. fizetési osztályba posta- és táviratsegédítztek névezte ki.

— Nagybeteg nyugalmazott államtitkár. A gráci Wiesler-szanatórium jelentése szerint Reissig Ede nyugalmazott államtitkár állapota, ki már öt hónapja fekszik a sanatóriumban tüdőgyulladásban, válságra fordult. Az államtitkárnál nagy gyengeség lépett fel és szív működése is zavart. Állapota aggasztó.

— Olasz tüntetés Fiumében. Fiumében Bossa, Cunso, Gianelli szerzőknek Éva című darabjának a Teatro Feniceben tegnapi első előadásánál az Éva megszemélyesítője mint olasz vadászkatoná, majd mint olasz zuáv és végül mint Itália megszemélyesítője jelent meg. A színpadon az olasz nemzeti zászlóval fokozatosan növekvő olasz érzelmű jelenet lelkesítő hatással volt az olasz közönségre és nagy olasz tüntetésre adott alkalmat. A tüntetés a kormányzóság tudomására jutván, Kankovszky tanácsos, a kormányzóság jelenlegi vezetője magához hívatta Lupiss viczepezdestát, Dardi Vazul dirigent, Dollazani rendőrfőnököt és Ormay rendőrtisztet, ki tegnap a színházban inspekziós volt. Kankovszky elrendelte a vizsgálat megindítását.

— A cumberlandi herceg házassága. Hannoverből írják, hogy olyan körökből, amelyeknek összeköttetésük van a cumberlandi hercegi családdal, egészen határozottan föntartják azt a többször megczáfolt hírt, hogy Anna Antoinette anhalti hercegnő jegyet fog váltani a cumberlandi herceg legidősebb fiával, György herceggel. Az eljegyzést aznap fogják nyilvánosságra hozni, amikor György herceg Dessauba utazik az anhalti hercegi család látogatására.

— A Petőfi-ház. Jókai Mór egykori lakóhelyét, Feszty Árpád művészát, amely nem sokára kegyeletes muzeuma lesz a legnagyobb magyar mesemondó ereklyetárgyainak, kikezdték a csákányok. Ez a Bajza-utcai lak, amely a környék villái közül is kitűnik kellemes és barátságos külsejével, tudvalevőleg a Petőfi-ház lesz és benne felhalmozzák mindazokat a tárgyakat, melyeket a magyar nemzet e két büszkesége a mindennapi életben használt, képeiket, írásait, szellemi munkáikat és azokat a könyveket, melyek milködésüket és életüket ismertetik. A ház minden átalakítás nélkül azonban nem alkalmas arra, hogy muzeumi célra szolgáljon. A legtágasabb terme azelőtt műterem volt, hatalmas, a tetőig érő ablakokkal. Erre a teremre van a legnagyobb szükség és ez a régi állapotban nem használható éppen nagy műtermi ablakai miatt. Most hozzáfognak az átalakításokhoz. A nagy ablakokat beépítik és egyben új, az utcára nyíló bejárót építenek. Ahogy ezekkel a munkálatokkal elkészültek, Ernst Lajos igazgató vezetésével hozzáfognak a berendezkedés munkájához.

— A miniszterelnök birtokcseréje. A nagykörsiek régóta áhítoznak a pilisi állomás mellett levő Prónay-birtokra, amely most Wekerle Sándor tulajdona s leginkább csere után szerették volna megszerezni ezt a birtokot. A körsieknek ugyanis szintén van ezen a vidéken egy 135 holdas egyházi birtok. Wekerle Sándor miniszterelnök értesült a körsiek óhajításáról és tárgyalásba bocsátkozva velük, hajlandónak nyilatkozott, hogy a Prónay-birtokból szintén 135 holdat odaad cserébe a körsi birtokért. A körsiek személyes tárgyalásra kértek alkalmat a miniszterelnöktől, aki erre Dánosra meghívta az egyháztanácsot. A találkozás a mult héten történt meg. Wekerle Sándor miniszterelnök a pilisi állomáson személyesen várta az egyháztanács küldöttségét, amely megvizsgálta és fölbecsülte a két birtokot. Hamarosan létrejött az egyezés; a körsi egyház az egész, 139 holdat tevő Prónay-birtokot megkapja a maga földjéért. Az új szerzemény hasznosítása sem fog sok fejtörést okozni a körsieknek, mert a miniszterelnök kijelentette, hogy hajlandó a birtokot tízennégy esztendőre haszonbérben megtartani.

— A sollingeni bank igazgatója. Sollingenben Deckert, a Sollingen Bank igazgatóját nagymérvű sikasztások miatt elfogták. Decker a sikkasztások nagy részét beismeri.

— Éjjel a kormányozható léghajón. A németek mindenképpen előljárnak a levegő meghódításának munkájában. Zeppelin sikere és katasztrófája után most a Gross örnagy által épített katonai kormányozható léghajóval kísérleteznek. A kormányozható léghajóval a tegeli lövőtérrel szálltak fel tegnap az éjjeli órákban. Előzőleg próbaképpen felszálltak s miután a felszállás sikerrel járt, visszatértek vele; a gömböt lemérték s megvárták az éjjelt. Akkor a léghajó Sperling örnagy vezetése alatt, akinek társaságában Gross örnagy fivére, egy főmérnök és egy művezető volt, az éjszaki szél ellenében felemelkedett. Kevéssel rá, miután irányát nyugat felé vette, eltűnt az éj sötétjében. A léghajó Hamburg felé haladt. Még csak a léghajó kosarának belsejében levő villámlámpa fénye világított nagy távolságban, de egy óra felé az utolsó nyom is eltűnt. Ekkor a léghajós-osztály legénysége, melyet a felszálláshoz kivezényeltek, visszament a kaszárnyába, ahol egész éjjel készenlétben maradt. A tegeli lövőtéren minden százlépsnyi távolságban örszemek állottak villanylámpákkal, hogy a léghajó visszatérése esetén azonnal kéznél legyenek és a léghajós-osztály legénységét villanyfényjelzésekkel figyelmeztessék. A léghajó hajnali három órakor baj nélkül visszatért a tegeli lövőtérre, tehát oda, ahonnan elindult.

— **A düsseldorfi sakkverseny.** A 14-ik fordulónban Bardeleben legyőzte Wolfot, Przepiorka Swiederskit, Johner Treybalt, és Fritz Bródit. Eldöntetlen eredménnyel végeztek Marshall és John, Spielmann—Salve, Jakob—Süchting, Mieses—Gottschall.

A verseny állása az utolsó előtti fordulónban: Marshall 11, Spielmann 9, Salve (1), Mieses 8½, John (1) 7½, dr. Bródy, Johner Süchting 7, Bardeleben (1), Przepiorka 6½, Treybal, Jakob 6, Wolf, Swiederski 5½, Gottschall 5, Fritz 4½.

Az A) főversenyen a mesterjelöltek versenyén Köhnlein nyert Gaidos ellen, Wiarda Köhler ellen, Neumann Kunze ellen. Az első díjat és a német sakk szövetség mesteri címét a nürnbergi Köhnlein nyerte. Második lett Wiarda (Elberfeld) 10½ egységgel, harmadik Gaidos (Budapest) 10 nyert játszmával.

— **A köpenicki suszter szerencsése.** A köpenicki suszternek, Voigt Vilmosnak megkegyelmezéséről és szabadlábba helyezésétől már adtunk hírt. A geniális suszternek valóban nagy a szerencsése. Ujra nevezetes ember lett; tömegek tolongnak, hogy láthassák. Vállalkozók nagy összegeket kínálnak neki, hogy mutogathassák; ingyen lakást, ingyen ellátást kínálnak neki. Szóval, az előtérben van és fürdik a dicsőségben. Azt a házat, amelyben lakik, egész napon át nagy néptömeg veszi körül, amely szvszorogva várja a híres kapitány megjelenését és boldog, ha csak egy pillanatra is láthatja. De a híres cipész nem mutatkozik. Az egész napot barátai körében tölti és olvasgatja a garmadával érkező üdvözlő táviratokat. Egy ismert impresszárió 75,000 márkát ajánlott fel a kapitánynak arra az esetre, ha hajlandó lenne vele körutra indulni. Több gazdag földbirtokos meghívta vidéki birtokára és számos vendéglős ingyen ellátást ajánlott fel neki. A megkegyelmezés váratlanul érte úgy a cipésmestert, mint a börtönigazgatót. Mint Voigt nővére egy hírlapíró előtt kijelentette, fivére szabadonbocsátását a londoni Church Army (egy, az üdv hadseregéhez hasonló szervezettel bíró társaság) vezértitkárának köszönheti. A vezértitkár már a múlt évben kérte a porosz igazságügyminisztert, hogy Voigt kegyelmi kérvényét kedvezően terjeszse a császár elé. A folyamodványt akkoriban az igazságügyminiszter visszautasította és eljárását azzal indokolta, hogy Voigt szabadonbocsátására semmiféle elfogadható ok nem forog fenn. A vezértitkár azonban nem nyugodott meg, újból folyamodott és rábírta Edvárd királyt is, hogy kronbergi látogatása alkalmával személyes támogatásával segítse elő kegyeltje ügyét. Ezek után Vilmos császár természetesen nem tehetett egyebet, mint hogy megkegyelmezett Köpenicki hősének. Egy újabb távirat szerint a köpenicki kapitányt rixdorfi pályatársai nagy ovációban akarták részesíteni. Nagy embertömeg gyűlt Voigt nővére háza elé, hogy Voigt hazatérését bevárja, Voigt azonban, akinek Berlinben mindenféle elintézési valója volt, váratott magára. Ezalatt az embertömeg egyre nőtt, megakasztotta a forgalmat és végre is rendőröknek kellett kivonulni, akik, miközben a rendet helyreállították, több embert tartóztattak le. Estefelé annyira megnőtt a sokadalom, hogy lovasrendőrökkel kellett kivezényelni. Éjjel is elmúlt, mire Voigt végre megjelent. A köpenicki kapitány elmondta, hogy öneki a börtönben nagyon jól esett, hogy „Voigt ur”-nak szólították. A kegyelmet nem ő kérte. Sohasem adott be kegyelmi kérvényt és nagyon meglepte a kegyelem. Első dolga az volt, hogy azt a kardot, mely a köpenicki csiny alkalmával oldalán lógott, a tegeli fogházából elhozta. Ezt a kardot nagyon szeretett és fogságának ideje alatt szorgalmasan tisztogatta és fényesítette.

A Tegeler Anzeiger kiadója ajánlatot tett Voigt Vilmos cipésznek, hogy lépjen be a szerektsztség kötelékébe. Arról nem szól a krónika, vajjon komolyan vette-e a meghívást a köpenicki kapitány, aki egyébként tárgyal Rose ismert impresszárióval, a híres Saharet táncosnő férjével, egy turné körül.

Berlinből jelelti tudósítónk, hogy Voigt Vilmos 40.000 márkára becsüli azokat az adományokat, amelyeket neki a fogságba küldtek és nagy jövedelmet remél emlékiratainak kiadásából, amelyek már a napokban meg fognak jelenni. Dicselkedve beszél a köpenicki kapitány, hogy gazdag asszonyoktól ka-

pott házassági ajánlatokat, de valamennyit visszautasította.

— **Mark Twain sógorának tragikus halála.** Samuel E. Moffet, szerkesztő, a Collier's Weekly főszerkesztője, Mark Twainnek, a világhírű humoristának sógora, fürdés közben vízbe fullt. Moffet, ki csak 43 esztendő volt, Amerika egyik legkiválóbb újságírója volt.

— **A springfieldi négerülődés.** New-Yorkból érkezett távirat szerint Springfieldben ezeröttszáz katonára őrzi az utcákat és több mint kétszáz fehér embert letartóztattak. A rend külsőleg helyreállott, de azért a fajgyűlölet nem csökkent. A kormányzó a zavargás résztvevőinek legszigorúbb megbüntetését követeli. Springfield környékén a fajgyűlölet, mint lázas betegség, egyre terjed. Galveszton város lakossága rendkívül izgatott egy merénylet miatt, amelyet szerencsén ember követett el fehér asszony ellen. Hundingtonban, Eliz Izlandon a fehér csöcselék megtámadta a börtönt és beverte kapuit. Csakis dragonos katonaságnak sikerült visszazorítani a csöcseléket, amely egy a börtönben fogva levő szerencsét akart meglincselni. A szerencsén egy olasz asszonyt megtámadott és ezért elfogták. A hatóság a zavargás megismétlődésétől tartva, a szerencsét más börtönbe szállította.

Newyorkból táviratozzák éjfélok, hogy Springfieldben kihirdették az ostromállapotot.

— **Vulkán-kitörés Samoán.** A Samoa-szigetsorhoz tartozó Savai-i szigeten néhány nap óta nagyobb vulkanikus kitörések vannak. A számítások szerint a tűzhányó kitörésének csak három év múlva kellett volna bekövetkeznie. Az első kitörést több hatalmas lökés előzte meg, amelyek következtében egy új nagy hasadék támadt. Még mielőtt a láva kiömlött volna, az egész hasadéknak megfelelő piros sávot tükröztek vissza a felhők. A láva azután 8 mértődnnyi szélességben ömlött a tengerbe, amely a láva torkolata körül hatalmas gőzfelhőket bocsátott a magasba. A kitörés még egyre tart.

— **Régi bűn.** Ezelőtt tizenhárom esztendővel történt, hogy Párisból eltűnt D'Hardivilliers Narcisz segédtanító. Menyasszonya akkor kétségbeesetten kerestette, de minden hiába volt: a segédtanító nem került elő többé. Most, tizenhárom esztendő után lassankint kiderült, hogy a boldogtalan tanító akkor gyilkosságnak esett áldozatul. Asatás közben ugyanis Breteuil városkában egy csontvázra akadtak. A csontváz koponyája be volt zúva, amiből azt következtették, hogy az illetőt meggyilkolták. Minden jel arra mutat, hogy a holttest azonos a tizenhárom év előtt eltűnt tanítóval s lehetségesnek tartják, hogy a gyilkost is kiderítik. 1895. január tizenhatodikán, a lakodalmas megelőző napon, a segédtanító táviratot kapott, amely nagybeteg édesanyjához hívta. A fiatal ember Calpyba sietett, ahol édesanyja lakott. Calpy Breteuil közelében lévő falucska. Utoljára a Calpy felé vivő országúton látták D'Hardivillierst. Ettől az országúttól százötven méternyi távolságban találták meg most a csontvázát. A segédtanító drámáját a következő dolog magyarázza: Szép és fiatal hugát elcsábította és faképnél hagyta egy paraszt donzsuán, aki aztán felutazott Párisba és egy gazdag mesterember leányával jegyet váltott. Ezt az eljegyzést azonban a segédtanító közbenjárására feloldották. A kikoszorúzott vőlegény halálos boszút forralt ellene. Többször megtámadta Narciszot, egyszer pedig jól el is verte. E miatt az ellenségeskedés miatt alig mert már a tanító falujába látogatni, a távirat hívását azonban mégis követte. Mielőtt elutazott, háza előtt parasztruhás férfi várta, akivel hevesen összeszólalkozott. Az összeesődült közönség látára a parasztiúj elkotródott, a segédtanító pedig a vasutra hajtatott, hogy Calpyba utazhasson. Erről az utazásáról azonban nem tért többé vissza. A rendőrség biztosra veszi, hogy a csontváz az eltűnt segédtanító maradványa.

— **A brünni sztrájk.** Brünnben a gyapotipari munkaadók és munkások képviselői között ma a brünni kereskedelmi és iparkamara közvetítésével a sztrájk ügyében meg egyezés jött létre olyképen, hogy esütörtökön és pénteken megkezdik a munkát. Szombaton délelőtt a munkaadók egyesületéhez tartozó gyárak visszavonják az e hó 22-ikére szóló felmondásokat.

— **Zionista-kongresszus.** Zimonyban lefolyó zionista-kongresszus második napján Singer Alfréd a „zsidók helyzetéről és a zionizmus haladásáról a délszláv országokban” tartott előadást. A kongresszus ezután rezolúciót fogadott el, melyben a kongresszuson elhangzott, főérvek foglaltak, majd a zsidó himnusz eléneklése után a kongresszust bezárták. A kongresszusi tagok a mai napot Belgrádban töltötték, mint a belgrádi zionisták vendégei. Ez alkalommal Belgrádban a zsidó templomban rékvium volt dr. Herczl Tivadar emlékére.

— **A Tarrasch—Lasker-match.** Düsseldorfból jelentik, hogy a világbajnokságot való küzdelem Tarrasch és Lasker között ma döntetlen maradt, amennyiben a mai partiet, a harminczötödik lépés után, félbeszakították. Laskernek pozíciója előnyösebb, bár ellenfele is a legprecízebben játszott.

— **Nögyilkosság.** Röviden adtunk hírt arról, hogy a párisi Faubourg Saint-Haveré egyik házában meggyilkolták a ház tulajdonosát, Rosalie Riale kisasszonyt, aki teljesen egyedül lakott a házában. Erről a gyilkosságról, amely elég titokzatos, most az alábbi részletes jelentés érkezik. Délelőtt körülbelül 11 óra tájban történt a gyilkosság, amelyet Moinett nevű levélhordó fedezett fel. Riale kisasszony leveleit akarta kézbesíteni s rendes szokás szerint végigment a ház folyosóján s a nagy üvegajtón becsengett. Körülbelül tíz percig várakozott, de nem nyitott ajtót senkinek. Gyanusnak találta a dolgot, átkerült a konyha felőli részre s ott kopogott az ajtón; mikor erre sem kapott választ, kisetett az utcára, majd egy rendőrrel és egy lakatossal tért vissza. Nemsokára nyitva állott a nagy üvegajtó s mindhárom beléptek az előszobába. A székek a különben feltűnően rendes előcsarnokban össze-vissza voltak dobálva, a jobboldali ablakról a félfüggöny hiányzott, csak egyes foszlányai lógtak a falról. A benyíló ebédlőben rendesen megterített asztal mellett nagy karosszékekben ült a hatvanhét éves leány fej nélkül. Az asztalterítő s a holttest körüli padló tele volt vérről, a fej a kandalló mellett vastálczán feküdt. A borzalamasan megcsontított holttest mellett ott találták a megrémült emberek Riale kisasszony egyetlen lakótársát is, egy hatalmas teknősbékát, alvó állapotban. A rendőr a két tanu jelenlétében nyomban lecsukatta a lakást s kerületi parancsnokságon jelentést tett a gyilkosságról. Megjelentek a hatóság emberei s a helyszíni szemle után a szerencsétlen véget ért leány holttestét a morguebe vitték. Párisnak jóformán összes detektívjeit mozgósították a titokzatos ügyben, a nyomozás mindazonáltal még eddig nem vezetett eredményre.

— **Fiu az anyja ellen.** Marchesa Di Curtsa-t néhány nap előtt — mint megirtuk — férje feljelentésére a római rendőrség házasságtörés miatt tartóztatta le és fia volt a tanu, aki azzal vádolta anyját, hogy egy fiatal inassal bűnös viszonyban él. A ma kiszabadult marchesa elbeszélte a hírlapíróknak, hogy ártatlan és fia alávaló intrikáinak lett áldozata. Fia tivornyázó kártyás, aki megharagudott reá, mert megelégette örökös sarcozolásait s nem adott neki pénzt kártyára. Ezért rágalmozta meg nyilvánosan, miután előbb tetőlegesen akarta bántalmazni és bizonyára meg is tette volna, ha egy inas közbe nem lép. A római közönség rokonszenve a marchesa felé fordul.

— **Házasságok.** Gönczy Gábor eljegyezte Köhler Lajos és neje leányát, Erzsikét Budapesten.

Bosnyakovits Mátyás eljegyezte Balog Annuskát Budapesten.

Dr. Preisz Jenő szobrász ügyvéd eljegyezte Schwarz Bernát nagymihályi földbirtokos leányát.

Herczegszőlősi Szöllősy Ödön cs. és kir. huszárfőhadnagy augusztus 15-én Balassagyarmaton eljegyezte fiai Fáy Sándor földbirtokos és neje, galántai Farkas Lilla leányát, Eleonorát.

Ungár Béla vasárnap tartotta esküvőjét Wirtschaiter Gizikével Nyiregyházán.

— **Nászajándékok.** Jecgyűrtük legelőnyösebben Poigár Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerzhették be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A tűz örülte.** Hajduböszörményben Lökös Sándor huszonegy éves piromnikus legutóbb felgyújtotta édesanyja házat, mely teljesen leégett. A fiut a tűzoltók az égő tűzben gyönyörködve találták. A debreczeni közkörházba szállították.

— **A Gotterhalte.** Prágában a cseli nemzeti színházban tegnap este rendezett ünnepi díszelőadásán kinos feltűnést keltett, hogy a Gotterhale hangjainál, mikor az egész ünneplő közönség fölállott, hatan ülve maradtak. Az ügyeletes rendőrtisztviselők az előadás után az illetőket a rendőrségre kísérték s jegyzőkönyvet vettek föl velük, azután szabadon bocsátották. Volt köztük egy morvaországi tanítónő is, aki azzal védekezett, hogy senki sem figyelmeztette őt s ő nem tudta, hogy a himnuszát állva kell meghallgatni.

— **Az anya tragédiája.** Megrendítő tragédia történt ma délután az Alföldi-utcában. Bozsák Pál szikvizes kocsis, súlyosan megterhelt kocsijával elgázolta Lemberg Balka szücsmeister hároméves Samu nevű kisfiát. A gyermek azonnal szörnyethalt. A szerencsétlenség színhelyén óriási tömeg verődött össze. Kifutott a csődületre a gyermek édesanyja is. Mikor aztán a szerencsétlen asszony, aki áldott állapotban volt, gyermeke összeroncsolt, véres holttestét megpillantotta, összeesett, szülési fájdalmak lepték meg és pár órával azután, hogy holt magzatát világra hozta, meghalt.

A gondatlan kocsis ellen megindították a bünvádi eljárást.

— **Merénylet egy fürdőhelyen.** A badeni nagyhercegségben levő Griesbach nevű kicsiny fürdőhelyen két vendég ellen ismeretlen tettesek rablógyilkossági szándékból merényletet követtek el, amely az egyik megtámadott fürdővendég halálával végződött. A merénylet Ensheimer kölni orvos és Faiszt mannheimi ügyvéd ellen történt. A tettesek Ensheimert agyonlőtték. Faisztnak sikerült elmenekülnie. A támadók nyomtalanul eltűntek.

— **Nagy vihar.** Tegnap délután hatalmas vihar dühöngött Pozsonyban. Két óra tájban megeredtek az ég csatornái és egy óra hosszáig szakadt az eső. A villám lesújtott a virágallai révparton levő Piszkféle börgyár kéményébe, amely beomlott. Szerencsére senki sem tartózkodott a közelben, így emberéletben nem esett kár. A város környékén is sokfelé pusztított a vihar.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Ma reggel a Kerepesi-uti temetőben a halottasház mellett egy bokorban föbelőtte magát egy csinosan öltözött fiatal leány. A lövés zajára a temetőőrök hozzásiettek, de ekkorra már meghalt. Levelet találtak nála, a kusza íráshól azonban csak annyit tudtak kibetűzni, hogy az öngyilkos neve Stuleny Antónia, 21 éves. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Elítelt leánykereskedő.** A VII. kerületi kapitányság 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra ítélte Farkas Gézáné cigányasszonyt, aki a Nagyúvaros-utca 8. száma alatt lakik. A cigányasszony rendszeresen leánykereskedéssel foglalkozott s Jászárokszállásra vitte nyilvános házba a fiatal cselédleányokat.

— **Rabló cigányok.** Ma délelőtt a kralovani országoton cigányok megtámadtak egy nyitrai gyümölcsárut, ki kocsival járt arra. A cigányok pénzt, vagy életet követeltek, miközben lovaikat lefogták és két cigány megmota. Közben a gyümölcsárusnak egy ötlete támadt s azt mondta a cigányoknak, hogy a pénzt a kocsi hátuljában levő zsákban tartja, mire a cigányok eleresztették és a zsákra vetették magukat. A gyümölcsárus e közben hirtelen elővette a kocsi ülése alatt levő revolvert s azzal az egyik cigányt agyonlőtte, mire a többi megfutott. Az agyonlőtt cigány holttestét a gyümölcsárus kocsián bevitte a kralovani csendőrhöz, mely a nyomozást azonnal megindította.

— **Részeg öngyilkosjelölt.** A Hungária-ut 110. szám alatt levő Magyar-Belga fémáruháznál telepén Orsi János 43 éves kovács elhatározta, hogy agyonlővi magát. Előbb azonban bátorságot merítendő, elment egy kocsmába és ott alaposan leitta magát. Visszatérve a telepre, annak egyik elhagyott részén elővette a revolvert, elsütötte azt, egyet kiáltott és összeesett. A telepen összefutottak az emberek, a mentőkért telefonáltak, akik konstátálták, hogy a golyó nem is érte Orsit, hanem borzasztóan részeg. Bevitték a Bethesda-kórházba.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPENZERT félárban:
rubázkodhatik minden ember finoman és elegánsan
Az országo- elsősorán
Zelinger Samu ur- szabolnál

— **Rémcs gyilkosság.** Alsóbü községben az ablakon keresztül agyonlőtték Boross János fiatal jómódú gazdálkodót. Boross azonnal meghalt. Boross felesége ugyanabban a perczben gyermeket szült. A csendőrség súlyos gyanukok alapján letartóztatta Boross anyósát, Egyedi Istvánnét. Kihallgatása során kiderült, hogy Egyedi Istvánné felbujtotta Barna Vendel kocsiát a gyilkosságra. Barnát a csendőrség azonnal letartóztatta és az ügyészségre szállította.

— **Kártyázó nők.** Pétervárt egy idő óta hihetlenül elharapódzott a legelőkelőbb társaságokban különösen a nők között a kártyaszennyvedély s végre a rendőrség volt kénytelen közbelépni, mert néhány férfi följelentést tett. Így fedezte föl a rendőrség, hogy Buckelné pazarul berendezett palotájában éjjel-nappal kártyáznak az orosz főváros ismert nevű hölgyei. A játéklarangot meglepték és a tettenért hazárdjátékos nők ellen megindították a vizsgálatot.

— **Betörés egy dohánytözsdebe.** László Dezsőné Aréna-ut 72. szám alatt levő dohánytözsdejébe tegnap éjjel betörték és onnét többféle ruhaneműt, vánkocokat és ékszereket vittek el, összesen mintegy 500 korona értékben. A rendőrség keresi a betörőket.

— **Hamis pénz.** Vezok János és Flóra Szilárd raffnai parasztleányokat a temesvári országos vásáron tetten érték, amint hamis ötkoronásokkal akartak fizetni. Mindketten azzal védekeztek, hogy a hamis pénzt ők is kapták. Alapos a gyanu, hogy a hamis pénzt a parasztleányok maguk gyártották és azt a hiszékeny parasztnép között forgalomba akarták hozni, ezért megindították ellenük a vizsgálatot.

— **Ellopott ékszerek.** Markovics Henrik úgynök neje Rákóczi-ut 73. szám alatt levő lakásából mintegy 2000 korona ékszert lopott el egy ismeretlen tolvaj. — Salzberger Gizella magánzó Wesselenyi-utca 18. szám alatti lakásáról egy 120 korona értékű aranyláncot emeltek el. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— **Halálözások.** Krajcsovicz Ferenc magyar kir. posta- és távirtdatanácsos folyó hó 15-én Verseczen ötvenéves korában hirtelen elhunyt. Holttestét Temesvárra szállították, ahol tegnap helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett.

— **Öz.** Jális Kálmán, szül. Eisele Mária életének hatvankilencedik évében, hosszu szenvedés után, e hó 17-én meghalt Budapesten.

— **Niamcsny Zsigmond** nyugalmazott pénzügyi tanácsos augusztus 16-án élete nyolcvanhetedik évében hosszas szenvedés után Temesvárról elhunyt.

— **Eckremann Ferenc,** a Draskovich grófok főtisztje ma Németújvárról meghalt. Holttestét Budapestre szállították.

— **Ismeretlen férfi holttest.** Tegnapelőtt délután a X. kerület területén a Kerepesi-ut és Róna-utca közt elterülő névtelen dűlön egy bokorban ismeretlen férfi holttestét találták meg. A munkáskülseji férfi 60—65 éves lehetett, a nyakára cukorszárga volt köve s orvosi vélemény szerint a halál önkasztás okozta fuladás következtében állott be. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították s a rendőrség most kutatja a halott kilétét és halálának módját és körülményeit.

— **Helgoland.** Ez a címe annak a látványos némajátéknak, melynek bemutató előadását hétfőn tartották a Bekeow-cirkuszban. A némajáték tényleg látványosság, olyan, minőkel az amerikai cirkuszok kedveskednek közönségüknek. Van cselekménye, meséje, humoros részletekben bővelkedik. Az első részben katonai felvonulások, táncok tarkítják a jeleneteket, azután sipelre a cirkusz tetejéről hatalmas vízzuhatag rohan le a vízmedenczévé átalakult köröndbe, melyen csónakok járnak, nők, férfiak usznak. Majd minden oldalról szökőkutak, fontaine-lumineuse-ök ontják az ezerfényű vízsugarakat. Hasonló nagyszabású vízjáték Budapesten még nem volt látható és ha hozzáteszzük, hogy a katonai jelmezekben leányok jelentek meg és a vizen ugyancsak szép leányok uszkáltak, még pedig erős jelmeztelenségben, természetes, hogy a némajátéknak nagy sikere volt. Bekeow igazgatót, aki a némajátékot rendezte és Holzer balletmestert, aki a táncokat tanította, gyakran hívták a függöny elé. A cirkusz a némajátékkal elsőrendű kaszadarabhoz jutott. Kedden minden jegy elkelt.

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, ugy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánzatoktól.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 20 fillér.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3—6 méteres legujabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítek: finom öltönyt... 21 frtért nagyon finom prima öltönyt 20

x **Börbajok, hajhullás és kopaszság** sokszor évekig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Höning Izsó elektroterapial intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árrammal (D'Arsonvalisatio) kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x **Zászlók,** címerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A nagykarolyi színház megnyitása.** Nagykaroly város ebben az évben új színházat építtetett és ezt a színházat szeptember elején fogják megnyitni. Az új színházban Heves Béla, a szatmári színház most választott igazgatója fog társulatával játszani és a megnyitás alkalmával díszelőadás lesz, amikor is hazafias tárgyú darab, a „Kurucz Feja Dávid” kerül színre. A megnyitó előadásra a szerző, dr. Fényes Samu is oda fog utazni. A szatmári színházba október 15-én vonul be a színtársulat s megnyitó-előadásul a Hunyadi László opera kerül színre. A társulat kiváló tagjai: Andorffy Péter művezető főrendező, Ferenczy József, Fodor Oszkár, Tibor Lóri, Balla Mariska, Peterdi Sándor, Rónai Imre, Somogyi Károly, Szécsi Emma, Sándor Julia, Oláh Ferencz.

(*) **Intim-színház.** Vágó Béla igazgatásával szeptember 12-én nyílik meg a Sándor-téren levő délutáni előadásokat tartó Intim-színház, teljesen átalakítva, művészies festményekkel díszítve. Az újjászervezett társulat sorába szerződött Barna Izsó karmester és Follinusz Aurél rendező.

(*) **A nagybányai festőiskola.** A nagybányai festőiskolában ezidén is igen élénk élet folyik. A mesterek közül Ferenczy Károly, Thorma János és Iványi-Grünwald Béla ugyszólván az egész nyarat ott töltik és szorgalmasan készülnek a téli kiállításra. Emellett pedig ugyancsak sok dolgozik az egész országból odasereglett fiatal művészek oktatásával, akik igen nagy számban keresték fel Nagybányát. Az iskolán kívülálló művészek közül ezuttal szintén sokan rándultak le Nagybányára, hogy néhány tájképet fessenek gyönyörű vidékéről.

(*) **Egyházi zene.** A budavári koronázó Mátyás-templomban e hó 20-án, csütörtökön, Szent István-napián reggeli hét órakor a hivatalos ünnepi nagymiséen Clement Károly C-dur miséje kerül előadásra, Weichard Aurora, Lichtenstein Dóra, Juhász Ferencz, ifj. Odry Lehel magánzólamáival, a szerző vezetése mellett Betét Bogisich Mihálytól „Boldogasszony anyánk” és „Ah hol vagy”, továbbá „Iste homo est”. Mise után a Hymnusz, énekl az összes kar. Az orgonán Sugár Viktor tüzérfőhadnagy játszik.

Nyilt-tér

rovatan közzétételről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllykór-, sziv-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb börbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz (jeg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelés Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9—1-ig és 3—3-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Rohitschi Tempelforrás

étvagyat gerjeszt elősegíti az emésztést szabályozza az anyagcserét.

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann Jozsef, Budapest, VI., Bathory-utca 8. szám

Raglan... 21—26 frt
Felfűtő vagy...
Tűlkabát...
Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6. az emeleti teremben.
Museum-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán mellett

FŐVÁROS.

( ) Polgári iskolai V. osztály megnyitása Budán. A fővárosi II. kerület Medve-utcai polgári fiúiskolában a jelen tanév elején meg fog nyílni az ötödik osztály, ha kellő számban jelentkeznek majd növendékek. A Duna jobbpartján lakó tanulók tehát, ha a polgári iskola V. osztályát akarják végezni, nem lesznek kénytelenek a pesti oldalra átjárni. Jelentkezéseket már most előjegyez az igazgatóság minden kedden és szombaton 3—11 között.

( ) Szent István napja a vásárcsarnokban. E hónap 20-án, István király napján, a vásárcsarnokban és azok évadpiacain éppen úgy, mint tavaly, délelőtti tíz óráig szabad élelmiszereket árúsítani, iparezikeket azonban nem.

( ) A Népszínház-utca rendezése. Évekig tartott, amíg düllore jutott a Népszínház-utca rendezésének az ügye. A rendezést most már a huszmillió köveztől kölcsönből végrehajlják. A költség megközelíti a 700,000 koronát, de a munkálat befejezése után az utca egyike lesz a Józsefváros legszebb utcájának. Az ut közepére helyezik a villamos vasutat, s a kocsiútlekedést a vasút jobb- és baloldalán bonyolítják le. A gyalogjárót megszüntetik s az egész utvonalon fasorokat ültetnek. A rendezési munkálatokat e hét elején kezdték meg s ma már az utca olyan, mintha földrengés szántotta volna végig. Assák a nagy csatornákat, a különböző földalatti közművek nyugvóhelyeit s végül esereberlik a villamos vasúti síneket is, bár még most sem bizonyos, hogy felső vagy alsó vezetékű lesz-e az új villamos.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Egy kiváló bíró halála. A magyar bírói karának általában a magyar jogszámlának halottja van. Hérics-Tóth János, kuriai tanácselnök Zalaegerszegen, ahol szabadságidejét töltötte, tegnap este meghalt. Az elhunyt kiváló bíró 1841. november 7-én született Zalaegerszegen, gimnáziumi és jogi tanulmányai befejezése után 1866-ban vármegyei tisztelbeli jegyzőnek nevezték ki, a rákövetkező esztendőben pedig, miután az ügyvédi vizsgát letette, alügyész lett. 1868-ban Zalavármegyének törvényszéki ülnökévé, 1872-ben pedig az akkor még Csáktornyan működő törvényszék elnökévé nevezték ki. Ily minőségben 1875-ben a soproni törvényszék elnöki székébe került s öt év múlva kuriai bírói ranggal tüntették ki. 1895-ben pedig a budapesti ítélőtábla tanácselnöke lett. A darabont-korszak után 1906. április 19-én a Kuriához nevezték ki tanácselnöknek, ahol a negyedik büntetőtanács vezetését bízták rá. A megboldogult érdemes bíró egyike volt a kivesző-féltben levő régi táblabírói típusoknak s akárhányszor megtörtént, hogy nem igen törődött a paragrafusok békóival, hanem meggyőződését és szíve sugallatát követte. Nem egyszer jelentette ki nyilvános tárgyalásokon afelől fájalmát, hogy a törvény megkötö a legfelsőbb bíróság kezét. Mióta a Kuriához került, folyton betegeskedett, míg végre a halál megváltotta szenvedéseitől. Halálhírére a Kuria homlokzatára kitépte a gyászlobogót. A temetése Zalaegerszegen lesz.

§ Nyári szünet az ügyészségen. Dr. Sélley Barnabás kir. főügyész helyettes, a budapesti kir. ügyészség vezetője a tegnapi napon átadta az ügyészség vezetését dr. Geszti Andor ügyésznek. A főügyész helyettes szabadságidejét Parádán tölti, ahonnan szeptember 4-én jön vissza.

§ A zugbankárok ügye. A rendőrség azon feljelentések ügyében, amelyeket Neumann Miksa és társa bankcég ellen Neumann Miksa letartóztatása után adtak be veszteséggel játszó ügyfelei, — már befejezte a nyomozást s az ügyiratokat holnap terjeszti csak a kir. ügyészséghez. A védők, dr. Vaisz Sándor és dr. Dési Géza a Neumann ellen felhozott azon vád megerősítésére, mintha a Neumann és társa bankcég mesterségesen uton verte volna fel a tőzsdén a papírok értékét, — a vizsgálat keretében igazolni akarják, hogy a jungbunzlau 2300 darab — s nem 100 darab — részvényével a budapesti tőzsdén nem játszhattak, mert ezek itt jegyezve nincsenek, hanem csak a bécsi tőzsdén, ott pedig az adást és vételt, az ottani tőzsde szabályai szerint, csak hites tőzsdei ügynökök útján eszközölhetik, így tehát az árfolyamokra nyomást, vagy emelkedést nem gyakorolhattak. Igazolni kívánják továbbá, hogy a Neumann és társa cég 500.000 K alaptőkével kezdte meg működését s a kiadásában megjelenő „Finanzieller Wegweiser“ tulajdonképpen a 14 évig fennállott „Populärer Finanzrevue“ című lapnak a folytatása. Ez a lapozimváltozás annak idején be is lett jelentve a hatóságoknak.

rolhattak. Igazolni kívánják továbbá, hogy a Neumann és társa cég 500.000 K alaptőkével kezdte meg működését s a kiadásában megjelenő „Finanzieller Wegweiser“ tulajdonképpen a 14 évig fennállott „Populärer Finanzrevue“ című lapnak a folytatása. Ez a lapozimváltozás annak idején be is lett jelentve a hatóságoknak.

§ A vác—rétsági rablómerénylet. A pestvidéki kir. törvényszék vád tanácsának tegnap hozott határozatát ma reggel kapta meg dr. Aczél Nándor vizsgálóbíró s déli 12 óra 25 perczkor induló vonattal dr. Bálint Ernő ügyészrel együtt kiszállott Nógrádverőcsezére, hogy ott kihallgassa a két sebesültet, Grün Ágoston vállalkozót és Mózer Antal pénztárost s felmutassa előttiük a Teschenből érkezett fotográfiait az elfogott támadóknak. A kihallgatás után a vizsgálóbíró s ügyész még ma visszajönnek a fővárosba.

§ Czigányháboru. Zomolka Adrian, ifj. Schein Szalomia és annak hasonló nevű atyja, óhábiczai román czigányok ugylátszik jó vásárt csaptak volt ez év márcziusában a karánsebesi országos vásáron, mert dusan megrakodva lopott holmival és pénzzel tértek haza. Az óhábiczai czigányputriban azonban háboru tört ki az osztokodás körül, mert a három, vásárt járt czigány nem akarta megosztani otthon maradt társaival a lopott, mintegy 180 korona készpénzt. Az összeszóalkozás csakhamar véres verekedéssé fajult s ez alkalommal Zomolkát megölték, a két Scheint pedig súlyosan megsebesítették, majd pedig mindhármat kirabolták.

A lugosi esküdtbíróóság a főczinkos Kimpa Jánost életfogytiglani, Vaszi Jánost tizenöt évi, Vaszi Gergelyt pedig tizenkét évi és Gerge Pétert tíz évi fegyházra ítélte. A kir. Kuria szüneti tanácsa ma Tassy Pál koronaügyész helyettes indítványára a semmiségi panaszok elutasításával, hozzájárult az esküdtbíróóság ítéletéhez.

§ Csak azért is Dongó? Hódmezővásárhelyi érdekes pörben ítélte a büntetőjársbíróg. Terek Gyula ref. lelkész sértő levelet írt Kun Béla nyomdatulajdonosnak a nyomdájában megjelenő Dongó cizlap egyik vécze miatt. A tárgyaláson a bíróság megállapította, hogy a nyomdatulajdonos nem vonható a nyomdatermék miatt felelősségre és Terek Gyula lelkészt 20 korona költség viselésére ítélte.

EGYESÜLETEK.

(—) A F. M. K. E. közgyűlése. Zsolna trencsénmegyei nagyközség már megtette az előkészületeket, hogy méltóan fogadja a F. M. K. E.-t, mely szeptember harmadikán ott fogja tartani az évi közgyűlést. A kereskedelemi miniszter és a kassa—oderbergi vasút igazgatósága a közgyűlés alkalmából az egyesület tagjainak kedvezményes utazást engedélyezett.

(—) Gróf Apponyi Albert dísztagsága. A Mensa Academica Egyesület gróf Apponyi Albert kultuszminisztert dísztaggá választotta. Az erről kiállított díszoklevelet szeptember hóban küldöttség adja át a kultuszminiszternek.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—38

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szén-savas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum.

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredény-meszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcsere-bajok (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőr-bajok. Bőrvizskeny.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Hatodik nap. —

A mai nap főszáma az Elnöki díj volt, melynek 2600 méteres távára csak három telivért nyergeltek fel. A verseny kedvence a Szemere-istálló Kármentője volt, mely meg is felelt a beléje helyezett bizalomnak, amennyiben másfél hosszal nyerte a versenyt. A verseny lefolyása a következő volt: Gánna ugrik el a vezetéssel, nyomában Galantuomoval, míg Kármentő egész utolsó galoppolt. A sorrend nem változik az egyenesbe fordulóg, ahol Galantuomo veszi át a vezetést, de nyomában van Kármentő is és pár száz méter után megelőzi Galantuomót és nyer. A nap második érdekesebb futamában, az Ujpesti-díjban Kunilinde egyszerűen legaloppozta két ellenfelét, Juvenált és a még sötét Maffiát. A napot bezáró Welter-handicapban Janek ismét remek lovaglast produkált Joseph nyergében, amennyiben a hoszzakkal vezető Ténsasszonyt és Ezrest elkeseredett küzdelem után megelőzte a czélnál. A favoritokra íátszóknak ma jó napjuk volt, mert két verseny kivételével a fogadott lovak győztek. Itt említjük még meg, hogy tippjeink az első futam kivételével fényesen beváltak, még pedig minden versenyben győzelemmel.

Részletes eredmény a következő:

I. Lágymányosi díj. Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Henckel A. 46 pm Midshipmann 57½ kg. (Blades). 2. Capt. Don 46 pm Apatin 55 kg. (Pretzner). 3. Jankovich B. Gy. 46 pm Miután 61 kg. (Carlake). Könnyen két hosszal nyerve. Tot.: 10:39.

II. Nyeretlen eladó kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1400 méter. 1. Gr. Pejacsevich A. pk Gyüri 54½ kg. (Pretzner). 2. Péchy A. pm Boncompagno 58½ kg. (Taral). 3. Lossonezy E. pm. Lobar 50 kg. (Seiler). Futottak még: Pan (Blades), Lobogó (Carlake), Mozi (Klimescha), Frania (Vajda), Jutalom (Fries), Patient (Vivian), Galantine (Miles), Cointreau (Kiszváth). Küzdelem után fejhosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:49, 40:140, 178, 88.

III. Elnöki díj. Díj 10,000 korona. Táv 2600 m. 1. Szemere M. 36 sm Kármentő 51½ kg. (Szente), 2. Mautner V. 56 stpm Galantuomo 61½ kg. (Birkenruth), 3. Jankovich-B. Gy. 36 stpm Gánna 51½ kg. (Pratt). Könnyen másfél hosszal nyerve. — Tot.: 10:15.

IV. Ujpesti díj. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Söllinger R. pk Kunilinde 57 kg. (Janek), 2. báró Springer G. sm Juvenal 56 kg. (Taral), 3. Metcalf J. pk Maffia 54½ kg. (Walkington). Kanterben nyerve. — Tot.: 10:13.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1000 m. 1. Capt. Don id. pber Ormód 63½ kg. (Pretzner), 2. gróf Batthyány E. 56 pber Martyr 58½ kg. (Carlake), 3. herceg Morouzzi Gy. 36 szk Malvina II. 56½ kg. (Gulyás). Futottak még: Livtsu (Fetting F.), Trutscherl (Klimescha), Windsbraut (Krouzil), Holdvilág (Fries). Könnyen két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. — Tot.: 10:27, 40:56, 68, 90.

VI. Nursery-handicap. Díj 3000 K. Táv 1000 m. 1. Mr. Redgrey sk. Adige 52½ kg. (Carlake), 2. Zangen I. sher. Pengő 52 kg. (Pratt), 3. Schlesinger K. sk. Armida 44 kg. (Gulyás). Futottak még: Mi ez (Szente), Paff (Taral), Vitoria (Aylin), Nie vergesen (Birkenruth), Perfay (Walkington), Cocutza (Vivian), Marieza (Drexler), Rengeteg (Guttman). Könnyen két hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:64, 40:106, 128, 480.

VII. Welter-handicap. Díj 3000 K. Táv 1600 m. 1. Metcalf J. 36. pm. Joseph 60 kg. (Janek), 2. Rohonczy 36. sm. Ezres 52½ kg. (Pretzner), 3. Geist G. 36. sk. Ténsasszony 59 kg. (Ulrichshoffer). Futottak még: Bataver (Taral), Sasaki (Szente), Mimosa (Blades), Palotás II. (Hujber), Pipacs (Miles), Fityóka (Guttman). Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 40:56, 68, 116.

( ) Turfírek. A Szent István-díj favoritja a versenytéren Palotás lett. A Lossonezy-lovat újlag oly erősen fogadták, hogy legjobb oddsa 2:1, Armada 2½, Kristály és Lángoló pedig 4:1 kaphatók. — Miracle biztos induló a Sashegyi díjban. A tavaly kitűnő kétéves az idén ugyan még semmit sem mutatott, de az utóbbi időben a munkában ismét teljesen kielégít. — Palotást — az újabb dispozióik szerint — Pretzner lovagolja a Szent István-díjban, mert Vivianak Sonnwendsteint kell lovagolnia, amelyet a Rothschild-istálló a letört Rother Stadl helyett indít.

3 UJ SZÓ...

"ALTVATER"

GESSLER

BUDAPEST.

KÖZGAZDASÁG.

Az ideai termés.

— A földművelésügyi miniszterium jelentése. —
Budapest, augusztus 18.

A földművelésügyi miniszterium ma délután adta ki a vetések állásáról és a terméseredményekről szóló jelentését, melyet a gazdasági tudósítótól augusztus 15-ig beérkezett adatok alapján állított össze. Mielőtt a hivatalos jelentés ismertetéséhez kezdenénk, lehetetlen hallgatással mellőznünk egy körülményt, amire a miniszterium július 4-én kiadott termésbecslésének ismertetésekor reámutattunk. A miniszterium szaktudósítójának becslése már akkor is kevesebbre vette föl a várható termést, mint azt a kereskedelmi körök becsülték, sőt az O. M. G. E.-nek gyakorlati gazdákból álló tudósítói is jóval magasabb termést állapítottak meg, mint a hivatalos jelentés kimutató. Bár tehát örömmel kell konstataálnunk, hogy az ideai termés ily kedvezőre alakult, amire különben az „Egyetértés” július 5-iki számában rámutatott az akkori miniszteri becslés közlésekor, mégis föltűnő és szokatlan a számadatokban való eme nagy eltérése a miniszteriumnak.

A múlt évi és ideai hivatalos termésbecslések eredményét egyébként az alábbi táblázat tünteti fel:

	1907. termés becslés	1908. jul. 1. milió métermázsákban	1908. aug. 1. milió métermázsákban	1908. + több aug. 15. — kev. m. évhez
Buza	32.80	36.40	38.07	+ 6.65
Rozs	10.69	11.64	11.66	+ 1.35
Zab	11.47	9.94	11.73	+ 1.15
Árpa	13.53	11.88	9.93	- 1.30

A táblázat szerint tehát kerekén három millió métermázsával mutat ki javában többet a hivatalos jelentés, mint mennyit július 4-én jelzett. Tözsdei körökben általános az a nézet, hogy az ideai búzatermés ennél is több és meg fogja közelíteni a negyvenkét millió métermázsát. A múlt évi búzatermésnél tehát hat és félmillió métermázsánál többet mutat ki a miniszterium jelentése, amit az ország közvéleménye megnyugvással fogad bizonyára. Valamivel javult a rozstermés is, míg a zab- és árpatermés alul maradt a tavalyinak.

A miniszterium jelentését az alábbiakban közöljük:

Augusztus hó első napjaiban még jobbra meleg, száraz időjárás uralkodott az Alföld nagy részében, mindazonáltal augusztus hó első fele az esős időszak jegyében folyt le, mert közel 10 nap óta kisebb-nagyobb mértékben állandóan esős időjárás uralkodott. Némely vidéken, ahol különben is már hetek óta esik az eső (nevezetesen a hegyi vidékeken) sok is a csapadék, sőt e miatt élénk panaszokat is hallani, mert a különlevő keresztekben fekvő gabonának árt a túlnedvesség. Különösen a Királyhágón tuli vármegyékben panaszokdnak a sok eső miatt, de panaszokdnak a Tisza felső vidékén és a Kárpátok alján is, mindenütt természetesen szünetel a cséplés és még a kazlakban levő gabonában is fokozódik a kicsirázás. Itt tehát szárazabb és melegebb időjárásra már égető szükség van. Bármennyire hátráltatja azonban az esős időjárás a munkálatokat, azért az eső egyes vidékekre nézve még mindig nagyon áldásos, mert a késői termények termés-hozamát fejleszti és ennek folytán a kilátások örvedetesen javulnak is. Igaz, hogy a sok esőt jégeső is kíséri, noha ebben az időszakban már szokatlan az időjárás. Sajnálattal kell ugyanis konstataálnunk, hogy

különösen e hónap 16-án az ország déli részein, nevezetesen pedig a Királyhágón tuli vármegyékben óriási jégverés volt és jelentékeny kárt okozott.

Egész vármegyékre kiterjedő volt ez a nagy jégverés, aminek nyomán mindennemű késői termény, szőlő és gyümölcs tetemesen károsodott.

Az Alföld minden részére kiterjedő áldásos esőnek, amely néhol már a 100 milliméteren felül is emelkedett, a kopárrá vált rétek és legelők is nagy hasznát fogják látni. Amennyire használt azonban az eső a mezőgazdaságnak, csaknem annyira kellemetlen az aratási, illetve a hordási és cséplési munkálatokra; ebben a tekintetben kivétel csupán az Alföld és általában a sík vidék, ahol már a csépléssel is nagyobbára elkészültek. Másutt a cséplés kedvező befejezése kívánatos már, mivel a különben szaporodó károsodások még tetemesen fokozódhatnak és esetleg a remélt összes termést a bementett átlagoktól is elíthetik azonfelül, hogy a minőség is romlik, pedig az ez év szemkvalitás tekintetében általában igen jónak mondható. Ritka vidék az, ahol a termésnek nagyobb hányada a közepes minőségben kívül esett. Mindenütt igen szép és sulyos gabona termett. Egyedül azok a területek váltak ki, ahol kényserelés következtében a szemfejlődés tökéletlen és hibás volt.

Most, midőn a sík vidékek nagy részén a javacséplés is megtörtént, tűnik ki, hogy bár a termés számára nézve alig volt kielégítő, sőt néhol a közepen jóval alul is maradt. A magtermés a várakozást nagyobbára fölhülta.

Még azokban a kisebb gazdaságokban is, ahol alig remélték kat. holdankint 4—5 métermázsát, az eredmény 6—7, sőt elég sok esetben 8—10 métermázsára is emelkedett; az uradalmi földek nagyrészen pedig, ahol 6—7 q.-át vártak, az eredmény leg-többnyire 10—12 q.-ra emelkedett, ugy hogy valójában az ez ideai termésomaz az utóbb bejelentett magasabb termésátlagokkal tényleg már közelebb áll a közepes átlaghoz, mint a közepen alulhoz. Az átlagok nagybodását kétségtelenül a kitűnő minőségű gabonának tulajdonítjuk; igen szép nagyszemű, sulyos és acélos búzával vetekedik a sulyos és szép zöldes színű rozs, továbbá a sulyos és szép fehér színű árpa. Egyedül tehát a zab maradt vissza kvalitásban, bár itt is némely helyen örvedetes meglepetések mutatkoznak.

Nagyon sok szép 78—80—82 kilogrammos buza van, elég sok 70—72—78 kilogrammos rozs, továbbá körülbelül ugyanolyan mennyiségben 65—68—70—75 kilogrammos árpa, leszámítva tehát a kénysererérett gabonát, mindenesetre az idén aránylag kevés a 74—76 kilogrammos buza, illetve a 68—69 kilogrammos rozs és a 60—62 kilogrammos árpa. A zab minőségi sulya hektoliterenkint 42—48 kilogramm között mozog és így ez a termény nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is alulmaradt a remélt középátlagon.

A kapás növények közül különösen a tengeri és répa sokat javult az utóbbi hetekben; mindenütt, ahol még zölden és tejben, illetve szemképzésben találta az eső a tengerit, szembetűnő a javulás. A répa pedig bár nagyon megsínylette az előző szárazságot, most már erőteljesebben fejlődik. Sokat javult a burgonya a hegyi vidékeken, ellenben az Alföldön, ahol már későn jött reá az eső, alig mutatkozik némi javulás, ez a termény szemben a múlt évvel országos átlagban számítva az eredményt, jelentékenyen kisebb eredményű termést ígér.

Az utóbbi napokban, különösen augusztus hó 16-án, gyakori volt a jégeső, főleg az ország déli részében és különösen nagy kárt okozott Szilágy, Temes, Torontál, Krassó-Szörény, Háromszék, Hunyad (itt óriási a kár), Nagyküküllő, Udvarhely és Szeben vármegyékben. Kisebb a kár Bihar, Máramaros, Szatmár és Arad vármegyében. Némely helyütt a nagy záporosó következtében árvíz is volt. Az augusztus hó 15-re vonatkozó nagyobbára cséplési eredmények szerint megközelítőleg remélhető:

Kataszteri holdankint átlagosan remélhető termés: buza 6.57, rozs 6.24, zab 5.51, tengeri 9.24, burgonya 35.63 métermázsá.

Vidék	Bevetett terület	Országos összesítés:		1907. évi termés mmázsá
		1908. aug. 15-én várható	1908. aug. 15-én várható összes termés mmázsá	
Buza.				
I. Duna balp.	397.585	6.52	2.592.800	2.812.087
II. Duna jobb.	1.021.423	6.65	6.794.700	7.646.018
III. Duna-Tisza köze	1.316.990	6.07	7.999.200	7.429.016
IV. Tisza jobb.	431.312	6.84	2.953.000	2.170.769
V. Tisza balp.	979.988	6.59	6.458.600	4.661.759
VI. Tisza-Maros szöge	1.448.691	7.06	10.229.500	5.083.324
VII. Királyhágón tuli várm.	620.755	6.09	3.782.800	2.993.937
Főösszeg:	6.216.744	6.57	40.810.600	32.796.910
<small>A múlt évben uralkodott száraz őszi időjárás következtében, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás miatt is csökkent a terület, összesen mintegy 340 százmázsával</small>				
Aug. hó 1-én várh. mintegy	6.010.600	6.57	39.456.200	—
Aug. 1-én volt	—	6.33	38.069.600	—
Rozs.				
I. Duna balp.	270.917	6.69	1.811.900	1.575.899
II. Duna jobb.	555.346	6.53	3.627.000	3.457.081
III. Duna-Tisza köze	413.022	5.79	2.392.800	2.340.222
IV. Tisza jobb.	198.506	6.07	1.205.000	681.187
V. Tisza balp.	348.210	5.95	2.076.900	1.799.567
VI. Tisza-Maros szöge	52.773	6.78	357.700	240.459
VII. Királyhágón tuli várm.	145.344	6.24	907.500	598.785
Főösszeg:	1.984.118	6.24	12.878.000	10.693.200
<small>A múlt évben uralkodott száraz őszi időjárás, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás következtében csökkent a terület, összesen mintegy 280 százmázsával</small>				
Aug. hó 1-én várh. mintegy	1.929.118	6.24	12.035.600	—
Aug. 1-én volt	—	6.09	11.657.900	—
Árpa.				
I. Duna balp.	484.660	6.95	3.367.200	3.858.266
II. Duna jobb.	447.370	5.74	2.567.200	3.171.909
III. Duna-Tisza köze	323.420	6.38	2.063.400	2.246.200
IV. Tisza jobb.	230.906	6.10	1.408.800	1.476.119
V. Tisza balp.	171.031	6.94	1.187.700	1.280.386
VI. Tisza-Maros szöge	96.941	7.69	745.200	763.324
VII. Királyhágón tuli várm.	90.937	5.97	543.000	937.356
Főösszeg:	1.845.265	6.44	11.882.500	13.733.560
<small>A kevesbedett őszi területnek egy részén tavaszi árpa vetetett és pedig mintegy 310 0/0</small>				
Aug. hó 1-én várh. mintegy	1.898.865	6.44	12.227.700	—
Aug. 1-én volt	—	6.17	11.725.400	—
Zab.				
I. Duna balp.	214.357	5.42	1.162.100	1.128.893
II. Duna jobb.	323.126	5.39	1.740.000	2.118.807
III. Duna-Tisza köze	338.531	5.38	1.821.700	2.040.173
IV. Tisza jobb.	266.523	5.67	1.512.100	1.302.943
V. Tisza balp.	214.572	5.95	1.277.200	1.170.984
VI. Tisza-Maros szöge	182.553	5.68	1.036.400	1.719.314
VII. Királyhágón tuli várm.	274.756	5.26	1.446.200	2.056.014
Főösszeg:	1.814.418	5.51	9.995.700	11.537.128
<small>A kevesbedett őszi területnek egy részén zab vetetett és pedig mintegy 280 száz.</small>				
Aug. hó 1-én várh. mintegy	1.862.846	5.51	10.562.500	—
Aug. 1-én volt	—	5.33	9.931.500	—

Réggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatra valódi áldás gyomorhajcsok-
nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
Az elrontott gyomorral
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

Szerda, Vidék I. Duna ba II. Duna job III. Duna-Tisza köze IV. Tisza job V. Tisza ba VI. Tisza-Maros szöge VII. Királyhágón tuli várm. Főössze Az őszi ter- tének csökke folytán a tönn radt terület részét tenger- vetettek be, álta növeked a terület mint 3.20%-kal Auguszt. 15 várható I. Duna ba II. Duna job III. Duna-Tisza köze IV. Tisza job V. Tisza ba VI. Tisza-Maros szöge VII. Királyhágón tuli várm. Főössze Az őszi ter- letének csök- nése folytán a maradt terü- egy részét b- gonyával ve- ték be, miá növekedett a rület 3.04%-h- Augusztus 15- várható Kinevező Magyar Jel két érdemes Fuchs Béla vezte ki. Fizetése- let követke- berger Áron óras és éksz- kedő, Debre reskedő czé- resedő, Ulan Az önáll- kintetben fig- Alföld szivét- főnt a bank- és iratnak a- addig a jó- terére lépett- vényeinek i- ideig már k- szesen szá- A jégyzés t- indítványt i- írjon föl a- föllállítása ér- kicsi is, er- hive az önáll- A hegyv- Bereg-, Ung- ben oly hal- inségnek néz- a nép táplá- olyannyira f- Darányi föld- rendeltég f- kény, inség- után a vétel- vállalja. A- mult inséges- maradt s fia- igyekezett e- A kama- munkban me- ipar érdeké- közbelépett- galomhoz a-

Vidék	Bevetett terület	aug. hó 15-én várható		1907. évi termés mmázsa
		átlag. termés kat. hold-kint	összes termés m é t e r m á z s a	
Tengeri.				
I. Duna balp.	98.827	7.55	746.210	1,135.759
II. Duna jobb.	497.474	8.07	4,015.000	5,088.492
III. Duna-Tisza köze	856.593	8.68	7,436.500	9,182.757
IV. Tisza jobb.	117.353	7.80	915.500	884.526
V. Tisza balp.	709.289	9.78	6,942.100	5,936.314
VI. Tisza-Maros szöge	1,029.983	10.60	10,921.300	10,996.488
VII. Királyhágón túli várm.	731.674	8.83	6,467.900	6,304.070
Főösszeg:	4,041.173	9.24	37,344.000	39,528.406
Az őszi területek csökkenése folytán a fennmaradt terület egy részét tengerivel vetettek be, miáltal növekedett a terület mintegy 3.2%-kal				
Auguszt. 15-én várható	4,174.173	9.24	38,573.500	
Burgonya.				
I. Duna balp.	233.800	41.00	9,604.800	12,918.744
II. Duna jobb.	229.675	33.40	7,654.300	11,347.404
III. Duna-Tisza köze	117.294	16.48	1,900.100	4,186.974
IV. Tisza jobb.	195.818	44.10	8,641.200	10,807.365
V. Tisza balp.	115.107	35.40	3,985.600	4,704.552
VI. Tisza-Maros szöge	35.315	20.00	707.700	962.023
VII. Királyhágón túli várm.	59.376	43.12	2,578.200	3,609.909
Főösszeg:	984.385	35.63	35,071.900	48,486.971
Az őszi területek csökkenése folytán fennmaradt terület egy részét burgonyával vetették be, miáltal növekedett a terület 3.04%-kal				
Augusztus 15-én várható	1,143.385	35.63	36,140.800	

Kinevezések a Jelzálogbanknál. Széll Kálmán, a Magyar Jelzáloghitelbank kormányzója az intézet két érdemes tisztviselőjét, dr. Barnabás Pál és dr. Fuchs Béla ügyvédekét ügyész-helyettesekké nevezte ki.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet következő fizetéseketelenségeket közli: Steinberger Áron, kereskedő, Nyiregyháza; Alexy Gyula, órás és ékszerész, Poprád; Fogarassi József, kereskedő, Debreczen; Franklin János fia utóda, bér. kereskedő, Kolozsvár; Laufer Mózes, Izrael, kereskedő, Ulanov.

Az önálló bank mellett. Érdekes és igen sok tekintetben figyelemreméltó mozgalom hirtelen érkezik az Alföld szívéből, Czeglédről. Mialatt ugyanis idefönn a banktudósok rengeteg sokat beszélnek, irnak és iratnak az önálló bank föllállításának kérdéséről, addig a jó magyar czeglédi társadalom a cselekvés terére lépett s megkezdte az önálló jegybank részvényeinek jegyzését, még pedig elég sikeresen. Ezideig már kilenczven aláíró jelentkezett, akik összesen száz darab ezerkoronás részvényt jegyeztek. A jegyzés tovább folyik. Czegléd város közgyűlésén indítványt is fognak betereszteni, hogy a város írjon föl a képviselőházhoz az önálló bank mielőbbi föllállítása érdekében. Ez a mozgalom, ha anyagilag kicsi is, erősen bizonyítja, hogy a nép mennyire híve az önálló banknak.

A hegyvidéki nép segítése. A múlt esztendőben Bereg-, Ung- és Máramaros vármegyékben oly balsikeres esztendő volt, hogy a nép sok inségnek nézett elébe; különösen a tengeriből, amely a nép táplálkozása szempontjából ezen a vidéken olyannyira fontos, alig termelt a vetőmagnak való. Darányi földmívelésügyi miniszter a hegyvidéki kirendeltség felterjesztésére elhatározta, hogy a szegény, inségbe jutott nép részére vásárlandó tengeri után a vételári összeg kamatát tárczája terhére evállalja. A nép fizetősítésére jellemző, hogy a múlt inséges esztendőben is bérleti hátralékban alig maradt s fizetési kötelezettségeinek lelkiismeretesen igyekezett eleget tenni.

A kamara és a munkáslakások ügye. Mai számunkban megemlékeztünk már arról, hogy a téglapár érdekében a Gyáriparosok Országos Szövetsége közbelépett a kormánynál. Most csatlakozik a mozgalomhoz a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara,

amely aggodalmaktól eltelve néz a kormány munkásházépítő akciójának ama tervbevett ténye elé, amely szerint ezek a kis lakások mézshomokkötéglával építtetnének. Ez a téglafajta ugyanis a nedvességet magába szívó tulajdonságánál fogva munkásegészségügyi szempontból szerfölött aggályos és csekély fagyállóképessége miatt is alkalmatlan oly építmények létesítésére, amelyeknél a sűrű reparatura mellőzésére nagy súly volna helyezendő. De az építkezés olosósága szempontjából is aggályos a mézshomokkötéglák felhasználása. Igaz, hogy e téglafajta 27.50 koronába kerülne; de ehhez hozzájárul fuvarozási költség czimén még 3 korona és még további 10.25 korona kamatvesztesség fejében; amiért is a mézshomokkötéglára ezre végeredményben 40.75 koronába kerülne. Az ezrenként 10.25 K-ás kamatvesztesség azért áll elő, mert egy ujonnan építendő téglagyár a szükséges 60 millió téglát csak 6 év alatt tudja előállítani, ami a budapesti téglagyarak szállítóképességével szemben az építkezés befejezésének 5 évi késleltetését és azt jelenti, hogy az 5 millió koronányi telekvételár legalább 2½ évi kamathozam nélkül maradván, az így előálló 625.000 koronás interkaláris kamatvesztesség 1000—1000 téglánként 10.25 koronát jelent. Így tehát a homokkötéglák ezrenként 2.75 koronával lesznek drágábbak a budapesti téglagyarak által a fuvarozási költségekkel együtt 38 koronában ajánlott jöminőségű agyagtéglánál. Végül az a körülmény is aggályokat keltett hogy a mézshomokkötéglával építendő munkáslakások négy évvel későbbben járulhatnak csak hozzá a budapesti lakásinség enyhítéséhez, mintha azok a már fenálló és 150 millió darab készlettel bíró téglagyarak agyagtégláiból létesítenének. A lakásinség enyhítésének további hat évig leendő halogatása azonban nemcsak közvetlenül súlyosbitaná a lakáspiac helyzetét, hanem közvetve az által is, hogy a tömeges állami munkáslakásépítés hirtelen az ily irányú magánvállalkozás már is eláll építkezési szándékától. Mindezeknél a körülményeknél fogva a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma sürgős felterjesztéssel fordult a miniszterelnökhöz, amelyben a mézshomokkötéglával leendő építkezésre vonatkozó szándékának eljétszere kérte fel. A behatóan megokolt felterjesztés a fent ismertetett érveken kívül a téglagyártás súlyos viszonyait is számszerűen fejt ki és egyben kiemeli, hogy a téglagyárosok a kamara előtt kötelező ígéretet tettek arra nézve, hogy amennyiben a 60 millió téglaszállítás folytán nagyobb foglalkoztatáshoz jutnak s így termelési költségeik némiképp megcsappannak, a jelenleg a fuvarozási költségekkel (6—7 korona) együtt, ezrenként 46 koronában megállapított téglárat általánosságban, tehát minden építkezésre nézve 44 koronára szállítanak le, úgy, hogy a téglagyarak ajánlatainak a miniszterelnök részéről való elfogadása az építkezési költségek általános megolcsóbbodását vonná maga után, aminek a nagyjelentősége bővebb magyarázatra alig szorul.

Nagy fizetéseketelenség az osztrák textil-piaczon. Bécsből jelentik, hogy a legrégebb textil-czégek egyike: Hansel testvérek nagyiparosok tegnap fizetéseketelenségre lettek. E fizetéseketelenség két nagy részvénytársaságnak az összeomlását is maga után vonja. A passzívák nagyságát eddig nem állapították meg pontosan, mindenesetre felülmúlják a 4 millió koronát. A Hansel testvérek czég a Wiener Bankvereinall a legszorosabb üzleti összeköttetésben állott. A czég 60 év óta áll fenn és egyik tulajdonosa Hansel Rezső, az osztrák Pluviusin társaságnak elnöke volt.

A végrehajtási novella életbeléptetési ideje. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés több vidéki kerülete mindjárt a törvény országgyűlési tárgyalása után megkezdte a törvény életbeléptetését, hogy a végrehajtási novella minél későbbi időben lépjen életbe, aminek folyamánaképpen az egyesülés központja ebben a kérdésben a kormánytól is felszólt. Az OMKE-nek Wekerle Sándor miniszterelnökhöz intézett beadványában azt a kérést terjeszti elő, hogy a kormány vegye figyelembe és teljesítse minél nagyobb mértékben a rendkívüli körülmények által mindenképpen megokolt országosra megnyilvánuló óhaját, amely a végrehajtási törvény novellájának minél későbbi időpontban való életbeléptetését kívánja, illetve közérdekből szükségesnek ítéli.

A Temesmegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Temesmegyei Gazdasági Egyesület most tartotta meg Temesvárt báró Sztójánovits György elnöke alatt rendes évi közgyűlést. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az elnöki jelentést, valamint a számvizsgáló-bizottság elnökének Deutsch Andor által előterjesztett 1907. évi zárszámadásokat és az egyesület vagyonskimutatását. Bászeli Elek másodtitkárnak a megalakítandó Délmagyarországi Gazda című szaklapra vonatkozó javaslatát a közgyűlés elfogadta. Elfogadják Szószky János azon javaslatát, hogy a gazdasági egyesület karöltve szövetkezetével és a budapesti szövetkezetek erkölcsi támogatása mellett a vidéki szövetkezetek vezetői részére tanfolyamokat rendezzen és az egyesület a Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetével együttműködjen.

Olaszország pénzügyi helyzete. Nagy megdöbbenést okozott Olaszországban a pénzügyminiszterium hivatalos jelentése a július hónapi bevételről. Majdnem három millióval volt kevesebb, mint a tavalyi júliusé. Az olaszok ijedten kérdezték erre: vajon bomlik-e a pénzügyi egyensúly, amelyre pedig annyira büszkék és annál inkább aggodtak, mert az az összeg a közel százöt millió bevételből éppen a cukorgyártásra és cukorfogyasztásra esett. Már pedig régi igazság, hogy a cukorfogyasztás kevesbedése elszegényedést jelent. Pénzügyigazgatóságok és számvéviségek tehát újra nekiláttak a bevétel revidálásának s ekkor kiderült, hogy maguk a pénzügyigazgatóságok közegét tévesztették össze a cukorgyártás adatait. A számadások végén arra az eredményre jutottak, hogy a pénzügyi közegek tévedtek két és fél millió lírával s így végösszegben Itália bevétele most júliusban harmadfél millió lírával volt több, mint tavaly. Az olasz élczlapok ezerféle változatban gunyolják ki most a náluk sem népszerű finánczot, az ellenzéki lapok pedig természetesen makacsul ragaszkodnak a régi kimutatáshoz s az ujat szokás szerint a kormány szemfényvesztésének mondják.

A mezőgazdasági háziipar. Hajdumegye több közegében az újabb időben nagy lendületet vett a mezőgazdasági háziipar, mely Hajdunánáson már valószínűs gyáriparra növekedett és a szalmakalpok gyára a tizet meghaladja. Ujabbán Hajduhadházon, Balmazújvárosban, Dévaványán, Jászksisérén, Nyírábrányon rendeztek mezőgazdasági háziipari tanítókat, ahol a községek népe ezeket nagy örömmel látogatta és a kurzusokat bezáró munkakiállításokat valószínűs ünnepként csodálta meg, a készített tárgyakat összevásárolta. Jászapátiban, Balmazújvárosban, Ábrányban, Dévaványán, Jászksisérén, Szatmáron, Hajduhadházon szalmafonást tanítottak. Szőnyeget, lábtöröket, képkereket, legyezőket, burtorféléket, virágállványokat és asztalokat készítettek. Nem egy helyen a tanítás helyisége a község munkásnépének valószínűs kis otthonává nőtte ki magát. Az említett hét háziipari tanítást mintegy 5000 háziipari tárgy készült. A kurzusokat Darányi földmívelésügyi miniszter megfelelő államsegélyben részesítette.

A takarmányhiány és a szesziföldék. A földmívelésügyi miniszter a takarmányban hiányt szenvedő gazdák érdekében egyebeken kívül a mezőgazdasági szesziföldék mosléktermékének forgalombahozását is tett lépéseket, melynek eredményeként a pénzügyminiszter valamennyi pénzügyigazgatóság-hoz intézett körrendeletével megengedte, hogy a mezőgazdasági szesziföldék vállalkozói nemcsak a moslékfelesleget, hanem a folyó 1908—1909. évi szesztermelési időszak tartama alatt a moslékot minden további feltétel és korlátozás nélkül eladhassák, ha az illetékes főszolgabíró által igazolják, hogy saját községükben, valamint az ezzel határos községek területén a takarmánytermésben hiány van. A pénzügyigazgatóságoknak kötelességévé tétetett ezen engedélyről a mezőgazdasági szesziföldék vállalkozóit legott értesíteni és a továbbiak iránt szabályszerű módon haladéktalanul eljárni. A pénzügyminiszter ezen szükségpótló rendelkezése gazdakörökben minden bizonynyal megnyugvást fog kelteni.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzsei közül vasárnap a Duna Santosból, a Zichy Antwerpenből, az Arpád Marseilledől Fiuméba, a Széchenyi Fiuméből Rotterdamba érkezett, a Lederer Sándor Marseilledől Fiuméba, a Deák Fiuméből Rouenba indult.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 18.

A mai készáru-piaczon kielégítő kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és különösen az üzlet kezdetén nagyon nehézkesen vásároltak és semmiképpen sem voltak hajlandók tegnapi árakat fizetni. Később sem nagyon javult a véltelkedv, mivel azonban az árubirtokosok elég engedékenyek voltak, mégis közepes forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 22.000 q buza kelt el a tegnapihoz tíz fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 24 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.80 korona 76 kilós pestvidéki üszkös buzáért. A határidőpiacra lánghán, tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg az üzlet. A forgalom folyamán, amely ma különben is igen gyenge, vontatott és nehézkes volt, még jobban lánghult az irányzat és mérsékeltén még tovább esökkentek az árfolyamok.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Árn 100 kg.	kilós	Árn 100 kg.
Tiszavidéki új	75	22.95-23.25	79	22.95-23.25
"	76	23.15-23.55	80	23.15-23.55
"	77	22.70-23.10	81	23.25-23.65
"	78	22.80-23.10	82	23.25-23.65
Fejérmegyei új	75	22.75-23.05	79	22.75-23.05
"	76	23.05-23.45	80	23.05-23.45
"	77	22.40-22.80	81	23.05-23.45
"	78	22.60-22.90	82	23.05-23.45
Pestvidéki új	74	22.60-22.90	78	22.60-22.90
"	75	22.75-23.05	79	22.75-23.05
"	76	23.05-23.45	80	23.05-23.45
"	77	22.50-22.80	81	23.05-23.45
Bánsági új	74	22.80-23.10	78	22.80-23.10
"	75	22.95-23.25	79	22.95-23.25
"	76	23.15-23.55	80	23.15-23.55
"	77	22.70-23.10	81	23.25-23.65
"	78	22.70-23.20	78	22.70-23.20
Bácskai új	74	22.85-23.35	79	22.85-23.35
"	75	23.05-23.55	80	23.05-23.55
"	76	23.05-23.55	81	23.05-23.55
"	77	22.60-23.10	81	23.05-23.55
Rozs I.-rendű új		18.80-18.90		18.80-18.90
középmínőségű új		18.60-18.70		18.60-18.70
Arpa takarmány I.-rendű		15.40-15.70		15.40-15.70
II.-rendű		15.00-15.40		15.00-15.40
Zab I.-rendű		16.60-16.80		16.60-16.80
II.-rendű		16.20-16.50		16.20-16.50
Tengeri belföldi új		15.05-15.80		15.05-15.80
Repce: Káposztarepce				
Köles				

A készáru piacra elikt:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 80 kg. 24 korona, 350 m. 80.5 kg. 23.80 korona, 200 mm. 80.5 kg. 23.80 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.70 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.70 korona, 400 mm. 80 kg. 23.85 korona, 100 mm. 80 kg. 23.60 korona, 250 mm. 80 kg. 23.70 korona, 200 mm. 80 kg. 23.20 korona, 2000 mm. 80 kg. 23.70 korona, 150 mm. 80 kg. 23.55 korona, 500 mm. 80 kg. 23.80 korona, 250 mm. 80 kg. 23.70 korona, 300 mm. 80 kg. 23.60 korona, 300 mm. 80.5 kg. 23.60 korona, 550 mm. 80 kg. 23.60 korona, 200 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 750 mm. 79.5 kg. 23.60 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.35 korona, 150 mm. 79.5 kg. 23.45 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona, 200 mm. 79 kg. 23.50 korona, 100 mm. 79 kg. 23.50 korona, 150 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 400 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 200 mm. 78 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23.30 korona, 100 mm. 77 kg. 21.60 korona, 100 mm. 76.5 kg. 27.60 korona.
 Pestvidéki: 400 mm. 80 kg. 23.40 korona, 400 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 79 kg. 23.30 korona, 300 mm. 79 kg. 22.90 korona, 400 mm. 78 kg. 22.60 korona, 100 mm. 78 kg. 22.00 korona, 900 mm. 77 kg. 22.60 korona, 200 mm. 77 kg. 20.70 korona, 100 mm. 76 kg. 22.85 korona, 100 mm. 76 kg. 19.60 korona, 100 mm. 76 kg. 19.80 korona.
 Fejérmegyei: 500 mm. 76 kg. 22.65 korona, 100 mm. 75 kg. 20.40 korona.
 B.-Bácskai: 2000 mm. 77 kg. 22.80 korona, 2000 mm. 77 kg. 22.80 korona.
 Bácskai: 200 mm. 78 kg. 22.80 korona, 530 mm. 78 kg. 22.70 korona.
 Bánsági: 100 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona.
 Szerémségi: 100 mm. 78 kg. 22.40 korona.
 Raktárból: 740 mm. 78 kg. 22.80 korona.
 Rozs. 400 mm. 18.60 korona, 300 mm. 18.60 korona, 300 mm. 13.60 korona, 800 mm. 18.60 korona, 200 mm. 18.50 korona, 1000 mm. 18.20 korona.
 Arpa. 900 mm. 13.70 korona, 500 mm. 15.40 korona, 300 mm. 15.40 korona.

Zab. 100 mm. 16.55 korona, 100 mm. 16.40 korona, 200 mm. 16.30 korona.
 Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra költetett:

Délolott:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.25, 11.25, 11.18
 Buza 1909. áprilisra 11.64, 11.65, 11.58.
 Rozs 1908. októberre 9.28, 9.25, 9.30.
 Zab 1908. októberre 8.19, 8.20, 8.16.
 Tengeri augusztusra —, —, —.
 Tengeri 1909 májusra 7.15, 7.12, 7.14.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1908. októberi buza	11.19-11.20
1909. áprilisi buza	11.58-11.59
1908. októberi rozs	9.31-9.32
1908. októberi zab	8.16-8.17
1908. júliusi tengeri	7.67-7.68
1909. májusi tengeri	7.12-7.13

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 13-ól augusztus 16-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	67767	11184
Rozs	2103	1217
Arpa	1344	2507
Zab	17369	20648
Tengeri	19812	4927
Liszt	104	9133
Korpa	200	1667

Értéktőzsde.

Az előtőzsdén jobb külföldi hírek barátságos hangulatot teremtettek. Később azonban bécsi eladásokra lánghaság keletkezett s a vezető értékek árfolyamai egy koronával visszaestek. A bécsi lánghaságot különösen az idézte elő, hogy az ottani piacon a Hansel-féle Pluvinsin textilgyár négy millió koronával megbukott. Bukásával különösen a Wiener Bankverein szenved érzékeny veszteséget. A déli tőzsdén a hangulat kedvtelen volt s az értékek tovább egy koronával visszaestek. A nemzetközi értékek piacán alig volt üzlet. A helyi piacon egyedül a Salgótarjáni részvényeket keresték. A járadékpiazz teljesen üzletellen.

Előtőzsde.

Előtőzsde kedvtelen.
 Költetett: Osztrák hitelrészvény 631 — 630.25
 Magyar hitelrészvény 743.25 —. Osztrák-magyar államvasut —. Rimamurányi vasut 556 — 555.25. Magyar leszámítoló-bank 472.50. Jelzálogbank 431. — 430.85. 5 százalékos orosz kölcsön 96 —.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.
 Költetett: Osztrák hitelrészvény 630.75-629.75. Magyar hitelrészvény 743.50-742.50. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 113.25 —. Rimamurányi vasut 555.75 —. Magyar leszámítolóbank —. Jelzálogbank 431. —. Köztul vaspálya 556 — 555. —. Városi villamos vasut 261.25-260.25. Hazai bank 281.25. 4 százalékos fővárosi kölcsön 91.50. Pesti magyar kereskedelmi bank 3325. —. Salgótarjáni közsébnányi r.-t. 575. — 575.50.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde üzletellen. Költetett: Osztrák hitelrészvény 629.25-629.50. 4 százalékos magyar koronajáradék 92.85.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 18. (Saját tudósítónk jelentése.) A külföldi javult árjegyzések és a kedvező időjárás nem voltak hatással az itteni piacra, az eladók ragaszkodtak a tegnapi árakhoz és ezen az alapon a konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól, így nagy üzletellenesség uralkodott, de különben is gyéren volt látogatva a tőzsde, árpában az üzleti forgalom nyugodt, egyes nagyobb kötések fordultak elő változatlan áron.
 Jegyezett buza: új tiszavidéki 12. — 12.45 korona, marosi 11.80-12.20 kor., bánáti 11.80-12.20 korona, tótfelvidéki 11.60-12.05 korona, csepeli 11.60-12.05 korona, új déli vasuti 11.65-12.05, marchfeldi 11.40-11.80 korona.

Új-rozs: tótfelvidéki 9.70-9.95 korona, csepeli 9.65-9.90 kor., pestmegyei 9.75-10. — déli vasuti 9.65-9.90 korona, különféle magyar 9.65-9.90 kor., osztrák 9.55-9.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.40-10.75 kor., marchfeldi 9. — 9.90 kor., bécsvidéki 9. — 10. — kor., tótfelvidéki 8.30-10.40 kor., csepeli —, győri —, — kor., déli vasuti 8.50-10. — kor., tiszavidéki 7.60-9.40 kor., északmagyarországi 8. — 10. — korona.

Magyar tengeri: régi 8.25-8.50, új —, — korona, cinquantin 8.70-9. —, új —, — korona.

Magyar zab: selejtes —, — kor., közepes 8.45-9. — korona, elsőrendű —, — kor., válogatott 9. — 9.30 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —, — korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, augusztus 18. A szilárd külföldi jegyzések dacára a tőzsde hangulata nem javult, mert a textil-szakmában bekövetkezett nagy fizetésképtelenség elkedvetlenítette. Ez főképen a bécsi bankkegyesület részvényeit érintette, melyek négy koronával hanyatlottak. Az üzlet is a lehető legcsendesebb volt; Hitel-, Alpesi- és Déli vasuti részvények gyengültek. A déli tőzsde kedvetlenül indult és később Alpesi bányarészvények újból gyengültek. A többi értékek is gyengültek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitellr. 630.75. Magyar hitellr. 742. —, Länderbank 438.50, Allamvasut 692.50 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 113.50 —, Alpesi bányatársulat 667.75. Rimamurányi 555.50 Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 92.90 Orosz érték 96.05, Török sorsjegy 184. —, Német márka 117.41.

A déli tőzsde nyugodt hangulatban nyílt meg.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 630.50, Magyar hitel 742. —, Länderbank 438.50, Unio-bank 544. —, Allamvasut 692.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 113.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 667.75. Májusi járadék 96.40, Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 184. —, Német márka 117.41, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 555. —, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti peiroleum —.

Bécs, augusztus 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.10, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.75, 1860-as sorsjegy 151.25, Osztrák hitelsorsjegy 474. —, Angol osztrák bankrészvény 294. —, Bécsi Bankverein 518. —, Osztrák-magyar bank 1740. — Déli vasut 113.25 Dunagözhajózási társ. 1000. — Dohány rész. 386. — Cs. k. arany (v2) 11.37 Német bankv. 117.36 Osztr. Lloyd 400.50 4.2 száz. ezüst. jár 96.30-99.30 Osztr. koronajáradék 96.50, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 629.10, Union-Bank 543. —, Osztrák Länderbank 437.75, Osztrák-magyar államvasut 691.35, Elbevölgyi vasut 451.50, Alpesi részvény 665.25, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.47, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 183.50, Gyengébb.

Bécs, augusztus 18. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.05, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 741. —, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472. — Rimamurányi 555. —, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 398. —, Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 430. —, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, augusztus 18. (Tőzsdei jelentés.) A tőzsde alapirányzata a tegnapi newyorki és londoni tőzsde szilárdabb magatartásának hatása alatt határozottan szilárd volt, bár az üzleti tevékenység a legszűkebb határok között mozgott. Élénkebben csak egyes, a spekuláció részéről előnyben részesített részvények voltak forgalomban, mint Kanada Pacific, Diskonto Kommandit és Hamburger Packetfahrt. Osztrák hitelrészvények Bécseszel egybehangzóan gyengülésre hajlottak. Bányarészekben csak jelentéktelen változások voltak. Zárlat szilárd. A készpénzpiac iparértékei egyenetlen irányzatot követtek. Magánleszámitolási kamatláb 2 7/8%, napipénz 3%.

Zárlatkor jegyeztek: 4-2 százalékos papír-járadék —, —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 198. —, Déli vasut 21.60, orosz bankjegyek 215.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.78, Disconto Kommandit 177.15, Dinamit-truszt 166.50, Harpeni 200.50, Unifikált török járadék 93.75, 4,2 százalékos ezüst-járadék —, — 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, —, Alt. villamossági Edison 215.50, Gelsenkircheni 195. —, Laurakohó 210.50, Szilárd.

Szerda
 Frank
 papírjáradék
 járadék 9
 93.45, Osztrák
 magyar
 —, B
 203.95, Bé
 140.50, 3 s
 százalékos
 dék 96.35
 magyar bá
 Elbevölgyi
 váltóár 81
 bányarész
 Hambu
 ezüstjára
 21.55, 4 s
 hitelrészv
 —, Ola
 aranyjárad
 London
 Páris,
 járadék 96
 aranyjárad
 vény 1890
 dék —, —
 5 százalé
 kos 1890.
 Kons. am
 Amort. ro
 Orosz jára
 utalvány 1
 —, —, 4 s
 lékos uni
 173.50, Tö
 hitelintéze
 gyar Jelz
 Banque C
 vasut —,
 Keleti vas
 gépgyár 5
 —, Tul.
 közsén 170
 Rand 104.
 —, —, Tra
 terdamra (r
 (rövid) 123
 Belgiumra
 1/20, Váltó
 Magánkam
 ÜZ
 Folyt
 gyümölcs
 leg azon
 csendes a
 változatl
 gyengén k
 melhétleg
 zatlan. Va
 emelkedés
 Mai
 Husn
 136 K, ele
 hosszan
 helybeli b
 nával 130
 szalonna
 120 K, sz
 való 124
 140-140
 (vidéki) k
 2. — K, sz
 1.20-1.40
 Vad:
 dánvad
 egészben,
 — K, f
 szalonka
 —Stegje
 Baro
 1.50 K,
 2.40-3.40
 4.40-6. —
 280-320
 Vágott: s
 —150 K,
 —, —
 Pulárd 18
 Tejt
 K, II.
 1.70 K,
 lödi erdél
 san száll
 Zóta:
 8. — 8.20
 5.60 K, k
 pretzely

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 18. 4.2 százalékos papíráradék... 4 százalékos osztrák aranyár... 93.45, Osztrák hitelintézeti részvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut 147.80, Északnyugati vasut... Bustiehradi vasut... Londoni váltóár 203.95, Bécsi Bankverein 141.40, Villamos részvény 140.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.30, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.45, Osztrák koronajáradék 96.35, Magyar koronajáradék 93., Osztrák-magyar bank 124.70, Déli vasut részvény 21.60, Elbevolgyi vasut... Bécsi váltóár 851.75, Párisi váltóár 811.25, Union bank részvény... Alpezi bányarészvény... Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) augusztus 18. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99., 1860. sorsjegy 153., Déli vasut 21.55, 4 százalékos aranyjáradék 98.25, Osztrák hitelrészvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut... Olasz járadék 104.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.10. Szilárd.

London, augusztus 18. Angol consol 86.25.

Páris, aug. 18. (Zárlat.) 3 százalékos Franczia járadék 96.39, Osztr. aranyjáradék 100., Magyar aranyjáradék 94.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.50, 4 százalékos Olasz járadék... Déli vasut elsőbbségi kötv. 287., 5 százalékos marokkói járadék 514., 4 százalékos 1890. Román kölcson 94.70, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905., 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.55, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 517., 4 száz. Szerb járadék 1907., 4 százalékos spanyol járadék 96.20, 4 százalékos unifikált török jár. 93.70, Török sorsjegy 173.50, Török dohányrészvénye 407., Osztrák földhitelintézet 11.23, Osztr. Länderbank 475., Magyar Jelzálogbank 457., Banque de Paris 1513, Banque Ottomane 683., Osztr. magyar államvasut... Déli vasut 119., Meridional vasut 664, Keleti vasutak... Waggon Lits... Hartmann gépgyár 587., Rio Tinto 17.52, Sucerie d'Egypte... Tula 256., Thomson Houston... Urikányi köszén 170, Chartered 20.50, De Beers 307.50, East Rand 104., Jagersfontein 105.50, Transvaal Consols... Transvaal Land Company 62., Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.45, Magánkamatláb 1/4. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1908. augusztus 18-án.

Folytonos esőzések és hűvös idő folytán a gyümölcs iránti kereslet megcsappant, remélhetőleg azonban mihamar javulni fog. Dinnében csendes az üzletmenet, a forgalom vontatott. Szőlő változatlan, csökkenő árakra van kilátás. Alma gyengén keresett. Szilva keresletének javulása remélhetőleg mielőbb bekövetkezik. Burgonya változatlan. Vajban a hozatalok csökkentek és az árak emelkedése konstátálható. Tojás némileg lanyhult.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 128-136 K, eleje 108-112 K, vidéki borjú, bőrbőn hosszan mérve sulylevonás nélkül 70-80 K helybeli borjúhús 84-100 K, sertés-hus szalonnával 130-132 K, lehuzott sertés 126-182 K, szalonna friss 128-132 K, szalonna sózott 116-120 K, szalonna füstölt 132-134 K, olvasztani való 124-124 K, hárj 136-140 K, sertésszir 140-140 K, mind métermázsánként. Füstölt-hus (vidéki) kg.-ja 1.50-1.60 K, hazai sonka 1.80-2., K, szalámi magyar 3.20-4., K, nyári szalámi 1.20-1.40 K.

Vad: Öz 1.60-1.80 K, szarvas .70-.80 K dämvd... vaddisznó... K kg.-kén egészben, nyul nagy 2.80-3.20 K, nyul süldő... K, fogoly 1.-1.20 K, fácán... K szalonka... K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye...

Baromfi-félék: Elő rántani való csirke 1.20-1.50 K, sütni való 1.40-2.-5., kacsa sovány 2.40-3.40 K, kacsa hizott 4.-5.-K, liba fiatal 4.40-6.-K, lud hizott 10.-16.-K, tyúk 280-320 K, pulyka... K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30-1.50 K, hizott rucza 1.40-1.60 K, hizott pulyka... K, levestyúk 1.20-1.40 K kg.-ként, Pulárd 180-2.- darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (czentrifugált) I. 2.20-2.40 K, II. 2.-2.10 K, főzővaj (köpült) 1.50-1.70 K, tehénturó 10-24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldszéj-félék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.-8.20 K, rózsá ujj 6.90-7.-K, fehér 5.20-5.60 K, kifli... K, sárgarépa 5.-12.-K, petrezselyem 5.-12.-K, vöröshagyma makói

15.-18.-K, közönséges hazai 10.-12.-K, fokhagyma 26.-30.-K, káposzta 10.-16.-K 100 kg.-ként. Burgonya, uj... K, kalarabé... fill, spárga solo K, közép K, leves - f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes... K, kifejtett... K, zöldborsó hüvelyes... K, kifejtett... K. Paradicsom 5.-7.-K 100 kg.-ként. Uborka salátának 8.-12.-K, eczetbe - 80-1.-, savanyítani 1.-1.20 K 100 darabonként.

Gyümölcs-félék: Szőlő - 36.-48 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.)... K, másodrendű... K, harmadrendű apró áru... K. Körte elsőrendű... K, másodrendű... K, dió I. 40-60 K, II. 30-40 K. Görögdiunye... K, cantalup... K, turkestan... K 190 darabonként.

Vegyesárak: Méz... K, gyümölcsíz... K, gomba friss... kilogrammonként.

Tojás: bácskai 76-78 K, erdélyi apróbb áru 73-74 K.

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, augusztus 18. Felhajtott: 753 drb élő borjú (közte 3 rugott), - drb leölt borjú, - drb növendékmarha, - drb élő bárány, - drb leölt bárány.

Arjegy-zések: Elsőrendű élő borjúkért 80-88 fillér, kivételesen 90-92 fillér; középminőségű élő borjúkért 70-78 fillér; leölt borjúkért... fillér; silány és rugott borjúkért 62-68 fillér, növendékmarháért... fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért... korona, leölt bárányokért... korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 8-10 fillérrel klgr.-kint emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, augusztus 18. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 13919 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 7855 hizott és 5065 hussertés.

Arak: elsőrendű 117-119 fillér, kivételesen... fillér; középnehéz 110-116; idős... fill.; könnyű 100-108 fillér; fiatal sertés 100-126 fillér, kivételesen... fillér kilogrammonként élő sulyban, levonás nélkül.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, augusztus 18-án. (Hivatalos tudósítás), Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül)... fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban)... fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130-131 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 131-132 fillér. Könnyű (páronként 250 klgr-ig) 135-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) fillérig.

Sertésleltérszám: 1908. évi augusztus 16. napján volt készlet 37406 drb., 1908. augusztus hó 17-én felhajtott 33 darab, 1908. augusztus 17-én elszállított 479 darab, 1908 augusztus 18. napjára maradt készletben 36960 drb. A hizott sertésleltet irányzata: csendes.

Sertés-konzumvásár.

Budapest, aug. 18. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 517 darab sertés, 54 darab süldő, 5 darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 964 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Összesen 1481 darab sertés, 54 darab süldő, 5 darab malacz. Eladatott 1056 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 425 drb sertés, 23 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 102-107 fillér, ételsulylevonással... fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig, 92-100 fillér, ételsulylevonással... fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül... fillérig, ételsulylevonással 134-140 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig... fillér, ételsulylevonással 131-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig... fillér, ételsulylevonással 131-136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül... könnyű 140-300 klgr.-ig... 72 fillérig, ételsulylevonással... fillérig. Belföldi süldő... fillérig, horvát süldő... fillér Malacz... fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 18-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő szárazabb lett, amennyiben az eső tegnap már inkább csak az északi és keleti Felföldre szorított. A hőmérséklet átlag 5 C°-kkal volt alacsonyabb a normálnál és maximuma: Nagyenyeden 24 C°, minimuma: Tátrafüreden 7 C° volt.

Ógyallán tegnap délután félegy órakor igen gyenge földrengést jeleztek a műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hőváltozással és elvélve - inkább csak keleten - esővel.

Table with columns: Allomás, Lágyvonal mm, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Fújósebesség, Levegő hőmérséklet, Hőmérséklet. Lists various locations and their weather conditions.

Advertisement for 'Odol' toothpaste. Includes an illustration of a toothbrush and a tube of toothpaste. Text: 'Azt az Odolt... fogak tisztítására... fogak higiénája'.

VIZÁLLÁS.

Table showing water levels (méter) for various locations on August 17 and 18. Columns include location names and water level measurements.

EGYETERTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Német Emil váci országos ügyintézői és Szabó György budapesti országos ügyintézői tiszti inokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén börtönügyi fogalmazókká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Blidáriu Zakariás okleveles tanítót a topeczi községi elemi iskolához rendes tanítónak, Vörös Julianna okleveles tanítónőt a csukási állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kádás György okleveles tanítót a horgos-külterületi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Veszélicza Sebő okleveles tanítót a palánkai községi elemi iskolához rendes tanítónak, Pál Sándor, Madarász Veronika, Kelemen Ilona és Bod Emma okleveles tanítót, illetve tanítónőket a székelyudvarhelyi új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítónőkké, Murányi Julia okleveles tanítónőt a mácsai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Molitorisz Mariska okleveles tanítónőt a nagyhalmgyi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Erős Sámuel, Poltz József, Liptai János, Rosziár Endre, Züszmain Illés okleveles tanítókat a jolsvai új állami elemi népiskolához rendes tanítókká nevezte ki, Fábán Teréz ideiglenes nyugalmazott felsőzállás-pataki állami elemi iskolai tanítónőt a zarándi állami elemi népiskolához rendes szolgálatra rendelte, Nagy Róza okleveles tanítónőt a nagykorú állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Czenger Margit okleveles kisdudóvónót az újszentannai állami kisdudóvódához kisdudóvónővé; a kolozsvári itélőtábla elnöke dr. Balassa Pál díjtalan joggyakorlatot a kolozsvári itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakorlatokká; a pozsonyi főügyesség vezetője Ferenczy Antal felsővízközi járási bírósági inokot a felügyelete alatt álló aranyosmaróti ügyészséghez inokká nevezte ki.

Véglegesítés. A földmivélségi miniszter Hussek Flórián ideiglenes minőségű XI. fizetési osztályú m. kir. állatorvost állásában véglegesítette.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Kovács Sándor kolozsvári javító-intézeti gondnokot a hartai közvetítő-intézethez; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Lebanovics Vilmos horgos-külterületi állami elemi iskolai tanítót a leányfalui elemi iskolához ugyanebben a minőségben, Sarló Irén zárivai állami elemi iskolai tanítónőt pedig az újszentannai állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Moldován János ferenczfalvi lakos Mihályfira, kiskoru Weisz Jesaja József sátorujhelyi lakos Vajdára, Blum József tordai lakos saját, valamint Ábrahám és Irén nevű kiskoru gyermekei Balogra, kiskoru Neumann László és Neumann Balázs losonczi lakosok Hevesre, kiskoru Kozsehuba Elemér zombori lakos Kenézre, Kratochvill Mátyas Béla saját, valamint Blanka, Lajos és Béla nevű kiskoru gyermekei, továbbá Kratochvill Gyula, végül kiskoru Kratochvill Aranka, Kornél, Miklós és Pál, mindannyian zirci lakosok Czoborra, kiskoru Friedmann (Ábrahám) Adolf szikszói lakos Fodorra, Fischer Antal dobri lakos Kovácsra, Massard Borbála szegedi lakos saját, valamint Ede nevű kiskoru fia Aczélra, Fridrik János illői lakos saját, valamint János, Mária és Rozália nevű kiskoru gyermekei Gubányira, kis-

koru Wachs Imre szolnoki lakos Vasra, Incescu (Incsezk) Péter traunau lakos Rónaira, Illyés Gizella szatmárnémeti lakos Fehérre, kiskoru Bradanovits Géza László kiliti lakos Balogra, Eiler Henrik soltvadkerti lakos saját, valamint Imre, László és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei Erdősre, Herz Manó, valamint Andor nevű kiskoru fia, továbbá Herz Miksa újpesti lakosok Horvátra, kiskoru Kohn Armin tolnanémédi lakos Kelemenre és kiskoru Tisch László, János és István budapesti lakosok családi nevének Törökre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Radosnán (Nyitram.) postamesteri állásra augusztus hó 28-ig; — a szombathelyi állami gyermekmenhelynél felügyelői állásra augusztus hó 31-ig; — a lipótszentmiklósi és a szamosújvári adóhivataloknál adótiszt, a csomai és a kismartoni adóhivataloknál díjas gyakorlati és a trencsényi törvényszéknél irodaigazgatói állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V. Váci-ut 30

Ajánlja egy oszlop, mint malomüzemre kitérően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárában bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jóállású kifogástalan üzemből!

Oszlopok kizárva! Bámulatosan olcsó szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

13-14 éves fiú is kezelheti!!!

Arjegyék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre, 200 drb ellismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Titkos betegségek

biztos és leküzdhető meggyógyítására évtizedes tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudor specializistát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szarvot, heveny vagy idült hurutját, vizenő nehézségeket, hólyagbajt, fokolykót, syphilit, ideg- és hárgörincsbajt és bármily női betegségeket.

Budapest, 10., Karoly-körút 10. I. emele.

Rendel d. c. 10-4 és este 6-8 óráig.

Videklelet levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem, külön kijárat.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplőkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék arjegyékot kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és gépgyárainak

magyarországi egyedárúsítói:

Szabó Emil és Társa

Budapest, Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.)

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

V. es. és kir. cseredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebket, bajakört (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önterőzést és annak utóhatait, ideg- és hárgörincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. **Levél útján is biztos gyógyulást.**

Most jelent meg! | Most jelent meg!

VELENCE

Kalauz magyarok számára

Képekkel és Velence színes térképével

Ára 1 korona. | **Ára 1 korona.**

Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrásy-ut 10

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.

Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára, = Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

2 millió 200 ezer korona

nyerhető | darab Konvertált Magyar Jelzalog-sorsjeggyel.

Legközelebbi húzás augusztus 25-én.

Kap- | Havi | Havi | Havi
ható | részletfizetésre. | befizetés | drbra csak 4 kor. — fill

Már az első részlet és 35 fillér portó beküldése ellenében kiadom a sorsjegyszorozatot és számat tartalmazó, törvényesen kiállított részletlevél, melynek birtokában a vevő már minden húzáson az egyedüli játékosjogot élvezi.

FLEISSIG bankház — BUDAPEST, — VII., Erzsébet-körút 2.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézetének nyilvántartási joggal.

Az intézet áll: főgymnázium, polgári és elemi iskolából.

Rákospalotán, Budapest mellett.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magy. kir. minisztérium az intézet nyilvántartási jogát az érettségi vizsgák tartási jogával ruházta fel és így osztály és érettségi bizonyítványai államérvényesek.

A tanulók lehetnek bennlakók és bejárók.

Az intézet egészséges levegőjű és kalászirálás holdnyit parkban fekszik.

Orvosok véleménye szerint a tanulók kitünő ellátásban részesülnek.

Oktatás a legjobb pedagógia szerint.

Rákospalota

Budapest, mellett posta, távirada és telefon állomás.

Értesítővel készség-gei szolgál az intézet igazgatósága

Telefon: Rákospalota 10. — Telefon: Rákospalota 10.

Fényképező-gépek és Látcsövek részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

optikal áruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Arjegyék ingyen!

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. augusztus 19-én

Király színház

100 év múlva

Énekes: táncos. látványos tréfa... 100 év múlva

Műsor... Kezdeté 8 órákor

Műsor... Kezdeté 8 órákor

Városligeti Nyári Színház

Berta panamája... Kezdeté 8 órákor

Aránia színház

Az élet komédiája... Kezdeté 8 órákor

Magyar színház

A Sasfiók

(L' Alceon) Dráma 5 felvonásban

Személyek: Ferencz, Flambeau, Metternich... Kezdeté fél 8 órákor

Műsor... Kezdeté fél 8 órákor

Fővárosi nyári színház

János vitéz... Kezdeté 1/3 órákor

Műsor

Műsor... Kezdeté 1/3 órákor

BUZIASI PHOENIX ÁSVÁNYVIZ... Kifűnő hatású vese- és hólyagbajoknál

BEKETOW CIRKUSZ Városliget... Nagy fényesujdonsági estély

DELI étterem és kávéház... a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán

CISKOVSKY... kvartette hangversenyz, fényes változatos műsor

Beiratások SOMOGYI MÓR tanár zongoraművész... államilag képesített diplomált zenetanár

Butor... 3 szoba teljes berendezés 360 forintért

MINDENKI WAGNERHEZ megy... Hegedűk 2 frt. 50 krtól

KALOGÉN BRÁZAY SÓSBORSZESZ FOGKRÉM ES SZÁJVIZ

MARGIT GYÓGY FORRÁS... a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek

BUTOR... EGYVÖS-UTCA 17. (Andrássy út sarkán)

RAPPEL-féle nyílvános elemi fiú- és leány iskola és féléinternátus... Budapest, VII., Izabella-utca 33.

AZ ANKER... élet- és járadékbiztosító társaság... Magyarországi igazgatósága: BUDAPEST.

FŐVÁROSI ORFEUM... MASCHA DIGRAM... a wien cs. k. szab. Josephstädter Theater tagja

F.J. SCHULLER FERENCZ... VI. kerület, Andrássy-ut 39. szám.

SZABADALMAKAT... védjegyeket és mintaoitalmat megzere Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

AMERIKAI PARK... UJ-ÓSBÜDAVÁRA... Szent István-ünnepély... a csodák műsora

Negyedévre
7
kor.

— Az —
előfizetési ár maradt a régi:
¼ évre **7** korona

Negyedévre
7
kor.

Főtámasza az Egyetértés vezércikkeinek az a körülmény, hogy a függetlenségi párt legkiválóbb vezérférfiai az Egyetértésben hozzák vezéreszméiket és irányító gondolataikat. □□□□□□

A magyar sajtóban páratlan kedvezményvel lépünk az olvasó elé.

Az Egyetértés Vasárnapja

ezímen hetenkint egyszer magas irodalmi színvonalon álló nyolcz oldalas mellékletet adunk, amelyben előfizetőink mindent megtalálnak, ami a héten érdekes volt.

Le a kalappal az Egyetértés és színház, irodalom és művészet rovata előtt. A kulturális élet minden jelenségével állandóan és teljes bőséggel foglalkozik mindig az Egyetértés. □□□□□□

Az Egyetértés Vasárnapja

Magyarország és a külföld heti eseményeit szóban és művészi kivitelű képekben mutatja be és így szívesen látott vendége minden háznak,

Biztosíthatjuk, hogy a politika, országgyűlés-rovatunk mindig a legkimerítőbb és legrészletesebb információját adja a politikai élet minden mozzanatának.

Az Egyetértés Vasárnapja

a hét politikai aktualitásairól rajzokat és torzrajzokat közöl, amelyeket elsőrangú rajzolóink készítenek.

Közmegeledésre kiváló figyelemmel kíséri az Egyetértés a fővárosi ügyek fejlődését. Mindenkor közügynek tekinti a főváros jólétét. □□□□□□□□□□

Az Egyetértés Vasárnapja

szépirodalmi részét a magyar írógárda legjelesebbjei szolgáltatják, a külföldi írók munkáinak fordítását szintén jeles erők végzik.

Megsugjuk Önnek a titkot, hogy a belpolitikában való tüzetes tájékoztatás mellett az Egyetértés kiváló gondot fordít a külföld politikai eseményeire. □□

Az Egyetértés Vasárnapja

első számában megkezdte egy regény közlését, azonkívül ad croquisokat, színházi és sportcikkeket.

A híroságnál lefolyó események a leggyorsabb feldolgozásra találnak az Egyetértés hasábjain. Tudósítói a legmegbízhatóbban számolnak be a törvénykezésről. □□□□□□□□□□

Az Egyetértés Vasárnapja

nem jelent tulkiadást, mert a vasárnapi mellékletet teljesen díjtalanul, az előfizetési árak felemelése nélkül küldjük az olvasónak.

Nem dicsekszünk, de azzal hízünk magunknak, hogy az Egyetértés híven ahhoz a hivatásához, hogy a közélet mindenféle megnyilvánulását élénk figyelemmel kísérte, ugyanígy részesíti az egyházi élet eseményeit. □□□□□□□□

Az Egyetértés Vasárnapja

hetenkint legalább nyolcz oldal terjedelmű lesz.

Mint a bomba, úgy hat divatrovatunk asszonyolvasóinkra, mert ezen rovat gyors és megbízható tájékoztatója az asszonyoknak mindazokban az ügyekben, amelyek a toalet fontos kérdéseit illetik. □□□□

Világot behálózó hírszolgálat van az Egyetértésnek. Minden, ami történik, ami az idők és ami a nap krónikájához tartozik, híven tükröződik vissza az Egyetértés hasábjain.

Mint a golyó, mely célba talál, akképp találja el az Egyetértés olvasói igényeit, mert az Egyetértés tárczarovatát irodalmunk jelesei gazdagítják dolgozataikkal. □□□□□□□□□□

Hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Tisztességes
feltételek mellett kölcsönöket 4% kamatra kieszikölők. Papp Zsigmond, Kecskeméti, Dob-utca, Válaszbélyeg.

Muskotály,
passatuli és chasselas szőlőt postakosaranként 1 forint; ugorka, paprika, paradicsom, csemegeiszalva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 forint; fenti szőlő mázsáját 14 forint; szegfűkörte, csemegealma postakosaranként 1 forint, mázsádként 12 forint. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csengrádról.

Csemegezőlöt
meglepően szép édes Chasselas és Passatuli 5 kilót 24 koronaért, 100 kilót 36 koronaért óriási öszi-barackot 3 kor., almát, körtét és szilvát lekvárnak 1 1/2 koronaért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Házilag készített tojásos tarhonyának kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklekvárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., tőpörtös házi szappannak kilóját 120, kis-istván főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csengrádról.

Csemegezőlöt
gyöngyös-visontahegyit 5 kilónként K 3-50, óriási öszi-barackot befőzéshez 4 koronaért, „Mátragyöngye“ görög, turkesztán, cantalup-dinnyét 25 kilónként vasuton 7 koronaért, 5 kilónként postán 2 K-ért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Butor
a legfinomabb és egyszerűbb kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett kapható. Asztalosok készítményeire kölcsönt adunk bármely magasságban. Műbutorkereskedelm. Részv. Társaság, Budapest, Aranykéz-utca 5. 28736

Gyorsírásból,
könyvitelből, gépirásból (többféle rendszer) német és angol nyelvből nyílnak meg új tanfolyamok szeptember elején a Nótiszivselök Orsz. Egyesületében VI., Andrassy-ut 83. Iratkozni már most kell. Díjtalan állásközvetítés.

Csemegezőlöt,
chasselas nemes fajok, postakosaranként 2 kor., mázsásként 28 korona, szegfűkörte, csemegealma 2 kor., ecetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegeiszalva kosaranként 40, ismétlés-árúsítóknak külön árjegyzék. Vasúti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabó, Csengrádról.

Karposit nyergesek
részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyancsak államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Jogi szeminarium Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel!

ASSZONYOK
vigyázzatok!
Fulmány szerkesztés ellen nevezni vége cerni Fischer Róza székfűkört. Több ezer kőszög és lámpa. 1 koronáért (székfűkört levélbelyegkekben) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 27/B. (Bécsi út, 216/5.)

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csatlós Singer varrógép részletekkel 5 évi jótállással csakis **SINGER A.** műgépészeti Budapest, főútlelet Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legújanyosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Villamos világítás
sajtó dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Árjegyzék és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27835

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 80 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök. Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Eger Váci-körut 17. sz. — Kapható minden gyógyszerertárban. Csakis „Bartilla fogviz“ kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

Több mint
600 vagyonos hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Komoly házassulandók vagy, vallás, foglalkozás, mellékes forduljanak Schlesinger céghez Berlin 18. címre.

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalondendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök palódi angol bórgranitúrát eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268
Rozsny-utca sarok.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélkül megfigyelését a elűnt egyének és növelelelevelok íróinak ki nyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 103-52. 28587

Modern lakások
III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Portánál ingyen városi telefon. Ugyanott tágas pinczehelyiség.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Pótvizsgákra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegét kérék. 27808

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sipt-utca 8. 27133

Kastély
(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két mel-léképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Cím megtehető: Mosse Rudolfnál Budapest, Nádor-utca 11. 27809

A legfontosabb részleltetésre
zongorát,
pláninót,
czim balmot,
hegedűt

kézpénzbeni áron a leg-
újabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hano szertelepen.
Prospektus és árjegyzék ta-
gyan.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fő-
városi, vidéki, városi és Budapest környékén leve-
berházakra I. II. III. hó-
lyon 5-70 évig törleszt-
hető. Személyhitel tisztvi-
selőknek gyorsan eszkö-
zöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körut 1/a.

Milasztalosnál
készen kaphatók sima fé-
nyezett hálósobák, cse-
resnyefa, mahagoni és
szürke jávorlából igen jó
minőségben raktár tulzu-
foltága miatt igen olcsón.
Néhány sima angol ebéd-
li berendezés és uri bu-
torok is vannak készen.
Réti, Lónyai-utca 25.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított,
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000 kor.
költésgmentesen kivál-
tok és teljes értékű ki-
fizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasarkán

Nevelőnőket
német, angol, francziákat,
bonokat lelkiismeretesen
ajánlok, magyar okleveles
nevelőnőket zene és nyelv-
ismerettel sürögösen keres-
sek. Szegheőné S. Lujza,
Budapest, VI. ker., Des-
sewly-utca 22. 28822.

Kitűnő likörök
és rum készíthetők házilag
olcsón eszenciáimmal.
Egy liter készítéséhez való
üvegcse ára 60 fillér. Ké-
szítési utmutatás mellé-
kelve. 10 üvegnél bér-
mentve. Réthy Béla gyógy-
szerész Békéscsaba.

Benzinmotorok
1-25 lóerőig műhelyünkben
gyártunk kijárat, valamint új
motorok is, jótállással és ked-
vező fizetési feltételek mellett
kaphatók

KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
Ugyanitt használt pózeóplékösz-
lelök és ártalmak is kaphatók.

FARAGÓ J.
műbutorktár, kárpitos és
diszító
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberende-
zéseket, valamint minden-
nemű kárpitos- és diszító-
munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivi-
telű butorokból, francia
és angol szövetekből,
Kárpitosok díjmentesen.

Kolostvári
jogtudományi és állam-
tudományi szigorla-
tokra, államvizsgákra
és alapvizsgákra igen
alaposan és lelkiismer-
retesen készítünk elő
a legfrüdebb idő alatt
kiprobált módszerünk-
kel, igen szerény díja-
zásért. A vizsga siké-
rét biztosítja 6 év óta
fennálló és kiváló
eredményeket proda-
káló intézetünk. Vál-
tozójából speciális
tanfolyam melyre kor-
látolt számban ve-
szünk fel hallgatókat.
Csakis utólagos vizsga
alkere utáni igen oke-
kely díjazással. Levél-
beli érdeklődésekre ki-
merítően válaszol Dr.
Erős Vilmos, Kolosz-
vár, Magyar-u. 2.

BUTOR
árverésről, finom és egy-
szerű butor, hálósobák és
garson szobák Szalon bór-
fotellek, gyönyörű tűkör,
diván, borszők, íróasztal,
porzasszőnyeg és egyes
darabok; Földes B. VII.,
Kertész-utca 43. Király-
utca sarokházban

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örök-
ségről származó egyenként
is pótom áron eladó. Közöt-
lük Toplewer-kulesu Lan-
caster 20 forint, Előrefekvő
lakatszerkezeti, modern
Hammerles 35 forint.
Grener-zárú, Bücksflinte
40 forint. Schnelleres
Mannlicher 23 frt. Drilling,
valódi Krupp acélesbűvek-
kel 65 frt. Winchester 35 frt
Néhány jobb revolver, mint
Browning Welodoghamer-
les, ugyanitt Görz Zeiss,
Voigtländer és más finom
fényképezőgép, egy perzsa-
szőnyeg és egy motorke-
rékár nagyon olcsón azon-
nal eladó. IV/E. Egyetem-
tér 5. szám. Radónál. 49082

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalón-
uriszoba és irodai teljes
berendezések. Dus raktár
szőnyegek, függönyök, teri-
ték, csillárok, vas- és réz-
butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-09.

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt
Váci-körut 83. Ingemes
gépirásoktatás az összes
írógéprendszerre. Díjta-
lan és biztos állásközveti-
lés. A „Stenográfia“ orszá-
gos gépiróskolában havonta
új magyar, német, gyors-
írás, gépirás és kereske-
delmi szaktanfolyamok kez-
dőnek a legelőnyösebb
feltételek mellett. Levelező
és vitairásu-kurzusok. Az
egy tanfolyamok okleve-
les gyorsíró- és kereske-
delmi akadémián rendez-
tanókat vezetése alatt
állanak. Sokszorosító- és
másolóiroda. Beiratások
naponta az intézet helyi-
ségében kizárólag Rákóczi-
ut 60. Össze nem tévesz-
tendő hasonló hangzású
iskolákkal.

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag en-
gredélyezve.) József-körut
10. Felvilágosítást nyújt
ugy bel — mint külföldi is-
kolákról, elmetz minden a
tanügyi körébe tartozó
ügyet, elintéz iskolai be-
írásokat, gondoskodik
középskolai tanulónak,
egyetemi hallgatóknak tisz-
tességes családoknál le-
endő elhelyezéséről, ellá-
tásáról. Szülőket gyerme-
keiknek minden egyes tan-
tárgyból való előmenetel-
ről az iskolában, valamint
lakásán való viselkedéséről
kérhetnek, illetve havon-
ként körülményesen érte-
sít, rajuk felügyel. Bes-
szerzi a könyveket és tan-
szereket. A tanulók korre-
pálásáról gondoskodik.
Tanító-személyzetet (tanár,
nevelő, tanító, nevelőnő)
ajánl, illetve elhelyez. Tan-
ácsot, felvilágosítást és
utmutatást ad magánviz-
gálati ügyben. 28949

MEGHODITOTUK A VILAGETI

UJDONSÁGI!
GYULAI PÁL
DRAMATURGIAI
DOLGOZATOK
Két kötet.
Ára tüzve 16 korona,
Diszkótésben 22 kor.

Kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK,
VAS RÁCSOK,
kapuk használ-
tak és újak ol-
csón kaphatók.

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Horall-utca 10
a yungali pályaudvar kö-
zelében.

Saját gyártmányú
Vas- és rézbutorok
Részeg — — — — 45.- frt
Vaságy matracczal 8.50 •
Gyormekégy — — — 11.50 •
Sodronyágy-betét 3.50 •
Vas- és rézbutorok árak
árban. 28048
WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

NYELV
DRÁGÁBB, MINT
NÁLUK RENDEL FÉNYKÉP
NYELV
ADUNK EGY ÉLETNAGY SÁBO
KÉPET 5 KORONÁERT
DÍZES PASZPARTIVÁL
55-68 CR. NAGYSÁGBAN
CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLVASS
ARA 10 KORONÁ.
KÉPVISELŐI MINDENNYI
FELVÉTELEK.
NYELV
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL FÉNYKÉPÁNYTÓ ÉS
BUDAPEST, VI. RÖTTENKÖLÖD-0-66
KÜLÖNTEVE AI 1908. ÉN PÁRIS
NE MIZETŐZŐI KIALLITÁSON
DÍSZTÖLÉVEL KERESITTEL ÉS
ARANY-ÉREMMEL.